Mr.I.PENIKS
4223 Dorchester Str.W.
Montreal 6, P.Q.

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the DAUGAVAS VANAGS
Editorial and Business Offices:
123 Huron St., Toronto, Ont. Canada
Telephone — WA 0792
Editor in USA: A. Zvēriņš,
102—15 85 Drive Richmond Hill 18, N. Y. USA
Tel.: Virginia 9-7778
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

LATVIJA
AMERIKĀ

Nr. 80./103. SESTDIEN, 1952. G. 11. OKTOBRĪ 2. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VĪKSNA
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telefons — WA 0792
ASV redakcija: A. Zvēriņš,
102—15 85 Drive, Richmond Hill, 18, N. Y. USA
Tel.: Virginia 9-7778
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50;
par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.—
Sludinājumu maksa:
slud. daļā $1.40; tekstā $2.00
par vienu collas telpu 1 slejā

AN PĀRTRAUC PAMIERA SARUNAS

Panmundžonā. — Apvienoto Nāciju un komūnistu sarunvežu neauglīgām apspriedēm šķiet pienākusas beigas. Trešdien AN galvenais sarunvedis ģen. Herisons paziņoja komūnistu pārstāvjiem, ka sabiedrotie pamiera sarunas pārtrauc uz nenoteiktu laiku, kamēr komūnisti nebūs pieņēmuši vienu no 3 pēdējiem sabiedroto iesniegumiem par gūstekņu apmaiņu un brīvprātīgu izvietošanu pie komūnistiem vai pie dienvidkorejiešiem. Šis Herisona paziņojums notika saskaņā ar ģen. Klarka rīkojumu no Tokijas pēc tam, kad komūnisti vairākkārtīgi bija sabiedroto kompromisa iesniegumus gūstekņu jautājumā strupi noraidījuši. Šis amerikāņu solis lieku reizi pierāda, ka tie nesaskata iespēju drīzā laikā rast vienošanos ar komūnistiem un izbeigt Korejas karu. Pekinas radio jau sācis savu uzbrukumu ASV par šo soli!

SMAGAS CĪNAS FRONTĒ

Seulā. — Kopš svētdienas uzsāktie komūnistu pastiprinātie uzbrukumi frontes rietumu daļā pret Seulu vēl nav pilnīgi zaudējuši savu spēku. Abas puses ievadījušas cīņā vairākus tūkstošus karavīru un cīņa notiek par atsevišķiem kalniem un sabiedroto priekšpozicijām, kuŗās komūnisti ir ielauzušies. Dienvidkorejiešu spējīgie un rūdītie karavīri ir apturējuši un ierobežojuši komūnistu uzbrukumu. Lielu atbalstu sniedz amerikāņu iznīcinātāju un bumbvedēju lidmašīnas, ar sprāgstbumbām un iznīcinošu ložmetēju uguni piespiežot ienaidnieku pie zemes. Pēc lidotāju izteicieniem, ienaidnieka pretgaisa aizsardzības ieroču uguns šai frontes joslā ir ārkārtīgi spēcīga, tā ka nav šaubu par komūnistu rūpīgu sagatavošanos uzbrukumam Seulai.

Mistiskos apstākļos Rietumkorejā otrdien pazuda kāds amerikāņu smagais bumbvedējs, kam, domājams, uzbrukusi kāda krievu lidmašīna.

Angļu pārstāvis pret AN paplašināšanu

Otavā. — Anglijas pastāvīgais pārstāvis pie Apvienoto Nāciju pārvaldes — Gledvins Džebs trešdien kādā runā Kanadas galvaspilsētā izteica savu izbrīnu un neapmierinātību par pēdējo ASV valdības vēlēšanos — paplašināt AN darbību, pielaižot tajā darboties līdz un spriest visu tautību pārstāvjiem, neatkarīgi no rases un viņu sociālā stāvokļa. Anglijas pārstāvis ir pret visu tautu un visu valstiņu pielaišanu AN, motīvējot savu soli ar to, ka tādā gadījumā AN būtu jāpielaiž arī Pad. Savienības Austrumāzijas valstiņas, tādējādi apgrūtinot jau tā ierobežoto AN darbību.

ATKAL JAUNS MOSADEGHA PRIEKŠLIKUMS

Teherānā. — Irānas min. prezidents trešdien iesniedza angļu valdībai jaunu priekšlikumu eļļas avotu strīdus lietā. Mosadeghs pastāv uz 137 milj. dolaru noteiktu atmaksu, dodot Anglijai iespēju šo „parādu" nomaksāt Irānai divos maksājumos un ierosinot jaunas abu valstu sarunas pēc pirmā maksājuma izdarīšanas. Anglija, protams, šo Mosadegha priekšlikumu uzņēma stipri vēsi.

Komūnistu kratīšanas Parīzē

Parīzē. — Pag. trešdienā franču policija izdarīja pēkšņas kratīšanas daudzās Parīzes kreisi noskaņoto laikrakstu redakcijās, spiestuvēs un kom. partijas birojos, kā iemeslu uzdodot komūnistu centienus ar savu darbību demorālizēt franču armiju un apdraudot valsts neatkarību. Diemžēl, komūnisti par šo policijas soli bija dabūjuši savlaicīgi zināt, kamdēļ blakus 10 aizdomīgu komūnistu apcietināšanai, nekādu apvainojošu materiālu neatrada.

ASV NORAIDA PAD. SAVIENĪBAS NOTU PAR VĒSTNIEKA KENANA IZRAIDĪŠANU

Vašingtonā. — ASV ārlietu ministrija nosūtīja Pad. Savienībai savu atbildes notu par pēdējo Pad. Savienības prasību atsaukt ASV sūtni Kenanu no Maskavas. ASV savu nepiekrišanu motivē ar norādījumu, ka Kenans neesot teicis neko nepatiesu. Tā izteicieni par neciešamiem apstākļiem Pad. Savienībā, kur pat diplomātam ir ierobežota kustības brīvība, kas esot pat sliktāka nekā Hitlera Vācijā, esot pareizi un ieturēti pieklājīgā tonī.

ASV ārlietu ministrijas nota savukārt vēršas pret Pad. Savienību, norādot, ka tā ar savu rīcību rupji pārkāpj diplomātiskās attieksmes.

Neskatoties uz šo ASV atbildes notu, ir pilnīgi skaidrs, ka Kenans atgriezties Pad. Savienībā vairs nevar, jo pēdējā viņu vairs neatzīst par neaizkaramu ārzemju diplomātu.

SMAGA DZELZCEĻA KATASTROFA ANGLIJĀ

Londonā. — Trešdienas rītā Londonas priekspilsētā — Harrovā sadūrās 3 pasažieru vilcieni, kas prasīja ļoti lielus cilvēku upuŗus — 85 nonāvētus un 170 ievainotus. Vispirms Skotijas—Londonas ātrvilciens miglā uzskrēja virsū stāvošam vietējam pasažieru vilcienam: saujztie un no sliedēm izsviestie vagoni aizsprostoja vairākas citas līnijas, un tūliņ arī šai postāžā iedrāzās pretējā virzienā traucošais Londonas—Mančesteras ātrvilciens, radot vēl lielāku postažu un palielinot lielo sajukumu un upuŗu skaitu. Viens no izsviestajiem vagoniem salauza kāda neliela kājnieku gaisa tilta balstus, izjaucot tilta sabrukšanu un jaunus cietušos. Pirmās stundās valdīja pilnīga neskaidrība par upuŗu skaitu, jo migla, daudzie salauztie vagoni, cietušo saucieni un skriešana nedeva glābšanas komandām un daudziem vietējiem iedzīvotājiem, kuŗi steidza ar pārsienamiem, palagiem un medikamentiem glābt, kas glābjams, iespēju rādīt zināmu kārtību un pārskatu par mirušiem un smagi ievainotiem. Vēl trešdienas vakarā nebija novākti visi salauztie vagoni, kamdēļ arī kritušo skaits vēl var augt. Šī ir lielākā dzelzceļa katastrofa Anglijā, kopš 1. Pasaules kara. Anglijas karaliene Elizabete katastrofas dienas pēcpusdienā izteica savu līdzjūtību par traģisko notikumu.

Niksens par Jaltas līguma atcelšanu

Viceprezidenta amata kandidāts, senātors R. Niksens, uzrunājot poļu demonstrantus Ņujorkā Pulaska piemiņas parādē, uzstājās par to, lai tās Jaltas līguma daļas, kuŗu dēļ brīvās nācijas nonākušas komūnistu verdzībā, atzītu par spēkā neesošām. Niksens teica: „Kauna pilnā Jaltas līguma dēļ, par kuŗu, diemžēl, uz ASV gulstas smaga atbildība, un vēl tādēļ, ka Padomju Savienība ir pārkāpusi pat šos noteikumus, Polija šodien ir iekalta važās. Mums jādod poļu tautai cerība uz brīvību."

GRĒKA ĀŽI MASKA VAS KONGRESĀ

Komūnistu partijas kongresā, kas sanācis Maskavā, pēc ievēlētā prezidija var spriest, kādas personas bauda Staļina labvēlību un kādas kritušas nežēlastībā. Kongresa prezidijā ievēlētas 16 personas, bet sekretariātā 9, to starpā arī Latvijas komūnistu partijas sekretārs A. Snečkus.

No prezidijā ievēlētiem 8 ir politbiroja locekļi un 8 — atsevišķo republiku komūnistu partiju vadītāji. Pirmoreiz padomju vēsturē prezidijā nav ievēlēti visi politbiroja locekļi. Neievēlētie locekļi ir Mikojans, Kosigins, Andrejevs un Švernīks. Šo locekļu neievēlēšana ir uzskatāma par atklātu neuzticības izteikšanu, un ir iespējams, ka šīs personas varbūt pavisam nozudīs no skatuves. Andrejevs, kas bija kollektivizācijas lietu padomes priekšsēža amatā, saņēma pārmetumus no „Pravdas" un bija spiests atklāti nožēlot grēkus 1950. g. Andrejevu šīnī postenī nomainīja Chruščevs.

Mikojans jau ilgus gadus vada padomju ārējo tirdzniecību, iekšzemes vairuma un mazuma tirdzniecību un patēriņa preču ražošanu. Kosigins, kas ir vieglās rūpniecības ministrs, baudīja Mikojana labvēlību. Pieņem, ka Mikojans un Kosigins ir izraudzīti par grēka āžiem, kuŗiem uzveļ vainu par patēriņa preču produkcijas nepamierinošo stāvokli.

Trūmens asi uzbrūk Eizenhaueram

Vašingtonā. — Turpinot savu Stīvensena atbalstīšanas braucienu, prezidents Trūmens ļoti asi vēršas pret republikāņu kandidātu Eizenhaueru. Prezidents, sarūgtināts par Eizenhauera runām, kuŗās viņš pašreizējai valdībai pārmet korupciju un citas nebūšanas valsts vadībā, kā arī nemākulību ārpolitikā. Trūmens uzbrūk Eizenhaueram, netaupot pat visdzēlīgākos apvainojumus. Sava agitācijas brauciena sākumā Trūmens atkārtoti teica, ka Eizenhauers gan ir labs karavīrs un ka viņš to atkal liktu izcilā militārā postenī, ja vien rastos izdevība. Visu mūžu bijis karavīrs, Eizenhauers cita arī nekā liela nezinot, kā tikai karavīra lietas.

Zinādami, ka Trūmens ar savu vienkāršo tautas valodu spēj iejūsmināt plašas iedzīvotāju aprindas, republikāņi nav visai sajūsminājuši par Trūmena aktīvo atbalstu Stīvensenam. Lai mazinātu Trūmena runu ietekmi uz iedzīvotājiem, četri republikāņu senātori seko prezidentam pa pēdām un atspēko sūncensi.

ŠĪSDIENAS STRĪDI — KĻŪMĪGS PĀRPRATUMS

LNAK PAPLAŠINĀTĀ VALDES SĒDĒ PĀRRUNĀ VĒLĒŠANU JAUTĀJUMU

Paplašinātajā valdes sēdē otrdien, kur piedalījās arī konsuls Tomsons no Montreālas, tika pārrunāti daudzi svarīgi un aktuāli jautājumi. Valdes pr. J. Zīgurs izsaka savu nožēlu par dažiem presē publicētajiem rakstiem vēlēšanu jautājumā. Upeslācis stāvokli raksturo kā kļūmīgu, tehnisku nelaimi. Par kultūras un jaunatnes audzināšanas jautājumiem ziņo Dr. H. Tichovskis. Svenne ierosina dibināt pie LNAK organizāciju pārstāvju referentu posteņus. 18. novembrī LNAK rīkos līdzekļu vākšanas akciju palīdzības darbam.

Paplašināto valdes sēdi atklāj pr. J. Zīgurs, pēc kam seko Izglītības un Kultūras nozares vad. Dr. H. Tichovska ziņojums. Nesen pagājušās Kultūras dienas izdevušās labi, dodot arī nelielu atlikumu Kultūras fondam. Grāmatu skati apmeklējušas 500 personas, gleznu izstādi — 300, rakstnieku vakaru — 300, jaundarbu koncertu — 250. Nākošā gadā Kultūras dienas mēģinās apvienot ar Dziesmu svētkiem.

Par sadarbību ar organizācijām un biedru lietām referē A. Svenne. LNAK pārstāvības veikušas lielu darbu provinces pilsētās, bet pasīvitāte vērojama lielākajos centros — Toronto, Montreālā un Hamiltonā. Izsūtītie apkārtraksti (ap 7000) veicinājuši jaunu biedru iestāšanos.

Valdes ziņojumā I. Zīgurs pieskaras jautājumam par presē publicētajiem rakstiem, kas kritizē LNAK vēlēšanu kārtību, šo parādību asi nosodot. Zīgurs aizrāda, ka iebildumi nāk par vēlu, jo valde nav tiesīga grozīt vēlēšanu noteikumus. Nav arī ienākuši oficiāli pieteikumi par grozījumiem. Problēmātisko viena dolara nodevu I. Zīgurs uzskata par atvieglinājumu katram Kanadas latvietim, jo līdz ar to tas nokārtojis visas saistības ar LNAK.

Raksturojot stāvokli Montreālā, konsuls Tomsons paskaidro, ka pārrunās organizāciju pārstāvji atstājuši vēlēšanu jautājuma kārtošanu katra org. locekļa individuālai izšķiršanai. Konsuls aizrāda, ka organizācijas Montreālā ir pasīvas, bet vēlams būtu, ka tās uzņemtos aktīvo, vadītāju lomu LNAK veidošanā. Tādēļ jumts organizācijai jāpanāk ciešākā sadarbībā ar organizācijām, citādi plaisa nākotnē tikai padziļināsies. Uz konsula V. Tomsona jautājumu, vai LNAK valde apsvērtu jautājumu par vēlēšanu noteikumu grozīšanu, ja tāds ienāktu, Zīgurs aizrāda, ka tad šis jautājums būtu jāparedz darba kārtībā. Lai izbeigtu kļūmīgo stāvokli, konsuls Tomsons ierosina aicināt kritizējošo rakstu autorus licētajiem rakstiem, kas kritizē pr. J. Zīgurs, pēc kam seko Izglītības un Kultūras nozares vad. Dr. H. Tichovska ziņojums. Nesen pagājušās Kultūras dienas izdevušās labi, dodot arī nelielu atlikumu Kultūras fondam. Grāmatu skati apmeklējušas 500 personas, gleznu izstādi — 300, rakstnieku vakaru — 300, jaundarbu koncertu — 250. Nākošā gadā Kultūras dienas mēģinās apvienot ar Dziesmu svētkiem.

Par sadarbību ar organizācijām un biedru lietām referē A. Svenne. LNAK pārstāvības veikušas lielu darbu provinces pilsētās, bet pasīvitāte vērojama lielākajos centros — Toronto, Montreālā un Hamiltonā. Izsūtītie apkārtraksti (ap 7000) veicinājuši jaunu biedru iestāšanos.

Valdes ziņojumā I. Zīgurs pieskaras jautājumam par presē publicētajiem rakstiem, kas kritizē LNAK vēlēšanu kārtību, šo parādību asi nosodot. Zīgurs aizrāda, ka iebildumi nāk par vēlu, jo valde nav tiesīga grozīt vēlēšanu noteikumus. Nav arī ienākuši oficiāli pieteikumi par grozījumiem. Problēmātisko viena dolara nodevu I. Zīgurs uzskata par atvieglinājumu katram Kanadas latvietim, jo līdz ar to tas nokārtojis visas saistības ar LNAK.

Raksturojot stāvokli Montreālā, konsuls Tomsons paskaidro, ka pārrunās organizāciju pārstāvji atstājuši vēlēšanu jautājuma kārtošanu katra org. locekļa individuālai izšķiršanai. Konsuls aizrāda, ka organizācijas Montreālā ir pasīvas, bet vēlams būtu, ka tās uzņemtos aktīvo, vadītāju lomu LNAK veidošanā. Tādēļ jumts organizācijai jāpanāk ciešākā sadarbībā ar organizācijām, citādi plaisa nākotnē tikai padziļināsies. Uz konsula V. Tomsona jautājumu, vai LNAK valde apsvērtu jautājumu par vēlēšanu noteikumu grozīšanu, ja tāds ienāktu, Zīgurs aizrāda, ka tad šis jautājums būtu jāparedz darba kārtībā. Lai izbeigtu kļūmīgo stāvokli, konsuls Tomsons ierosina aicināt kritizējošo rakstu autorus — DV CV pr. P. Balodi un māc. A. Lūsi uz pārrunām.

Debatējot vēlēšanu jautājumu, K. Kampe garākā, dedzīgā runā aizrāda uz šo vēlēšanu nepieciešamību, lai radītu centrālu, globālu latviešu pārstāvību. J. Preisbergs aizrāda šo vēlēšanu nepieciekratiskā disciplīna, kādai padodas arī mazākums. Lēmumu var vienīgi grozīt, sasaucot jaunu Padomes sēdi. P. Baloža un A. Lūša nostāju asi nosoda arī A. Svenne, aizrādot, ka tie rada plaisu vēlētāju, organizāciju un LNAK starpā. V. Upeslācis, rezumējot izteiktās domas, secina, ka ne runātājiem, ne rakstītajiem presē nav negātīva nostāja pret LNAK, bet tautā ir zināma opozicija pret vēlēšanu kārtību resp., pret maksājamo vienu dolaru, par šīs nodevas iekasēšanas veidu un laiku, „Tā ir tikai nelaimīga, techniska kļūme, kas mūs ievedusi šai strupceļā," atzīst V. Upeslācis. „Bet no tās var tikt ārā, ejot tikai pa iesākto, demokratisko ceļu vēlēšanās, un pēc tam jaunsasauktā Padomē panākt statūtu grozījumu."

Pēc debatēm par vēlēšanu jautājumu A. Svenne ierosināja priekšlikumu, sasaukt kārtējās informācijas sapulces, piesaistot ciešāk organizācijas ar referentu posteņiem, kas piedalītos arī LNAK valdes sēdēs. Budžetā būtu paredzami līdzekļi izbraucieniem uz latviešu centriem, lai valdes locekļi iepazīstinātu ar LNAK darbu pasīvos tautiņus.

Referējot par jaunatnes audzināšanas lietām, Dr. H. Tichovskis ierosina dibināt Kanadas latviešu jaunatnes nacionālās audzināšanas padomi. Jaunatnes audzināšanas koordinācijai būtu sasaucama jaunatnes organizāciju pārst. sanāksme, kas lemtu par šādas padomes nepieciešamību. Šo H. Tichovska projektu sīlti apsveica arī konsuls V. Tomsons.

Konstatējot pagājušās līdzekļu vākšanas akcijas labo izdošanos, valde nolemj atkārtot šo akciju 18. novembrī, aicinot tanī piedalīties visus Kanadas latviešus.

Toronto sv. Jāņa draudze jaunā dievnamā

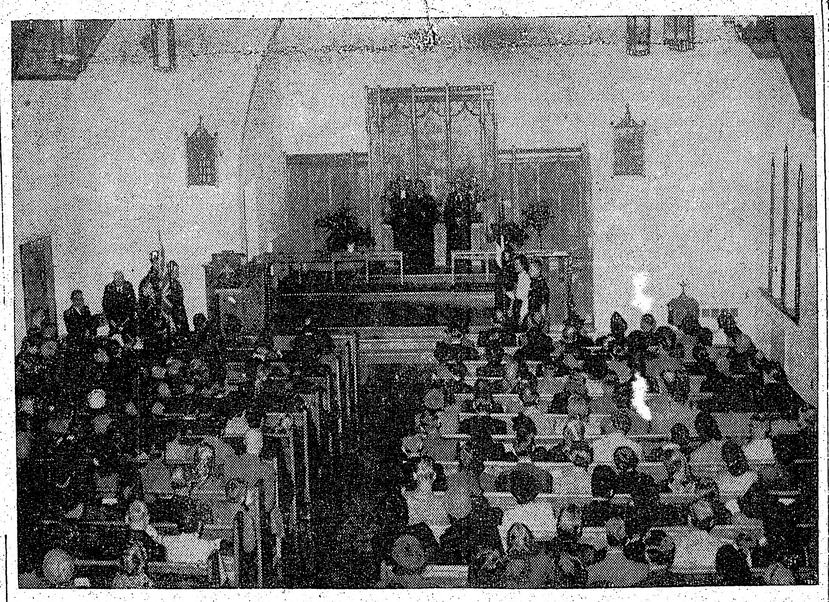

PIRMAIS DIEVKALPOJUMS SV. TRĪSVIENĪBAS BAZNĪCĀ. ALTĀRĪ MĀC. A. LŪSIS, REV. H. ERDMANIS UN PRĀV. A. SKRODELIS. Foto J. Kreilis

Reti ir tie brīži, kas cauri lielpilsētas troksnim, steigai un pāri ikdienas sausajai pelēcībai tumšā naktī iemirdzas ceļiniekam kā ceļa rādītājas zvaigznes. Šie brīži dod mums spēku un tīcību izturēt un pārvarēt dzīves grūtības.

Pēdējie, salnas neskartie, sirmās latvju māmuļas šmita kundzes koptie rudens ziedi grezno jaunceltās Sv. Trīsvienības luterāņu baznīcas altāri. Šodien pirmoreiz šīs baznīcas durvis atvērtas arī latviešu draudzei. Sv. Jāņa draudzei še Pļaujas svētku dievkalpojums.

Jaunceltā baznīca vairāk kā jebkuŗa cita Toronto pilsētā atgādina mūsu dzimtenes dievnamu. Baznīca dievlūdzēju pārpildīta. Gaidu un skaņu ierinda, kā arī dievlūdzēji, pieceļoties, sagaida mūsu patvēruma devējas zemes un mūsu dārgās dzimtenes karogus. Kad karogi novietoti, atskan mūsu tautas lūgšana ērģeļu klusā izpildījumā. Dievlūdzēju acis pildās asarām, un sirdis veras pateicībā Visaugstākajam.

Latvju himnai izskanot, „Dainas" koris diriģentes E. Freimanes vadībā dziesmā „Teici to Kungu" izteic visu dievlūdzēju klusās domas.

Pie altāra Sv. Jāņa draudzes mācītājs A. Lūsis, prāvests A. Skrodelis un Misūri sinodes Ontario apgabala ģenerālsekretārs, rev. H. Erdmans.

Draudzes dziesma izskan vārdiem: „Kur vētrā aizvējš būtu vājam un mājas vieta Pestītājam."

Ja dzimtenē mēs Pļaujaş svētkus varējām svinēt tiešā nozīmē, tad šeit, svešumā, mēs tos vairāk svinam pārnestajā.

Dvēseliskų pārdzīvojumu un pārdomu pilna bija māc. A. Lūša svētruna. „Pļaujamā ir daudz, bet pļāvēju maz", bija tās pamatdoma. Tas zīmējas uz kristietības mācību un tās sludinātājiem.

Mācītājs savā svētrunā aizveda dievlūdzējus dzimtenē, atgādināja trimdas laiku Vācijas nometnēs, kad bija jāēd žēlastības maize. Kaut arī mums šodien nav klētis pilnas zelta graudu birumu, tomēr katram no mums ceļa somā būs kāds pateicīgs smaids, vai siltş rokas spiediens par kādreiz grūtā brīdī sniegto palīdzību. Varbūt šodien kādā tālā zemes stūrī par mums domā un labu vēl kāds vientuļš sirmgalvis, kāds kara invalids, kāda māte. Un dzīvē ir tā, kā to mācītājs bija lasījis kādā apsūnojušā kapa akmenī: „Es pazaudēju to, ko paturēju, bet paturēju to, ko atdāvināju."

Dievkalpojums izskanēja ar korāli „Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils".

Pēc dievkalpojuma mācītājam un draudzei jaunajā dievnamā laba vēlējumu izteica Misūri sinodes Ontario apgabala ģen. sekr., rev. H. Erdmans, prāvests A. Skrodelis, novēlot, lai zem šī jumta vienmēr būtu mājvieta mūsu Kungam un Pestītājam. Sv. Jāņa baznīcas angļu draudzes mācītājs G. Bornemans sirsnīgos vārdos pakavējās pie mūsu baznīcas un mācītāju likteņa dzimtenē un novēlēja, lai draudzei tuvākā nākotnē būtu pašai savs dievnams. Sv. Trīsvienības baznīcas angļu draudzes mācītājs A. Polleks silti apsveica klāt nākušo draudzi viņa baznīcā un teica, ka ar nākošo svētdienu, kad pirmoreiz notiks dievkalpojums igauņu draudzei, zem šīs baznīcas jumta dzirdēsim Dieva vārdu četrās valodās.

Sv. Trīsvienības vācu draudzes mācītājs Dr. V. Goegingers (no Rīgas) iesāka savu apsveikumu latviešu valodā, pēc tam pārejot uz vācu. Viņš izteica savu prieku par latviešu draudzes ienākšanu šai baznīcā un aplieci-

ES IEGUVU TO, KO ATDĀVINĀJU

nāja savu ticību, ka nāks diena, kad mēs atkal ar Dieva palīgu varēsim atgriezties dzimtenē.

Vecākais no draudzes locekļiem, sirmais Ezergaiļa tēvs nodeva draudzes mācītājam glabāšanai savas dzimtas senču mantojumu — bībeli, kas pārdzīvojusi vairākas paaudzes un kas būtu atkal nogādājama atpakaļ tanī vietā, no kurienes tā paņemta līdz.

Pēc dievkalpojuma draudzes dāmas bija klājušas kafijas galdu baznīcas pagrabā, kur DV CV Kanadas locekļis K. Purmals izteica māc. A. Lūsim pateicību Daugavas Vanagu, plkv. Janumma un savā vārdā par to darbu, ko mācītājs ar savu draudzi veicis mūsu kara invalidu un grūtdieņu aprūpē, kad vēl nebija nodibinājusies DV organizācija, un ko viņš veic joprojām. DV Kanadas pr-ks P. Balodis īsos vārdos nprādīja, ka tāpat kā Ezergaiļa tēvs vēlas, lai viņa bībeli nogādātu atpakaļ dzimtenē, tāpat DV organizācijas mērķi un idejas darbojas šai virzienā — visiem reiz atkal atgriezties brīvajā dzimtenē Latvijā.

Lai sirsnīgs dievpalīgs Sv. Jāņa draudzei un mācītājam sasniegt iecerēto — iegūt savu baznīcu, tādu, kāda tā bija dzimtenē.

T. K.

Jaunieceļotāju apdrošināšanas sabiedrības

Sakarā ar DV jaunajiem pasākumiem, Bēru un Palīdzības fondiem, der iepazīties, kā darbojas līdzīgi pasākumi, kuŗus nodibinājuši citi ieceļotāji.

Tā lietuviešiem jau ilgus gadus pastāv divas šādas apdrošināšanas sabiedrības. Tās ir attīstījušas diezgan plašu darbību un ieguvušas savā īpašumā namus un atpūtas vietas. Tomēr darbība nav izvērtusies tik plaša, kā varēja cerēt, jo izjūtama stipra konkurence no lielo amerikāņu apdrošināšanu sabiedrību puses. Tās pieņem savā dienestā atbiecīgas tautības aģentus, lai dabūtu sev klientus jauniebraucēju starpā.

AICINĀJUMS
VISIEM LATVIEŠIEM KANADĀ

Latviešu Nacionālās Apvienības Kanadā vēlēšanu komisija uzaicina visus tos tautiešus, kas kaut kādu iemeslu dēļ nav ievesti vēlētāju sarakstos, paziņot savas adreses nekavējoties, bet ne vēlāk kā līdz š. g. 15. novembrim vēlēšanu komisijai.

Vēlēšanu komisija paziņo, ka vēlēšanu materiālus piesūtīs visiem tiem tautiešiem, kuŗu adreses vēlēšanu komisijai būs zināmas, kuŗu adreses vēlēšanu instrukcijā paredzētā laikā būs iesniegušas organizācijas, draudzes, biedrības un kopas, kā arī visiem tiem, kuŗi individuāli pieteiks savas adreses šinī aicinājumā minētā laikā.

Vēlēšanu komisijas adrese: Latvian National Federation in Canada, St. Andrew's Church, Corner Jarvis and Carlton St., Toronto, Ont.

LNAK vēlēšanu komisija

IEROSINOŠA VĒSTULE

Latvijas demokratisko Partiju Birojs Kanadā nesen nosūtījis ģenerālim D. Eizenhaueram pateicības vēstuli par leģionāru kongresā teikto runu, kuŗā D. Eizenhauers iestājas par komūnismam pakļauto tautu atbrīvošanu.

Tagad no Eizenhauera biroja saņemta vēstule, kuŗā teikts, ka vienādi domājošo cilvēku interese par attiecīgo jautājumu viņiem noderēs kā ierosinošs faktors.

Partiju Biroja vēstule nodota republikāņu partijas etniskai nodaļai.

ZIEDOJIET INV ALIDU NAMAM, PIEVIENOJIET ARĪ ZIEMASSVĒTKU ĀRTAVU TRŪKUMCIETĒJIEM!

LATVIJA

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos nosūtis atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

DIVI

Laikam gan nav nekā nozīmīgāka šim laikam kā šis bēdīgais skaitlis divi. Šodien visurkur mūsu acu priekšā rēgojas divi, divi un atkal divi. Laikam visa šī laikmeta virsrakstā varēsim likt šo vienkāršo ciparu divi, kuŗi nozīmē tik maz, bet reizē arī tik daudz.

Divas milzīgas varas šodien pasaulē stāv viena pret otru: brīvā pasaule un nebrīvā pasaule, demokratisms un komūnisms. Kā un kad likvidēsies šis antagonisms, vai tas neizraisīs milzīgu katastrofu visā pasaulē, vai tas neatnesīs drausmīgas ciešanas, asaru un asiņu plūdus visai cilvēcei, ir šīsdienas lielās politikas problēmas.

Arī trimdas latviešu sabiedrisko dzīvi visā visumā varam raksturot ar šo mazo, nenozīmīgo vārdiņu divi. Kur rodas viena sabiedriska organizācija ar cēliem mērķiem, tur kā no zemes izaug otra ar tādiem pašiem mērķiem. Jau tagad daudzās zemēs pastāv divas sabiedriskas organizācijas ar tādiem pašiem, vai gandrīz tādiem pašiem nosaukumiem, tādiem pašiem mērķiem un centieniem. Divas centrālās organizācijas, divas draudzes, divas biedrības. Lai nemēģinām uzskaitīt visus šos pretiniekus. Tos katrs atradīsim visur un visās malās!

Nesen ar bažām, bet arī ar zināmu prieku lasījām laikrakstos, ka Stokholmā nodibināta „Lielā koalicija," kā divas mūsu sabiedrisku darbinieku naidīgas nometnes, „tie, kas aizīst 1922. gada saversmi un tie, kas to neatzīst," nosēdušies aiz viena galda, ka ir svītrots viss tas, kas līdz šim radīja naidu un nesaskaņas sabiedrisko organizāciju un to vadītāju starpā, ka ir radies jauns pagrieziens trimdas latviešu sabiedriskajā dzīvē. Vairums mūsu laikrakstu ar lielu pompu apsveica šo pagriezienu, veltīja tam un veltī vēl šodien plašus, nozīmīgus rakstus un dziedāja augsto slavas dziesmu.

Bet aiz skaistajiem vārdiem un skaistajiem saukļiem neviens nepamanīja un, liekas, daudzi nemana vēl šodien mazo, nelaimīgo ciparu divi, mazo velniņu, kas tur savās važās visu mūsu šīsdienas cilvēci.

Jaunradītā Zviedrijas latviešu nacionālā padome jau savā dibināšanas sēdē 13. septembrī cīlāja jautājumu par globālu latviešu centrālu organizāciju. Tika pat teikts, ka viens no šīs organizācijas dibināšanas iemesliem bijis šādas globālās organizācijas radīšana. Jau lielāku skaidrību ienes nākošais jaundibinātās organizācijas solis. Laikrakstos lasāms, ka Zviedrijas Latviešu Nacionālās Padomes prezidijs savā pirmā sēdē 20. septembrī nolēmis aicināt latviešu centrālās organizācijas un politiskās partijas arī ASV, Kanadā un Austrālijā dibināt politiskās pārstāvības pēc Zviedrijas latviešu parauga un no šīm atsevišķām politiskām pārstāvībām vēlāk izveidot kopīgu politisku centru.

Mēs zinām, ka globālās latviešu centrālās organizācijas dibināšanu ir uzņēmusies Amerikas Latviešu Apvienība, ka šim darbam ALA ir piegājusi loti nopietni, tam ir jau veltījusi loti daudz darba un pūļu. Mēs zinām, ka šādas organizācijas projektu ALA ir jau izstrādājusi un piesūtījusi atsauksmei visām latviešu centrālām organizācijām.

Kādi gan būs Zviedrijā radītā centra mērķi? Vai tie nebūs tādi paši kā ALAs dibinātai globālai latviešu centrālai organizācijai? Vai nebūs atkal radītas divas globālās centrālās organizācijas ar vienādiem mērķiem un līdzīgiem nosaukumiem?

Un kad gan tiksim vaļā no šā nelaimīgā cipara divi, kad varēsim tā vietā likt ideālo ciparu viens? Ja nu netiekam pie vienības, ja šā nelaimīgā divi vietā nespējam ielikt ciparu viens, tag gan labāk lai paliekam pie skaitliem trīs, četri, un pieci.

Bija mums cerības, ka lielajam jaunmam, naidam, strīdiem un savstarpējām cīņām par šobrīd tik tukšām un nenozīmīgām lietām reiz būs pārvilkts krusts pāri, ka šim velnam nu reiz ir nocirsta galva. Bet mūsu tautas pasakās lasām: ja velnam nocērt vienu galvu, tam tūlīt pieaug trīs jaunas galvas klāt. Un šīs jaunās velna galvas ir nu jau skaidri saredzamas.

Tamdēļ latvju Lāčplēsi, neizlaid vēl šķēpu no rokām, cērt vēl, cērt nost velnam arī šīs jaunās galvas! *A. S.*

JAUNATNES KURSI TORONTO

TLB Jaunatnes kursu lekciju cikla atklāšanas akts svētdien, 12. okt., pl. 14.00 sv. Andreja baznīcā. Turpat jaunu kursantu uzņemšana 13.30. Lekcijas notiks katru trešdienu sv. Andreja baznīcā pl. 19.15. TLB

Modrībā par latviešu presi

Nav nebūt noslēpums, ka pasaules brīvās preses aizmugurē stāv naudas magnāti, industriāli uzņēmumi, nozīmīgas organizācijas un pat valdība. Visi preses izdevumi gan izmanto telegrafu aģentūru ziņojumus, bet, ja tas vajadzīgs, pieliek tiem savus komentārus, vai arī nevēlamos ziņojumus aizmirst. Tā ikvienam preses izdevumam ir sava tendence, kas kalpo financētāju interesēm. Bet bez tīri savtīgas, financistu ieveidotās tendences, ikvienā laikrakstā jābūt idejiskiem principiem. Par cik kāds izdevums ar saviem idejiskiem principiem svētīgi kalpo savai tautai un valstij, tas ir augsti vērtējams.

Tā tas ir lielās pasaules brīvās preses izdevumos. Arī latvieši ārpus dzelzs priekškaŗa pieder pie brīvās pasaules, kaut arī tikai kā trimdas locekļi. Mums ir preses brīvība (ar dažiem jūtamiem ierobežojumiem Austrālijas latviešiem), un mēs to arī savu spēju robežās izmantojam. Trimdas laikrakstu klāsts, salīdzinot ar latviešu skaitu, ir bagātīgs, lai neteiktu — nevajadzīgi liels. Nejautāsim, vai visi izdevumi apzinīgi kalpo brīvās, neatkarīgās Latvijas atgūšanai. Ir preses brīvība, un katrs to pēc savām spējām un pārliecības var izmantot. Neprasīsim, lai kāds laikraksts pārstāv nedalītu visas trimdas latviešu pārliecību un uzskatus, jo to atšķirība ir un būs, un par to nav iemesls kaunēties. Ir gan svarīgi ieskatīt un atzīt to, ja kāds latviešu preses izdevums nerespektē Latvijas beidzamās valdības pilnvaras sūtņiem, negrib atzīt, godāt un cienīgi novērtēt latviešu karavīru (tas nozīmē, arī leģionāru) nopelnus, kā arī atklāti un aizklāti cīnās pret latviešiem trimdā, kā fašisma sabiedrotiem, tad trimdas preses uzdevums ir to apkarot visiem iespējamiem līdzekļiem. Neitrāla klusēšana šādos jautājumos ir kaitīga un pat bīstama. Bet ja kāds preses izdevums aizstāv to, kas mūsu tautai visā kopumā ir svēta un taisna lieta, tikai uzsverot atšķirīgo pieeju šais uzdevumos, tad preses pienākums ir ievērot mērenību kritikās. Tas nenozīmē neitrālitāti, jo ikvienam ir tiesības, jā, pat pienākums aizstāvēt savu pārliecību. Bet idejiski kopējā platforma vēl nedod pietiekamu ieskatu par izpildi un principiem. Tādēļ arī mūsu nacionālajiem trimdas preses izdevumiem ir gan vienotība idejiskā stājā, bet atšķirība praktiskā pieejā.

Mēs varam būt patiesi apmierināti, ka Amerikas kontinenta latviešiem kalpo laikraksts „Latvija Amerikā" Kanadā un „Laiks" ASV. Abiem laikrakstiem ieturot mērenību kritikās, kā arī sekojot kollēģiālas sadarbības principiem, tie varētu īsteni pakalpot latviešiem ar dažādo aspektu informācijas materiāliem. Praktiski notiek tā, ka abi laikraksti ne vien kalpo latviešu sabiedrībai, bet dažreiz, diemžēl, arī savstarpējām ķildām un naidam. Neredzu ne mazāko iemeslu kritikai, ja viens no laikrakstiem ir privātās rokās un otrs ir plašākās trimdas organizācijas financēts. Financētājiem ir liela vara par brīvās pasaules preses izdevumiem. Kāpēc gan lai arī latviešu presē naudai nebūtu kāds vārds sakāms? Ļaunums gan sākas ar to, ja laikraksti padodas politisko ambiciju spiedienam, zīmogojot jau iepriekš informācijas materiālus ar monopoltiesībām. Ir jāmācās lietot demokratisko kārtību ne tikai nākotnes nodomu formulās, bet arī pašreiz mūsu trimdas situācijā. Ja laikraksti nebūs pirmie, kas rādīs priekšzīmi ar savu stāju uzskatu pretešķību izskaidrošanā, kas gan tad lai ietekmīgi popularizē demokratiskos cīņas veidus, kas sevī ietver arī prasmi zaudēt pārākā un vairākuma priekšā? Veltīgi kāds šai rakstā meklēs iznīcinošus spriedumus par Nujorkas vai Toronto laikrakstiem; veltīgi kāds šai rakstā meklēs kreidīus t. s. Detroitas koalicijai vai Daugavas Vanagu ASV valdei. Raksta nolūks ir aicināt sabiedrību, organizācijas un politikus modrībai par mūsu preses izdevumu nesaduļkošanu un nesaskelšanu viendienīgās pretešķībās. Prese, kaut arī dažādu interešu spiedienu ietekmēta, nedrīkst iet naida ceļu. Presei nevis jāpavairo, bet apzinīgi jāregulē politiķu nesaskaņas mērenības ceļos. Mums trimdā jābūt stipriem vairāk kā jebkad. Bet kā gan mēs varēsim būt stipri, ja mēs aicināsim sabiedrisko domu norobežošanās un izolācijas politikai? Nenoliedzu, ka ar beidzamo teikumu, pieminot „norobežošanās" vārdu, raksts it kā iegūst subjektīvu tendenci, kam tad vajadzētu kalpot norobežošanās politikas vadoņu — ASV Daugavas Vanagu valdes — norāšanai. Tiem, kas to tā iztulko, varu paskaidrot, ka rakstot šīs rindas, esmu vadījies vienīgi no patiesības, kas lasāma Marka evaņģēlijā: „Ja kāds nams pats ar sevi nāk ienaidā, tad tāds nams nevar pastāvēt." Esmu domājis par mūsu preses izdevumu kollēģiālu sadzīvi, pataupot visu naidu mūsu īsteniem un vienīgiem ienaidniekiem. Tā patiesi varētu cerēt noskaidrot visu to, kur rastos uzskatu pretešķības.

Alfrēds Kaupiņš

Aicinājums talkā

Latviešu Nacionālās Apvienības Kanadā vēlēšanu komisija laipni lūdz Toronto un apkārtnē dzīvojošos tautiešus piedalīties sabiedriskās talkās vēlēšanu priekšdarbu veikšanai. Talkas notiks katru trešdienu līdz š. g. 12. novembrim, ieskaitot, no plkst. 6—9 vakarā Sv. Andreja baznīcā, Jarvis un Carlton ielu stūrī.

Talciniekus lūdz pieteikties pa telefonu vai rakstiski. Adrese: Latvian National Federation in Canada, St. Andrew's Church, Corner Jarvis and Carlton St., Toronto, Ont., Telef.: PR 1563.

LNAK vēlēšanu komisija

Skolotāji, lieciet sirdīm runāt!

Dziļas saknes skolēnu dvēselēs laiž mācību viela, kas uzņemšanas brīdī pārdzīvota. Sevišķi tas sakāms par ticības mācību, vēsturi un literātūru. Skolotāja iejūtīgs notēlojums var sugestēt auditoriju, vai aizraut to lieliem darbiem un pakļaut augstām idejām. Lai atceramies tikai skolu piesaistīšanu pie cēlā nodoma — Uzvaras laukuma izbūves, kas II Pasaules kaŗa dēļ, diemžēl, nevarēja reālizēties. Kaut skolēnu ziedotie santīmi dažos gadījumos nedeva lielas kopsummas latos, tak kopējās ziedojumu vākšanas akcijas idejiskais ieguvums, patrioti skās pašapziņas un valsts pilsoniskās līdzvērtības sajūta, nebija naudas vienības aplēsama.

Vai cienījamie kolēģas, skolotāji, vēl atceras, ar kādu sajūsmu skolēni pa stundai dienā strādāja pie skolas malkas sasmalcināšanas, lai nopelnīto naudu ar Tautas Palīdzības starpniecību nosūtītu tiem, kas sargāja mūsu dzimtenes robežas? Kā pirmajā skolnieču pirkstiņi, gatavojot adījumus tiem, kam frontes ierakumos sals stindzināja locekļus, bet kam sirdis dega Latvijai! Un kāda pacilātība valdīja skolā tanī dienā, kad skolas pārzinis pēc kopējās rīta lūgšanas nolasīja mūsu leģionāru pārstāvja pateicību par 150, tad par 300 un vairāk sainīšiem mūsu karavīriem pie Volchovas, Neveles, Opočkas u. c. Paidagogu izraisītā aktīvitāte skolēnos bija iesaistījusi mūsu skolas jaunatni, aktīvā patriotismā un vienojusi mūsu skolas organiskā vienībā ar mūsu leģionāriem kopējai cīņai par dzimteni. Tas, kollēgas, bija apgarots audzināšanas moments patriotismam! Bet — vai lausim šiem notikumiem aizmirstībā izplēnēt? Vai mums nekas vairs šinī virzienā nav darāms? Vai pašreizējā trimdas dzīvē mums trūkst notikumu, kas mūsu skolas jaunatnei varētu likt runāt līdz mūsu tautas traģiskā likteņa mīkstināšanā?

Kollēgas, lieciet savās sestdienu un svētdienu skolu klasēs atcerēties tos, kas ar ieročiem rokās stājās pretim sarkano nezvēru ugunīm, lai no tām glābtu brīvu Latviju! Lieciet atcerēties tos varoņus, kam, slimiem un sakropļotiem, bija jāpaliek Vācijā! Viņi neprasa sev ministru posteņus; viņi vēro mūsu nostāju un gaida izglābto latviešu sirds siltumu un kaut cik cilvēcīgas dzīves Invalidu Namā.

Kollēgas, šis ir faktors patriotiskai audzināšanai, kādu trūkst tautām, kas pagājušajā kaŗā savu dzimteni nav zaudējušas! Atrodiet izdevību sapulcināt skolēnus kopējam ziedojumu vākšanas aktam, lai arī mūsu skolēni būtu dalībnieki patriotiskā upurī — Invalidu Nama iegādē Vācijā.

Skolotājs K. A.

AICINĀJUMS

Jauni dziedātāji -jas, kam prieks mācīties un dziedāt, mīļi gaidīti „Dainas" korī.

Dainas kora mēģinājumi notiek otrdienās 123 Hurona ielā un ceturtdienās 619 Sherbourne sv. Trīsvienības baznīcas sarīkojumu telpās. (Ieeja no zemeļaustrumiem).

Tuvākā laikā koris sāks iestudēt dziesmas nākošiem dziesmu svētkiem Kanadā un ASV, kur „Daina" nodomājusi sērst ar dziesmām. **„Dainas" koris.**

LATVIJAS KONSULĀRIE PĀRSTĀVJI KANADĀ:

ĢENERĀLKONSULS

Mr R. N. BRYSON

Toronto. Tel. WA 1688

320 BAY ST., ROOM 1304

KONSULS

VILIS TOMSONS

MONTREĀLĀ, P. Q.

5210 VICTORIA AVE, APT. 16

Toronto sarīkojumu kalendārs

Sestdien, 11. oktobrī, pl. 7.30 vak. sv. Andreja baznīcas lielajā zālē Toronto Latviešu Nacionālais teātris: E. Skujenieka komēdija Diriģents (atkārtojums) M. Bērziņas režijā.

Svētdien, 12. oktobrī, pl. 4 pp. DV teātris Kanadā rīko Jaņa Jaunsudrabiņa vakaru. Referēs Velta Toma.

Svētdien, 19. oktobrī, plkst. 6 vak. sv. Andreja baznīcas lielajā zālē brīvmākslinieces, dziedātājas Līnas Karlsones (no Montreālas) koncerts. Programmā latviešu dziesmas un operu ārijas. Pie klavierēm: Edīte Timermane.

Svētdien, 26. oktobrī, plkst. 2 pp. Mildas Zīlavas un Osvalda Uršteina latviešu lirikas un prozas pēcpusdiena (TLB)

Sestdien, 1. novembrī, pl. 7.30 vak. sv. Andreja baznīcas lielajā zālē, Toronto Latviešu Biedrības Dramatiskais ansamblis K. Miķelsones luga — Slinkā sieva (atkārtojums) A. Vilkaņča režijā.

Svētdien, 2. novembrī. pl. 6 vak. Sv. Andreja baznīcas mazā zālē, komp. T. Ķenina lekciju cikla „Lielās mūzikas problēmas" 9. lekcija: Simfonija. Mūzikālas illustrācijas skaņu platēs: Mocarta simfonija sol—min.; Bēthovena V simfonija; Cez. Franka simfonija.

Citi sarīkojumi:

10. okt. — DV organizācijas gada svētki.

31.okt. — TSK sarīkojums.

14.nov. — Kopējs Mārtiņu vakars (TLB, DV, TSK).

26. dec. — TSK sarīkojums.

29. nov. — Katoļu draudzes sarīkojums.

Sestdien, 18. okt. plkst. 19 vakarā sv. Andreja baznīcas lielajā zālē 1. Gaujas gaidu vienība un 72. Rīgas skautu vienība rīko latvisko tradiciju vakaru. Ievada referāts par tematu Draudzība lasīs māc. A. Čops. Pēc priekšnesumiem tautas dejas un rotaļas. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem. Tīrais atlikums veco laužu aprūpei Vācijā.

1953. g. 9. janvārī Dainas kora 3. gadu svētku koncerts-balle.

Sakarā ar Toronto latviešu organizāciju vienošanos, lūdzam pieteikt LA red. visus paredzētos sarīkojumus reģistrēšanai.

LASĪTĀJU VĒSTULES

KOMPROMISU KALNGALI

Kā laikraksti par latviešu dzīvi Zviedrijā vēsti, tad tur sastādījusies Latviešu Nacionālā Padome no latviešu organizāciju un politisko partiju pārstāvjiem. Padomē ieiet plkv. K. Lobe, Bruno Kalniņš, J. Andersons, J. Breikšs un prof. A. Švābe. Savādas sajūtas pārņem, skatot šīs padomes uzņēmumu, kur blakus draudzīgi stāv vecāks latviešu virsnieks (K. Lobe) un bijušais sarkanais politiskais ģenerālis Bruno Kalniņš, uz kuŗa sirdspaziņu gul daudzu latviešu virsnieku dzīvības. Padome ir sastādījusies, ne vēlēta, un tā tad iepriekš ir bijušas gaŗākas vai īsākas sarunas, līdz panākta šī vienošanās. Redzams, ka arī plkv. K. Lobe ir piekritis šim kompromisam, lai strādātu kopā ar Br. Kalniņu.

Ir jau tiesa, arī Br. Kalniņš krita nežēlastībā pie saviem sarkanajiem maizes tēviem, bet tas nemazina viņa pastrādāto noziegumu smagumu. Neviens no mums gan nedomātu līgt kompromisu ar V. Lāci, Kirchenšteinu vai kādu citu no tagadējiem sarkanajiem varas vīriem Latvijā, ja tie paši kristu nežēlastībā un bēgot nokļūtu brīvajā pasaulē. (Vai tomēr citi būtu ar mieru arī te vienoties?). Ar Bruno Kalniņu tomēr jau slēdz kompromisus. Kur te paliek principi un kur virsnieka stāja? ...

Ja trimdā esošie latviešu soc.-dem. par savu partijas galvu izvēl Br. Kalniņu, tad viņi līdz ar to akceptē un atzīst. Br. Kalniņa agrāko rīcību, kalpošanu komūnismam, noziegumus pret savu tautiešu dzīvībām utt. Te taču nu viss liekas skaidrs, ka nav iespējama sadarbība, kamēr soc. dem. nerevidē savu nostāju. Un tomēr cilvēki ar to visu samierinās un slēdz kompromisus. Kas gan var garantēt, ka Br. Kalniņš atkal kādā izdevīgā gadījumā nevienojas ar komūnistiem par soc. dem. ieskaitīšanu komūnistu partijā?

Nāk prātā izteiciens: „Zivs pūst no galvas — tauta no intelligences." Vai tiešām tik tālu mēs jau būtu?

Bramptonā, Ont. **J. Ronis**

Gulbe un Zenta Bergmane. Festivāla programmā iespiests garš raksts par latviešiem Kanadā un latviešu sabiedriskām organizācijām un draudzēm Hamiltonā. Sakarā ar minēto festivālu liela prečū nams Itons savā skatu logā bija izstādījis piecus tautiskos tērpus, kuru vidū bija arī latviešu.

Ar šo piedalīšanos festivālā padarīts atzīstams darbs latviešu lietas propagandai. **J. G.**

KANADĀ

JĀŅA JAUNSUDRABIŅA VAKARS

Svētdien, 12. okt., pl. 5 p. p: DV namā, 123 Huron ielā, Toronto, DV teātris rīko Jāņa Jaunsudrabiņa vakaru. Referēs dzejn. Velta Toma.

AIZRĀDĪJUMS

Kanadas latviešu Dziesmu svētku organizēšanas komitejā par baznīcas pārstāvi prāv. A. Skrodelis nozīmējis sv. Jāņa draudzes mācītāju A. Lūsi.

BĒRU FONDS

Sv. Jāņu draudzes Bēru fonda dalībnieku pilnsapulce notiks sstdin, 11. okt., pl. 19,30, Sv. Trīsvienības baznīcā, 621 Sherbourne St.

Māc. A. Lūsis Sv. Jāņa baznīcā,, Toronto, salaulājis nesen Kanadā iebraukušo mežkopi Žani Bukovski ar dziedātāju — mag. pharm., M.P.S. Austru Ozolu.

Ž. Bukovskis plaši pazīstams kā jaunatnes audzinātājs un sabiedrisks darbinieks. Bijis DV nodaļu priekšnieks, DVB kultūras un izglītības nozares vadītājs. Organizējis un vadījis latviešu skolas Anglijā. Aktīvi darbojies Latviešu Nac. Pad. Lielbritānijā organizēšanā un veidošanā, bijis rīcības komitejas centrālās vēlēšanu komisijas un LNPL sekretārs.

*

DV Toronto nod. Dāmu komiteja paredzējusi noorganizēt Bērnu uzraudzības punktu. Bērnu uzraudzība domāta mātēm, kurām nav citur iespēja bērnus novietot. Bērnu punkts darbotos DV namā, 123 Huroņ ielā, audzinātājas vadībā. Bērnus pieņems sākot ar 2 ar pus g. vecumu, 5 reizes nedēļā pret mazu atlīdzību. Bērniem izsniegs arī ēdienu. Mātes, kuras būtu ieinteresētas šai pasākumā, lūdz zvanīt RU 1 - 0870 pēc plkst. 6 vakarā.

TLB MEDNIEKU KOPAS INFORMĀCIJA

Toronto mednieku kopa dara zināmu, ka kopa nolēmusi iznemt medību atļaujas medīšanai 4 pagastos šinī sezonā. Šai sakarā kopas vadība uzaicina kopas biedrus nodot savas medību apliecības līdz ar avansu $4.— apmērā Toronto latviešu biedrībā, 198 Osler ielā Toronto, š. g. 2. nov. no plkst. 4 līdz 6 vakarā.

TLB Mednieku kopas sekr.

NELAIMES GADĪJUMS FABRIKĀ

Kādā Toronto šūšanas fabrikā, King un Bathurst ielu stūrī, kurā strādā arī dažas latvietes, 6. oktobrī gandrīz notikusi lielāka nelaime ar tautieti V. G. Rīkojoties kādas pret nelames gadījumiem nenodrošinātas zobratu ass tuvumā, pēkšņi ass aizķēra V. G. matus, kas sāka tīties ap lielā ātrumā griezošos stieni. Strauji atraujoties, V. G. izdevās savu dzīvību glābt, tiekot cauri ar izbailēm un no galvas noplēstiem matiem.

Domājams, fabrikas īpašnieks saņems sodu un turpmāk pienācīgi rūpēsies, lai strādnieču dzīvības nebūtu apdraudētas.

TORONTO ORGANIZĒJAS LATV. TAUTAS AUGSTSKOLA

1. oktobrī sv. Andreja baznīcas telpās sanāca uz apspriedi pārstāvji no visām lielākām latviešu organizācijām un vienbalsīgi vienojās par sekojošiem jautājumiem: 1. Latviešu kultūras un valodas saglabāšanai trimdas apstākļos, vēlams dibināt ārpusskolas izglītības iestādi, kuŗu vienojās nosaukt par Toronto Latviešu Tautas Augstskolu. 2. TLTA pārzinās divas padomes: saimnieciskā, kuŗā ieiet pārstāvji no visām lielākām latviešu organizācijām, un paidagoģiskā, kuŗu veidos paidagoģiskais personāls. 3. TLTA noorganizēšanu uzdot prof. Dr. ogr. E. Žubeckim.

Šis pasākums var daudz palīdzēt, lai saglābtu latvisko stāju visiem tiem, kas atzīst tās vērtību, bet tautas augstskola varēs attīstīties tikai par tik, par cik to atbalstīs visi latvieši. Nevienam nacionāli domājošam latvietim nav šaubu par šāda institūta vajadzību, bet... kas ir šie „bet," to katrs no mums labi zina, un par cik šiem „bet" izdosies tikt pāri, to rādīs nākotne. Katru, kam būtu kādi priekšlikumi šai jautājumā, lūdzu nākt ar tiem atklātībā.

Organizācijas komiteja

PAR MEŽU DARBIEM NIPIGONAS APKĀRTNĒ

Ja kāds domā vēl braukt meža darbos, tad visvirmāk lai apbruņojas ar pacietību un paņem līdzi pietiekoši naudas dažu dienu dzīvošanai un atpakaļceļam, ja nelaimējas darbu dabūt.

Vairākas dienas gaidot, dažs ir bijis spiests naudu pieprasīt telegrafiski no savas bankas.

Nometnes ir pārpildītas. Ir grūti tikt iekšā vairākiem kopā. Labākas izredzes ir vienam vai pa 2 kopā. Ir gan dzirdams, ka dažas nometnes vēl nav atvērtas, bet kad tajās sāks uzņemt strādniekus, neviens nevar pateikt. Mums laimējās tikt iekšā četriem, bet tikai pateicoties gadījumam, ka iepriekšējā dienā četri bija aizgājuši.

2. oktobra rītā pie mums jau parādījās pirmā sniega kārtiņa.

A. L.,

HALIFAKSĀ JAUNA BALETSKOLA

Mūsu ievērojamā baletdejotāja Hilda Štromberga nodibinājusi savu baletskolu Halifaksā. Viņa iestudē arī baleta skatus Kalmaņa operetei Grāfiene Marica un dejos tur arī pati. Bez tam jau kopš 1947. gada Halifaksā darbojas Jura Gotšalka baletskola.

LATVIEŠI PIEDALĀS TAUTĪBU FESTIVĀLĀ HAMILTONĀ

1., 2. un 3. oktobrī Canadian National Unity Council's bija rīkojis Hamiltonā tautību festivālu. Festivāls notika plašajās Armorijas telpās pilsētas centrā un tajā piedalījās pavisam 17 tautības. Visapkārt plašajai telpai ierīkoti stendi, kur izstādīti rokdarbi, mākslas izstrādājumi, gleznas u. c. Telpas vienā galā ierīkota skatuve, kur katru vakaru uzstājās dažādas tautību grupas.

Latviešu stends bija iekārtots starp igauņu un lietuviešu stendiem, un to iekārtojusi HLB, kas kopš 1948. gada ir CNUC biedrs. Stenda mākslinieciskio iekārtojumu veikuši mākslinieki Ilgvars Šteins un Tālivaldis Ķikauka. Virs stenda Latvijas ģērbonis, ko gatavojusi Zenta Pole un Jānis Stendzis. Stenda vidū Zentas Poles Brīvības pieminekļa gleznojums, kam abās pusēs Latvijas nacionālie karogi. Stendā griezumi, sudraba, ādas un koka izstrādājumi. Starp kokgriezumiem vairāki J. Stendzenieka darbi, Sudraba izstrādājumos redzami A. Andersona darbi. Pārējie izstādītie priekšmeti bija Hamiltonas tautiešu aizdoti šim gadījumam.

2. oktobra vakarā latvieši uzstājās ar savu programmu. Ar nožēlu jāpiemin, ka darba apstākļu dēļ nevarēja piedalīties Hamiltonas LB koris. Latviešu programmas daļu ar īsu uzrunu atklāja HLB pr-ks H. Vilks, pastāstīdams par Latvijas un Hamiltonas latviešiem. Sekoja latviešu tautas dejas L. Brīvkalnes vadībā.

2. oktobrī latviešu stendā paskaidrojumus sniedza divas tautietes nacionālos tērpos — Elza

DAUGAVAS VANAGI

DEMOKRATIJA VAI DIKTATŪRA?

Dīvainas runas un draudi Cikāgā

Daudz pārdomu un pārrunu, kā DV saimē tā presē, izsaucis DV ASV valdes lēmums par DV Bostonas apvienības priekšnieka V. Antiņa atcelšanu. Ievērojot Antiņa pašaizliedzīgo darbu un lielos nopelnus DV mērķu sekmēšanā, kuros mēroties ar Antiņu nevar neviens no viņa atcēlējiem, tīri dabīgi, liekas, lielākā daļa DV organizācijas biedru klusībā jūt līdzi Antiņam. Par to, protams, var diskutēt. Bet visā šai lietā ir vēl tīri formāli likumīgā puse, proti — DV statūti. Neviens sabiedrisks darbinieks nedrīkst vadīties darbā no saviem personiskiem jūtu uzplūdumiem, bet tam jārespektē attiecīgās valsts likumi un organizācijas statūti. DV statūtos nav paredzēts tāds institūts, kā Zemju valdes, bet, plašajai DV saimei izklīstot pa visu pasauli, pēc šādām valdēm radās nepieciešamība. Tad nu zemju valdēm piemēroja funkcijas, kādas statūti nosaka Centrālai valdei. Un te nu ir skaidri pateikts, ka CV resp. Zemes valde var atcelt attiecīgās nodaļas valdes lēmumus, bet ne nodaļu pārvaldi vai tās locekļus.

Cedelghēmas (stat. 33p-0) Nodaļas valdes loc. var atcelt tikai nod. biedru kopsapulce (stat IV nod. 6p-2). uz šiem faktiem ASV valdei gan bostonieši, gan citi DV saimes locekļi vairākkārt aizrādījuši, bet pirmā tos nav ievērojusi. Lasot laikr. Laiks 20. sept. n-rā rakstu par 5 DV apv. sanāksmi Čikāgā, kurā piedalījies arī Līdacis, apgalvojot, ka vienību DV rindās neizjaukšot „Bostonas vīri", un ASV valde, ja vajadzēšot, varot no tiem šķirties. Šim Līdača apgalvojumam tiešām gribētos piekrist, jo „Bostonas vīri" ar savu teicamo darbu ir nevis jaucēji, bet priekšzīme, kam varētu vēlēties tikai sekotājus, bet vienību izjaukt gan var ASV valde ar savu „šķiršanos" no bostoniešiem. Ja arī ASV valdei un A. Līdacim šāda „šķiršanās" būs patīkama, tad kaŗa invalidiem Vācijā, kuŗu namam bostonieši savākuši $1000 — nemaz.

Šāda ASV valdes priekšsēža A. Līdača rīcība vairāk atgādina diktātoru nekā kādas demokratiskas organizācijas vadītāju, kādēļ tīri dabiski rada rūgtumu katra organizācijas locekļa sirdī.

Beidzot vēl gribētos A. Līdacim aizrādīt, ka statūtus grozīt nestāv ne viņa, ne Centrālās valdes kompetencēs, to var darīt tikai delegātu kopsapulce (stat. VII nod. 2. p.).

J. Br.

BIEDRU SAPULCE

DV Montreālas biedru pilnsapulce tiek sasaukta 19. oktobrī, plkst. 14.30, 1230 Mountain St., (De la Montagne) pie St. Catherine St.. W

Darba kārtībā: Sapulces vadītāja, sekretāra un balsu skaitītāju vēlēšanas. Iepriekšējās pilnsapulces protokola pieņemšana. Valdes un revīzijas komisijas ziņojumi. Tekošā gadā budžeta pieņemšana. Dažādi jautājumi. Kvoruma neierašanās gadījumā sapulce plkst. 15 būs pilntiesīga ar jebkuŗu biedru skaitu.

Valde

INVALIDU NAMA FONDAM VĀCIJĀ ZIEDOJUŠI:

MONTREĀLĀ:

(Turpinājums)

A. Miķelsone $2.00; V. Ozoliņš $2.00; K. Rūtenbergs $2.00; J. Pļavinskis $10.00; K. Tirzītis $5.00; J. un V. Janitāns $5.00; K. Dreijers $5.00; A. Blūmfelds — Blūms $3; J. Tilgas dejas kapella $5.00; A. un H. Krauklis $5.00; A. Ķivlenieks $2.00; H. Romans $2.00; F. un E. Romans $3.00; F. Porietis $5.00; K. Kalniņš $4.00.

Invalidu aprūpei:

O. un Fr. Jumis $2.00; E. un R. Vītiņš $2.00; O. Kļavenieks $1; A. Blūmfelds — Blūms $3.00; O. Strazdiņš $6.00.

DV Montreālas nodaļas valde pateicas visiem labvēļiem.

PAZIŅOJUMS

1) DV Toronto nodaļas valde paziņo, ka sākot ar š. g. 1. oktobri nodaļas kasieris un nama pārvaldnieks sastopams otrdienās un **ceturtdienās no pl. 6—8 vakarā,** tel. WA 0792 redakcijas telpās. Turpat var izdarīt visus maksājumus, ziedojumus, kā arī laikraksta Latvija Amerikā pasūtināšanu.

2) DV Toronto nodaļa uzaicina visus biedrus uzdot adresu maiņas DV grāmatnīcā, tel. TR 1653 vai arī DV Toronto nodaļas dežūras laikā, otrdienās un ceturtdienās no pl. 6—8 vakarā, tel. — **WA 0792. Turpat saņemamas arī** neizņemtās biedru kartes.

3) Galda tenisa spēlētājiem, sākot ar š. g. 1. oktobri, katru trešdienu, no pl. 6—10 vakarā DV namā biedru rīcībā galda tenisa galds ar piederumiem. Bumbiņas jāiegādājas pašiem.

VĀRDS LATVIEŠIEM LNAK VĒLĒŠANU JAUTĀJUMĀ

KAS MAKSĀS LNAK PADOMES VĒLĒŠANU IZDEVUMUS?

Kanadas latviešu centrālās organizācijas LNAK padomes vēlēšanu sagatavošanas darbi ir pilnā gaitā. Šķiet, ka ikvienam apzinīgam latvietim ir arī skaidrs, kādēļ mums ir nepieciešama šāda centrālā organizācija. Tādēļ ar izbrīnu jādzird un jālasa sīkumainas debates par to, vai vēlētājiem viens dolars būtu jāmaksā, vai ne.

Tiem, kas taupības dēļ nevēlas kārtot centrālās organizācijas biedru maksu — divi dolari gadā, šis viens dolars ir jāizlaiž no rokām tikai vienu reizi divos gados, kad vēl padomi. Tas ir tik liels izdevums, ka tiešām būtu jānosarkst par šādu sīkumainību. — Un kam tad šis dolars ir vajadzīgs? — Ne jau kāda „liela vīra" kabatai, bet to pašu padomes vēlēšanu tehnisko izdevumu segšanai. Ja kas paliks pāri, tad tas arī neaizies nekādās privātās kabatās, bet gan tās centrālās organizācijas kasē, par kuras padomes vēlēšanām debatējam.

Pie reizes jājautā, kura organizācija ir spējusi darboties pilnīgi bez līdzekļiem? Ja jau kādam ir tiesības lemt par kādu organizāciju, resp. vēlēt tās padomi, šķiet, dabiski ir prasīt no viņa arī kādu pienākumu pret šo organizāciju. Vai būtu pareizi šķirot Kanadas latviešus divās kategorijās: tādos, kas nenestu nekādus pienākumus pret savu centrālo organizāciju, bet gan vēlētu tās padomi, un tādos, kam ar savām biedru maksām ir jāsedz visi centrālās organizācijas izdevumi. (Es šeit nerunāju par tiem LNAK biedriem, kas pamatotu iemeslu dēļ ir atsvabināti no biedru maksas).

Pieņemsim, ka debatētais dolars arī nebūtu jāmaksā! Kas tad segs vēlēšanu izdevumus, jo LNAK kasē pašreiz tik daudz nav? Daugavas Vanagu priekšnieks Kanadā P. Balodis raksta šīs avīzes 76. n-rā, ka to varētu nokārtot ar organizāciju palīdzību. Lai atļauts atgādināt Baloža kungam, ka viņš savā rakstā ir aizmirsis vienu LNAK padomes sēdes posmu. Kad pārrunās par LNAK padomes vēlēšanām noskaidrojās, ka vēlēšanu izdevumi ir lieli un kādam tie tomēr ir jāsedz, LNAK valdes pārstāvis uzaicināja pieteikties, kuras organizācijas būtu ar mieru nākt ar saviem līdzekļiem talkā, lai vēlētājiem nebūtu jāmaksā tas nelaimīgais dolars. Atbilde bija — dziļš klusums zālē. Visi raudzījās uz P. Baloža kungu, kā lielākās organizācijas pārstāvi, bet arī viņš klusēja. Ko citu LNAK padome varēja darīt, kā nobalsot par individuālo dolaru, jo bez naudas Kanadā vēlēšanas pa pastu nevar izdarīt!

Ko līdz tagad Montreālas latviešu organizāciju pārstāvju apspriedes lēmums „izturēties pasīvi", un P. Baloža kunga uzaicinājums, sasaukt sanāksmes arī citos latviešu centros, jo arī tagad vēl neviena latviešu organizācija nav pasacījusi, ka viņa ir ar mieru piedalīties vēlēšanu izdevumu segšanā?

Ir jājautā atklāti — vai nu mēs esam kļuvuši skopāki par skotiem, vai arī esam paguvuši aizmirst, par ko mēs esam cīnījušies frontē un ko jūgā nospiestā Latvija no mums gaida: Ne jau sīkumainus strīdus par vienu dolaru!

A. Dreimanis,
Londonā, Ont.

Mēs gribam lielu un spēcīgu LNAK!

Atskatoties uz LNAK divu gadu darbību, jāatzīst, ka nav panākts iecerētais ,t. i. apvienot kaut cik ievērojamu daļu Kanadā dzīvojošo latviešu. Tāpat jāatzīst, ka mums šodien Kanadā nav savas „jumta organizācijas". Šo nosaukumu sev nevar piedēvēt ne pašreiz lielāka latviešu organizācija Kanadā — Daugavas Vanagi, nedz arī LNAK, sava nelielā biedru skaita dēļ. (LNAK deklarācija, ka tā apvieno visus Kanadā dzīvojošos latviešus, ir un paliek tikai deklarācija — nevienu nevar ne apvienot, nedz pārstāvēt pret savu gribu).

Šoruden Kanadas latvieši grib radīt savu centrālo organizāciju, par tādu izveidojot LNAK.

Prasība jau pirms vēlēšanām iestāties LNAK par biedru, samaksājot biedru naudu par pēdējo pusgadu, to nekādā ziņā neveicina. Latvietis, kas visus trimdas gadus bijis un darbojies kādā no nacionālajām organizācijām, bijis draudzes loceklis, tāpat savu ārtavu devis grūtdieniem, šinī gadījumā nav tiesīgs vēlēt savu pārstāvību, jo, lūk, viņš nav vēl iestājies par biedru LNAK. Ja līdzšinējai LNAK valdei un vēlēšanu komisijai šis faktors aizēno vissvarīgāko, resp. apvienot visus latviešus Kanadā, tad būtu ieteicams jau pirms vēlēšanām grozīt „biedrības nosaukumu".

Veidojot Kanadas latviešu centrālo organizāciju, tās galvenais balsts būtu līdzšinējā trimdas saimes aktīvā daļa, resp., organizāciju un biedrību biedri, un draudžu locekļi.

Daugavas Vanagu nostāja ir — piedalīties LNAK vēlēšanās, ja pēdējā neprasa jau pirms vēlēšanām kļūt par LNAK biedru, samaksājot $1.—.

Priekš dažiem mēnešiem šī paša laikraksta slejās lasījām Toronto Latviešu Biedrības pilnsapulces atreferējumu, kur izskanēja doma — piedalīties LNAK vēlēšanās, bet tās nebūtu saistāmas ar biedru naudas samaksu.

(Sk. L. Am. 18. jūnija numurā atreferējumu).

LNAK pēdējā sesijā to pašu mēs dzirdējām no Ž. Zentiņa, kas runāja Kanadas Latviešu Sporta Apvienības vārdā, pārstāvot plašo sportistu saimi. Tādas pašas bija arī mācītāja A. Lūša domas, kura garīgajā aprūpē ir viena no lielākajām Kanadas latviešu draudzēm. Skautu vadītājs Kanadā Z. Šuriņš ir apliecinājis, ka arī jaunā audze pievienojas šim uzskatam.

Šī pati doma izskanējusi arī Montreālas latviešu organizāciju sanāksmē un līdzīgas ziņas nāk no citām pilsētām.

Negrozot vēlēšanu noteikumus, LNAK paliks līdzšinējos rāmjos, bez kāda svara un autoritātes Kanadas latviešu saimē.

A. Dreimanis savā rakstā: „Kas maksās padomes vēlēšanu izdevumus?" mēģina visu vainu par to, ka LNAK padome izšķīrusies prasīt $1.— samaksu par vēlēšanām, uzvelt Daugavas Vanagu pr-kam Kanadā P. Balodim, rakstot, ka P. Balodim aizmirsies viens padomes sēdes posms. Pēc manas atmiņas šīs sēdes posms noritēja šā:

LNAK padomes locekļi debatēja 1) vai šoruden izņēmuma kārtā vēlēšanās nepielaist visus balstiesīgos Kanadas latviešus bez naudas saistībām un 2) ja to darītu, kur rastu līdzekļus vēlēšanu izdevumu segšanai. Par iespējamiem veidiem, kā segt vēlēšanu izdevumus, izteicās vairāki runātāji (O. Breņķis, māc. A. Lūsis un T. Krūka).

Daugavas Vanagu organizācijā, domāju, tāpat tas ir arī citās, apsolīt budžetā neparedzētas summas nestāv b-bas pr-ka spēkā, tam vajadzīgs vismaz valdes lēmums. Ka Daugavas Vanagi grib segt savu daļu vēlēšanu izdevumus, viņi to ir jau atklāti deklarējuši. Visām iespēju meklēšanām, kā segt vēlēšanu izdevumus, svītru pārvilka J. Dreimana paziņojums: ja netiek prasīta biedru naudas samaksa no visiem vēlētājiem, tad LNAK valde atsakās no vēlēšanu īstenošanas. (Ar iepriekšēju lēmumu padome vēlēšanu noorganizēšanu bija nodevusi tagadējai LNAK valdei.).

Neatzīstot par balstiesīgiem trimdas aktīvāko daļu, t. i. organizāciju un biedrību biedrus, kā arī draudžu locekļus, mēs decembra mēnesī, pēc vēlēšanām, ar bēdīgu sirdi presē lasīsim: — „Ievēlēta jauna LNAK padome. Vēlēšanās piedalījušies 5 proc. Kanadā dzīvojošo latviešu!

Jājautā: Vai LNAK padome to vēlas?

Elmārs Krūka,
Toronto.

TRIMDAS SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

NELAIME NENĀK VIENA

Mazajā Latvijā ļoti darbīgs sabiedrisks darbinieks bija Bavārijas apgabala Franku novada komitejas ģenerālsekretārs inženieris Roberts Nikurs. Pateicoties viņa sirdsdedzei, Franku novada darbība daudzējādā ziņā noderēja par paraugu pat apgabala komitejām.

Kad R. Nīkurs 1950. g. vasarā gadrīz jau bija izgājis cauri visām izcelošanas komisijām, lai brauktu uz ASV, Mičigēnas valsti, viņš smagi saslima ar kādu kaulu un nervu kaiti kājā, un viņu ievietoja IRO slimnīcā. Tur viņu ārstēja tik ilgi, ka saslima arī roka. R. Nīkura veselība arvien vairāk pasliktinājās un viņš nogulēja vairākās slimnīcās gandrīz divi gadi. Pa slimošanas laiku viņš bija palicis pilnīgi bez līdzekļiem. Bet nelaime nenāk viena. Kamēr Nīkurs gulēja slimnīcā, zagli ielauzušies viņa istabiņā un paņēmuši visu, kam ir laicīga vērtība — vērtslietas un drēbes, atstājot tikai grāmatas un citus papīrus. Nīkurs paliek tikai ar to, kas bijis mugurā, uz slimnīcu aizejot. Zagļus gan policija nokēra, bet tie vērtslietas izkausējuši un visu, arī drēbes, pārdevuši.

Notiek tiesa. Uz apsūdzēto sola arī zagto mantu uzpircēji. R. Nīkurs tiesā liecina, ka visu nozagto mantu vērtība bijusi DM 7000.—, bet zagli paskaidro, ka viņi neko vērtīgu nav atraduši. Ievērojot zagļu paskaidrojumus, eksperti tiesā novērtē zagto mantu vērtību tikai par DM 36.—. Un R. Nīkurs dabū vēl pamācību, — labi, ka Jums vēl nav jāpiemaksā mantu uzpircējiem!

R. Nīkurs sarūgtināts un nabags atstāj tiesas zāli. Visvairāk viņam žēl dārgās piemiņas lietas no Latvijas.

Bet arī bargā slimība un visas mantas zaudējums nav salauzis sīksto latvieti. Viņam interesē viss, kas saistās ar latviešu trimdas dzīvi. Draugi viņam piesūta latviešu laikrakstus no visas pasaules, viņš dzīvi sarakstās, aicina uz vienību. Un tā viņš vieglāki pārcieš savas likstas un auksto istabiņu Vurcachas švāba neviesmīlīgajā mājelē.

Saturns.

CEĻA VĀRDI

Vai tas nav savādi — tikai tad mēs godbijīgi raugāmies otra cilvēka sejā, kad mums kāds saka, „tā ir slavenība". Bet paši sevi mēs katru dienu ar labpatiku vērojam spoguļi un saskatām tur personību, kuŗai nevar paiet garām. Mums trūkst mēra sajūtas starp cieņu un pašcieņu, mīlestību un naidu. Vienmēr mēs esam pārliecināti, ka spējam veidot otru, tomēr mēs nevaram paši savu profilu izveidot tādu, lai tas pats sev vēl līdzinātos. Tādējādi mūsu attēls mūsu pašu acīs tā tiek izķēmots, kā to vēlas tie, kas mūs nekad nav sapratuši. Sava tuvākā sejā visbiežāk mēs spējam saskatīt, cik īstenībā esam vientuļi.

Gerhards Hauptmans

LNAK VĒLĒŠANAS

Neskatoties uz atkārtotiem iebildumiem, kas vērsti pret kārtību, pēc kādas notiek LNAK vēlēšanas, redzams, ka nenokārtotas palikušas divas lietas: 1) Organizāciju loma LNAK, un 2) kuŗi latvieši drīkst vēlēt latviešu centrālo vadību Kanadā.

Runājot par organizāciju līdzdalību LNAK, laikam neviens nevarēs noliegt, ka biedrībām un draudzēm tieši Kanadas dzīvē bijusi ļoti liela nozīme. Ar savu aktivitāti kultūras laukā un palīdzības darbā tās veikušas lielu darbu. Pateicoties organizācijām, attīstījušies arī LNAK darbība, jo ir grūti iedomāties, ko gan tā viena pati iespētu? LNAK viena nevar veikt nevienu vispārēju valstisku sarīkojumu un vienmēr ir aicinājusi piedalīties visas organizācijas. Taču ne aiz līdzcietības vai formālitātes, bet gan tādēļ, ka, jo aktīvāki organizācijas attiecīgu sarīkojumu atbalsta, jo labāk tas izdodas materiālā un kultūrālā ziņā. Tādēļ arī pēc maniem personīgiem uzskatiem nevar liegt organizācijām tiesību līdzi spriest centrālās organizācijas radīšanā un tās darbā.

Diemžēl, pēdējā LNAK padomes sēdē organizācijas pēc viena statūtu panta gan tiek uzņemtas par biedriem LNAK, bet ar nākošo pantu tām tiek atņemtas tiesības sūtīt padomē pilntiesīgu pārstāvi! Loģika gan šeit saskatāma stipri maz! Tas pats notiek ar nākošo vēlēšanu organizēšanu. Organizācijas tiek uzaicinātas visādi veicināt vēlēšanu izdošanos un jaunu LNAK biedru iesaistīšanu, bet kad organizācijas lūdz pielaist vēlēšanās visus latviešus, tad LNAK padomē šis lūgums nerod dzirdīgas ausis.

Kāds rakstītājs uzsvēra, ka organizāciju tiesiskais stāvoklis neesot sevišķi izcelams, ka arī neesot svarīgi, kāda organizācija attiecīgu kandidātu vēlēšanās uzstāda, kā piemēru minot iepriekšējās centrālās padomes vēlēšanas Anglijā. Minētais gan neatbilst tiešī īstenībai, jo LNPL pirmās vēlēšanās katra kandidāta vārdam sekoja piezīme, no kādas organizācijas un nodaļas viņš nāk un kādu amatu ieņem! Un nav šī kārtība nemaz slikta, jo ir dabiski, ka vēlētāji labprāt izšķirsies par cilvēku, kas piedalās sabiedriskā darbā.

Šāds biedrību un politisko partiju atbalsts vēlēšanās sastopams visās tautās, un nav nekas jauns. Tās vislabāk zina, kuŗš pārstāvis der centrālā organizācijā un kuŗš ne. Protams, apvienības padomes darbā gan nav svarīgi, kādu organizāciju turpinājās Hamiltonā ar nosaukumu „Mūsu Kanada".

Šo sarīkojumu atbalsta Kanadas nacionālās vienības padome, biedrība, kas savu darbu veltī saprašanās un sadarbības veicināšanai dažādu nodarbību un ticību laužu starpā un lai veicinātu „Kanadas tautu īsti reprezentējošu kultūru".

Atklāšanas dienā galvenais runātājs bija Kanadas tieslietu ministrs Stjuarts Garsons. Parādi apmeklēja arī Pilsonības un imigrācijas ministrs Valters Harris.

Šī ir jau ceturtā parāde, ko sarīko padome. Viens no šī sarīkojuma degpunktiem bija „pilsonības tiesa", kur jaunkanadiešiem pasniedza pilsonības papīrus.

Katru vakaru notika modes skates, kas rādīja tērpus, ko ietekmējuši dažādu nāciju tērpi. Katru dienu demonstrēja arī jaunākās metodes angļu valodas mācīšanā jauniebraucējiem, ko pielieto Ontario provinces valdība.

Programmā paredzētas arī tautas dejas, ko uzveda dažādas tautu grupas, kā arī militāro orķestru, citu orķestru un atsevišķu personu veiktā mūzikālā programma. Katru nacionālo grupu reprezentēja atseviška novietne, kur nacionālie rokdarbi bija redzami izstādīti.

C. S.

JAUNKANADIEŠI PIEDALĀS „MŪSU KANADAS" PARĀDĒ

Pilsonība un sniegumi, ko Kanadas kultūras dzīvei devušas, citas zemes un dažādas rases, bija galvenā tema parādei, kas trīs dienas — 1., 2. un 3. oktobrī turpinājās Hamiltonā ar nosaukumu „Mūsu Kanada".

tāji no vietām, kur kori nepastāv, piem. Des Moines, arī no Kanadas un pat no San Francisko!

Nupat iznākuši Rīcības komitejas izdotie koŗu dziesmu krājumi, kas par brīvu izsūtīti visiem dziedātājiem. Nošu burtnīcai 52 lpp. uz bieza papīra ar vāka zīmējumu. Šis krājums speciāli iespiests dziesmu svētku vajadzībām un stipri atvieglo dziesmu iestudēšanu.

Dziesmu svētku budžets sabalansēts uz $10.055, ko apstiprinājusi Rīcības komiteja aicina dziedātājus-jas jau pie laika rūpēties par tautisku tērpu iegādi. Kā zināms, dziesmu svētku laikā notiks labāko tērpu godalgošana nevien koŗiem, bet individuāli.

Rīcības komitejā papildus uzaicināti: baletmeistars R. Saule, tautas deju ansambļa vad. V. Dzelme un Čikāgas latv. teātŗa pārstāvis-režisors V. Hermanis.

A. Spars

SAVIENOTĀS VALSTĪS

KUR P. BRĪVKALNE KONCERTĒS AMERIKĀ?

Sakarā ar operdziedones P. Brīvkalnes viesošanos Kanadā un ASV 1952./53. gadā, tā paredzējusi sniegt tautiešiem koncertus šādās ASV pilsētās:

15.5 — Saginavā, 16. 5. — Grand Rapidos, 17. 5. — Detroitā, 21. 5. — Kalamazū, 22. 5. — Čikagā, 23. 5. — Milvokijā, 24. 5. — Minneapolisā, 29. 5. — Klivlandē, 30. 5. — Sirakūzās un 31. 5. — Bostonā.

5. 6. — Vilmantikā, N. Y., 6. 6. — Ņujorkā, 7. 6. — Filadelfijā un Vašingtonā. Koncertturneju Amerikā organizē Paulas Brīvkalnes impresārijs Ed. Keišs. Viņa adrese: E. Keišs, 424 Sackville St., Toronto, Ont., Telef.: RAndolph 1276, Canada.

JAUNSUDRABIŅA VAKARS ŅUJORKĀ

Sakarā ar Jaunsudrabiņa 75 gadu jubileju Ņujorkas latviešu jaunatnes literārais pulciņš bija sarīkojis rakstniekam veltītu vakaru draudzes namā, kas bija pulcinājis kuplu apmeklētāju skaitu. Pēteris Norvilis nolasīja referātu par Jaunsudrabiņu kā personību un viņa dzīvi trimdā. O. Uršteins nolasīja dažas nodaļas no „Zaļās grāmatas" un no „Baltās grāmatas". Viņa dzīvais priekšnesuma veids iepriecināja klausītājus. Velta Toma runāja par Jaunsudrabiņu kā par sava novada cilvēku (abi rakstnieki ir no Augšzemgales). Noslēgumā V. Toma nolasīja dažas savas dzejas.

Sapulcējušies nosūtīja rakstniekam uz Vāciju apsveikuma telegrammu un ziedojumu.

THE LATVIAN TRIO KONCERTS INDIĀNAPOLĒ

Indiānas Latviešu Biedrības sarīkojumā, 21. septembī Indiānapolē (Ind.), vietējās amerikāņu YMCA's telpās, notika The Latvian trio — Viktors Ziedonis (vijole), Dzidris Treimanis (čells) un Valdemārs Meļķis (klavieres) — koncerts, kas bija pulcinājis tiešām kuplu un atsaucīgu klausītāju pulku.

Programmas pirmajā daļā dzirdējām Arenskija „Trio d moll" — Allegro moderato", „Scherzo", „Allegro molto", „Elegia", „Adagio", „Finalu" un „Allegro non troppo".

Otrā daļa bija veltīta gan latviešu, gan cittautu skaņražiem: Viktors Ziedonis atskaņoja Jāzepa Vītola „Romanci" un Eižena Freimaņa „Menuetu", Valdemārs Meļķis — Jāzepa Vītola „Divas prelūdes" un Šopēna „Polonēzi As-dūrā", no kurām īpaši pēdējā izpelnījās klausītāju skaļus aplausus un piedevas. Dzidris Treimanis atskaņoja Dāniela Pappera „Ungāru rapsodiju" un viņam bija jādod piedevas.

Programmas trešajā daļā trio atskaņoja Eižena Freimaņa „Valsi", Izāka Albernika „Orientāli", Sarasates „Čigānu melodijas" un Moskovska „Malaguenu". Klausītāju sumināšanai, mākslinieku bija jāparādās vēl un vēl, un jāsniedz vairākas piedevas, pēdējo no tām — pēc pašu klausītāju izvēles (Melancholisko valsi").

Lielā atsaucība, aplausi un pasniegtie ziedi aplecināja klausītāju nedalītu atsaucību, un varam tikai vēlēties, lai visi trīs mākslinieki atkal drīzumā stātos šejienes publikas priekšā.

Labas sekmes!

Gundārs Grīslītis

ARĪ NO KANADAS PIETEIKUŠIES ASV DZIESMU SVĒTKOS!

Bez jau agrāk ziņoties koŗiem, Pirmiem Dziesmu svētkiem ASV vēl nākuši klāt: Elizabetes latv. ev.-lut. draudzes vīru koris, diriģentu H. Špechta un V. Neimaņa vadībā; Viskonsinas latv. biedrības jaukts koris, no Milvokijas; Filadelfijas latv. ev.-lut. sv. Jāņa draudzes jaukts koris, dir. J. Ūdŗa vadībā un Dainas jaukts koris no Toronto ar E. Freimani kā diriģenti Sevišķs prieks par kanadiešiem, kas no kaimiņvalsts grib kuplināt dziesmu svētku izdošanos. Līdz šim pieteikušies 14 koŗi ar 505 dziedātājiem, un paredzams, ka tuvākā nākotnē vēl reģistrēsies vairāki nokavējušies koŗi, piem. no Bostonas, Detroitas u. c.

Līdztekus koŗiem pieteikušies vairāki jūsmīgi individuāli dziedā-

NO ŽURNĀLISTA DIENAS GRĀMATAS

„TĀLIE MĒRĶI"

Lokāls pēc ārējās formas, bet stipri tālu tēmēts politisks šacha vilciens ir patlaban Zviedrijā sāktais politisko partiju mēģinājums panākt Zviedrijas latviešu pārstāvēšanas institūta radīšanu tādā veidā, kā kādu aizbildniecības iestādi bēgļu saimei, neprasot viņas pašas votumu šajā lietā. Kādēļ tas tā tiek darīts? Nebūtu taču nekā vienkāršāka, ka organizāciju pārstāvji, ieskaitot arī politiskās partijas, sanāktu kopā un spriestu par vienu vienīgu jautājumu: atzīstot par nepieciešamu radīt vietējās bēgļu saimes pārstāvēšanas institūtu, sanāksme nospriež šo nepieciešamību atzīt un ievēlēt vēlēšanu komisiju, kas rūpētos par drīzu vispārēju vēlēšanu izdarīšanu. Tad nebūtu nekādu domstarpību, nekādu strīdu, ne konfliktu, visi būtu ieinteresēti vēlēšanu rezultātā, būtu atraisīta pozitīva aktivitāte (kā tas bija, kad pirmo reizi vēlēja Skandināvijas Nacionālo Fondu). Bet, pretēji šim skaidrajam ceļam, notika slepenas sarunas, par kuŗām bēgļu sabiedrība netika informēta, pat organizāciju priekšsēži, ieskaitot Nacionālā Fonda padomes priekšsēdi, tagad paziņo, ka ar viņiem neviens nav sarunas pieprasījis un par Nacionālās Padomes „ievēlēšanu" viņi dabūjuši zināt tikai no laikrakstiem. Notika vietu sadalīšana, pat starp neeksistējošām partijām, kas tikai tagad tiek dibinātas, pie tam ar pavisam savādiem pamēmieniem: konservatīvo partiju, piemēram, patlaban ļoti enerģiski „dibina" sociāldemokrats Bruno Kalniņš un zemnieku savienības līderis Andersons, un šādā ceļā šajā „konservatīvo" partijā būs savākti iekšā laudis, kas gatavi pieņemt jebkuŗus savas politiskās darbības noteikumus, t. i. tādus, kādus šai „konservatīvai" partijai būs nolēmuši divu citu partiju vīri. Tāpat arī šo pašu partiju vīri tagad nopūlas formulēt „bezpartējiskas" avīzes lomu Zviedrijas latviešu laikrakstam Latvju Vārds, paldies Dievam gan līdz šim bez redzamiem panākumiem. „Tā „nacionālo padomi" kombinējošās partijas katram nepartējiskajam pūlas iedalīt izdomātās lomas. Un tas tad būtu tas „tautas pārstāvniecības institūts!"

Protams, ka pret šādiem partiju nolūkiem sacēlusies visa Zviedrijas laviešu sabiedrība. Sanāks Nacionālā Fonda ārkārtējā padomes sēde (19. okt.), kas grib lemt par to, ka tās vārdu politiķi izmanto savām vajadzībām bez pašas Fonda padomes lēmuma un ziņas vai piekrišanas. Tāpat vietējās latviešu grupas provincē sūta savus iebildumus un protestus uz Stokholmu. Vārdu sakot, iet karsti.

Bet kādēļ šī slepenība? Latvijas Amerikā Saturnām bija izdevība jau drusku pacelt priekšaru tām nākošo amatu dalīšanām, kāda jau iesākusies „visos kontinentos." Bet šai tik nožēlojamāi Latvijas atbrīvošanas „izpratnei" ir vēl daudz tālākas un dziļākas aizkulises.

Lasītāji, kas vērīgāk un sistēmatiskāk sekojuši latviešu politiskai attīstībai emigrācijā, būs pamanījuši, ka sociāldemokratu līderis ārzemēs Bruno Kalniņš aizstāv tā sauc. „ilgo emigrāciju." (Starp citu, arī Staļins nupat bija pateicis kreiso italiešu sociāldemokratam Nenni, ka aukstā kara turpināšanās jārēķina vēl uz kādiem 10—15 gadiem, kā to rietumu sabiedrībai pateica angļu leiboristu bevāniešu spārna deputāts Krosmens). Ja emigrācijai vajaga būt ilgstošai, tad attiecīgai vajaga būt arī Bruno Kalniņa taktikai. Viņam ilga emigrācija ir vajadzīga, lai latvieši aizmirstu viņa politisko pagātni, lai saaugtu paaudze, kam šī pagātne būtu vairs tikai teorētiska lieta. Cilvēku atmiņa ir vāja, tā ir bezgala — „īsa." Pie tam nebūt nav teikts, ka Bruno Kalniņš pats domā, ka emigrācija būs ilga. Bet viņam vajaga, lai tā domā pilsoniskie politiķi un tādēļ lai ielaižas uz viņa argumentiem, tos pieņemot par izšķirīgiem praktiskās politiskās darbības plānošanā. Zviedrijā viņam tas spīdoši izdevies: te pilsoņu līderi (ar prof. Straubergu, agr. Andersonu u. c. priekšgalā) acīmredzot Bruno Kalniņam lāvušies un tādēļ kopā ar viņu tagad būvē pārstāvību — „ilgai emigrācijai."

Bet Kalniņa plānam ir pavisam konkrēts saturs, proti: kļuvis par „tālredzīgu" līderi visiem Zviedrijas nacionālās padomes pilsoniskajiem kungiem, viņš, Bruno Kalniņš, būs visai sekmīgi noslēdzis savus „Baltijas jūras manevrus:" padome ar 10 partiju un 20 organizāciju pārstāvjiem, pie kam faktiskā proporcija, protams, būs 20 pret 10 par labu partijām, kā tas jau tagad redzams, piemēram, ar sociāldemokratiem: partija sūta 3, bet padomē jau sēd pieci, jo divi izsacīti sociāldemokratu delegāti no Palīdzības komitejas. Kā Zviedrijas latviešu pārstāvis viņš tad dosies uz Londonu, kur tiek radīts LAK Eiropas Centrs, arī ar šo pašu „partiju atslēgu." Te, Londonā, viņš sameklēs savas senās pazīšanās. Vācijā bijušie latvieši atcerēsies, kā savā laikā prof. Švābe atklāti protestēja pret Bruno Kalniņu, kuŗš viņu bija apsūdzējis angļu leiboristu dumpinieka Bēvāna kundzei, viņai rakstītajā vēstulē. Šo pazīšanos viņš Londonā tagad atkal izlietos, lai stiprinātu savu personīgo poziciju. Un mūsu pilsoņu kungi atkal ar lielām acīm noskatīsies, cik veikli Kalniņa kungs viņus būs savedis saitē ar tik augstām dāmām. Bez tam viņš visai enerģiski mobilizēs savus draugus sociālistiskajā internacionālē. Un mūsu pilsoņu kungiem iegalvos, cik ļoti svarīgi ir būt sakaros ar tik iespaidīgo Eiropas sociāldemokratiju. Un Bruno Kalniņa zirnekļa tīkls audīsies vienmēr biezāks un platāks, tā ka tur iekļertās mūsu pilsoņu kājiņas šie kungi ārā dabūt nevarēs bez palīdzības — no ārpuses. Bet vai šai „ārpusē" tad vairs radīsies laudis, kas šos pilsoniskos pašnāvniekus no šī tīkla gribēs atrežģīt, tas liels jautājums.

Un Kalniņš, ar kreiso leiboristu un sociāldemokratiskās internacionāles aizmuguri arī LAK EC būs nostiprinājies un raudzīs arī te kļūt par Eiropas latviešu bēgļu līderi. Tādēļ viņš Zviedrijas Nacionālās Padomes pirmajā sēdē aizstāvēja ieskatu, ka latviešu globālās vadības centram vajadzētu atrasties Londonā. (Pašu globālo centru Kalniņš faktiski nemaz nevēlas). Jo, raugi, Amerikā sociālistiem — marksistiem, kā starptautiski jau pazīstamiem ateistiem un sociālā apvērsuma teorijas slidinātājiem, piekrišanas nav, un Amerikā tikpat kā nav sociālistu vispār. Turpretim Eiropa, diemžēl, ir sociālistu pilna, kas arī ir lielākais šķērslis Eiropas pretestības organizēšanai pret Kremli.

Savā sociāldemokratu partijas Biļetenā Bruno Kalniņš (pēdējā numurā) tā arī pasaka, ka globālā latviešu organizācija varēs rasties tikai, tad, ja arī Amerikas latvieši jau būtu Bruno Kalniņa zirnekļa tīklā iepinuši savas kājas, t. i. ja arī Amerikas latvieši piekristu tādam pašam latviešu pārstāvības radīšanas veidam, kāds viņam izdevies Zviedrijā un Anglijā. Un ja amerikāņi uz to neielaistos, tad, saka Bruno Kalniņš, „Eiropas latviešiem būs pagaidām jāveido sadarbības organi vieniem pašiem." Ērti un ātri: nav pēc mana prāta, nav vajadzīgs; nebūs partiju diriģētas globālās pārstāvības, iesim bez Amerikas latviešiem, jo vispirmā un galvenā lieta ir Bruno Kalniņa varas pozicija un notīrīšanās no savas „neaizmirstamās" pagātnes.

Tā šī Zviedrijas nacionālās padomes taisīšana tagad pasaktajā veidā ir reizē arī smags šķērslis globālās vienības panāksanai. Un tā ir Zviedrijas pilsonisko politiķu vislielākā atbildība. Un tādēļ notikumi Zviedrijā nav turienes notikumi vien, bet tie skar visu latviešu emigrāciju, jo partijas šo savu aizbildniecību lūkos arī citās zemēs reālizēt. Bet Kalniņa mērķis patlaban aprobežojas tikai ar Eiropu: labāk Romā pēdējais, nekā ciemā pirmais! Un Eiropas latviešu pārstāvības institūtā viņš jau visai paļāvīgi skatās uz savām izredzēm.

Šoreiz nerunāsim par vēl tālākām šādas politikas sekām, ja saistāmies ar Eiropas sociāldemokratiem, par kuŗu starptautisko politiku, bet sevišķi attiecībām pret Kremli, katra diena nes vienmēr nepatīkamākas ziņas. Par to citu reizi.

K.

Anvils

BIJUŠAIS PAR BIJUŠIEM

LATVIEŠU VIRSNIEKA ATMIŅAS PAR 1945. G. TRAĢISKAJIEM NOTIKUMIEM DZIMTENĒ

Trīs virsnieki, pārvarot neiedomājamas grūtības, kājām šķērsojot Lietuvu, Poliju un Austrumprūsiju, 1945. g. vēlā rudenī no komūnistu okupētās Latvijas nonāk brīvajā pasaulē.

Izraktā zeme pamatīgi noslēpta mežiņā zem sūnām, pats izraktais caurums pārklāts ar zāli, tā kā ejot garām piecu soļu attālumā, nekas nebija nojaušams. Tas mums bija jādara, jo, atrodot mežā šādu „aku", pie kuŗas ved iemīta taciņa, neizbēgami izsaukti sīkas pārmeklēšanas un represijas pret vietējiem. Ar mūsu akas piegādāto ūdeni mums jāiztiek, un tas ir pāris pudeles rītos un tikpat daudz vakaros, bet mēs esam pieticīgi, pat bārdas dzīšanai kādreiz iznāk. Galvenais, neiemīt taciņu.

Kā jau agrāk minēju, ar sakarniecēm satikās tikai Žanis, bet vienreiz nejauši iznāca arī man. Kārtējā Dieva pasaulītes apskates un „gaisa paostīšanas" pastaigā, tuvu mežmalai pēkšņi sastapos ar staltu meiču. Nekad agrāk nebijām redzējušies, bet tūlīt zinājām, kas esam. Pagalam apjukuši bijām abi. „Ēdiet, lūdzu" — izmeta viņa un bija prom. Tikpat nejauši satikos arī ar pašu saimnieku. Vienu nakti ar Žani divātā devāmies pēc pārtikas devas, kas nolikta nātrēs aiz māju šķūņa. Atradām to un gribējām jau doties atpakaļ, kad Žanim uznāca kārums pēc svaigās tabaciņas.

BEZCERĪGA IR VIŅA VALODA

„Līdīsim klāt pie kūts, tur dobēs saimnieks audzē tabaku" — vedināja mani Žanis. Labi, lidīsim. Spīd gaišs mēness, viss sakņu dārzs un māju pagalms kā uz delnas. Iepriekš labi izpētījām, vai pašu māju krievi nav ārā, vai kāds no nometnes nav ieradies pēc tabakas lapām un ir jau mums priekšā sakņu dārzā, jo bija zināms, ka sarkanarmieši šad un tad ierodas pēc pīpējamā. Tad, pāri sētai un četrrāpus pa vegu uz priekšu. Es aiz Žaņa, jo viņš ir saimnieks un labāk pratīs apzagt pats savu dārzu.

„Žanno von Duenakant?" — pēkšņi mēs dzirdam mierīgu jautājumu.

„Nein, von Brueckende" — liekas, drusku samulsis, atbild Žanis.

„Saimnieks" — pačukstēja viņš man. Izslējāmies stāvus un piegājām klāt. Ēnā noslēpies, pret kūts sienu atspiedies sēž pats dižais Kurzemes māju saimnieks un sarga savu tabaku citādi nekas pāri nepalikšot, krieviem esot iepatikusies taisni viņa šķirne. Labu laiku nosēdējām viņam blakus. Skumja un bezcerīga ir viņa valoda: tādi un tādi nav atgriezušies no „reģistrēšanās", tādi un tādi nezin kur no mājām pazuduši. Pa dienām pa grupiņām vien nāk krievu kareivji un grib kaut ko „pirkt", un visiem kaut kas jādod, jādod arī tiem, kas mājās dzīvo, bet lielākā daļa tīrumu stāv atmatā, pat no tā mazuma, kas viņam atstāts. Lielākā un labākā daļa jau atsavināta; vecsaimniekiem uzliktas tādas nodevas graudā, ka tās nevarētu izpildīt pat visu atstāto zemi apstrādājot. Par nodevu nepildīšanu piedraudēts ar visa īpašuma pārņemšanu valsts rīcībā. Mēs visi labi saprotam, ka tie ir priekšdarbi „labprātīgai" pāriešanai kolchozos. Tā bija mana pirmā satikšanās ar veco saimnieku, un viena no nedaudzajām vēlēšanām manā dzīvē ir satikt viņu vēlreiz turpat. Bet vai tas būs lemts?

Visgrūtāk mums klājas lietainās dienās. Ne gulēt, ne sēdēt, ne kājās stāvēt. Krūmi slapji, koki slapji, paši slapji, drēbe līp miesai klāt, viņu stindzina un drebina. Visu to sausu atkal paţdarīt varēs tikai laiks, citu līdzekļu mums nav.

Lietus patīk sēnēm, bet sēņu rašanās dara sēņotājus kustīgus. Mums tas maksāja sava cietuma mainu.

Priekš pāris stundām bija mitējies lit un pēcpusdienas saule, spiezdamās cauri biezi saaugušiem zariem, patīkami iesildīja arī mūsu krēslaino paslēptuvi. Biju iesnaudies, kad sanēmu Žaņa dunku sānos. Tajā pašā mirklī biju atiedzies un, nejautājot un bez teikšanas, zināju, ka kaut kas notiek. Žanis ar žoržu, zemu noliekušies, pa zaru apakšu kaut ko novēroja sasprindzinātām sejām. Es darīju to pašu, un dažos soļos no mums ieraudzīju kustamies trīs pārus krievu zābaku un koka spieķi šur tur pie priedīšu saknēm sūnās pabakstāmies.

„Klusāk, klusāk! Klusāk, klusāk! — skaidri bija dzirdams vienu čukstam krievu valodā. Vienā mirklī un bez trokšņa bijām soļus piecdesmit prom no krievu smakas, vērojām pa zaru apakšu un klausījāmies labu laiciņu. Nekas ne redzams, ne dzirdams, bet mēs zinām, ka krievi kaut kam uzdurušies, kas viņus stipri sabaidījis. Jāpārbauda, kas tas varētu būt bijis. Izklīstam, un pistolēm rokās, no trīs virzieniem lienam klāt tai vietai. Krievu vairs nav, bet nu mums viss ir skaidrs. No sūnām izvandītā zemē gul atvērta skārda kaste ar samaitātu aitas gaļu un nelāga smird: tas ir ciema kukulis, ko tikai pagājušo nakti pie mums viesojoties, atnesa Alfrēds no sava trijnieka. Bet tad te vajag būt arī Alfrēda zābakiem. Nē, to tomēr nav. Daudzās vietās sūnas un sabirušās skujas ir izraknātas, zābaki nozuduši.

Lieta tāda, ka pagājušā nakti ciemos atnāca Alfrēds un ciema kukulim atnesa pieminēto samaitāto aitgaļu. Pastāstīja, ka priekš divi dienām ielauzušies kādā kolchozā un nozaguši aitu, un, izbaidojušies būdami, visu to nakti tikai cepuši un ēduši, bez maizes, vai kādām citām piedevām, līdz no aitas kaulini vien palikuši. Pavadīdams dienu pie mums.Alfrēds jau nejutās sevišķi labi, bet ap pusnakti, kad bija jādodas atpakaļceļā, bija tā nopampis, ka ne svārkus dabūt mugurā, nemaz nerunājot par zābakiem. Neiet viņš nedrīkst, jo tas saskaņā ar norunu viņa biedros radītu trauksmi un tūlītēju vietas maiņu. Viņš nolēma par knapiem palikušos apģērba gabaliņus atstāt pagaidām pie mums; piekodinājām viņam tos un savu ciema kukuli labi noslēpt sūnās un nomaskot, bet vai nu nakts tumsa, vai kas cits aizkavēja viņu šo lietu pienācīgi izkārtot. Krievi, domājams, ejot pa celu cauri mūsu mežiņam, iegriezās pameklēt kādu sēni un pilnīgi nejauši būs uzdūrušies uz kādu no viņa slikti apslēptajām mantām. Uzdūrušies uz šādu atradumu, krievi paši nobijušies, un, cik ātri var, nozuduši. Tieši šāda viņu rīcība mums bija labākais pierādījums tam, ka viņiem ir noteiktas aizdomas, un ka ilgi nebūs jāgaida, līdz mūsu mežiņu vandīs daudzas kājas krievu zābakos.

Pāris minūtēs mūsu „bagātība" ir no sūnām ārā, somas mugurās un mēs jau spiežamies pa krūmiem tālāk, uz citu vietu, bet netālu, tikai kādu kilometru, uz lielā meža malu. Laimīgs gadījums mums liek krūmos negaidīti sastapties ar vienu no mūsu sakarniecēm, kas savukārt cauri krūmiem spiedās uz mūsu pusi, meklēdama satikšanos ar Žani. Pāris vārdos informējām viņu par notikušo un norunājām nākošo satikšanās vietu. Šī nejaušā satikšanās mums palīdzēja nepazaudēt sakarus, bet mājniekiem aiztaupīja veltas raizes, jo pēc pāris stundām, vakarā mūsu mežiņš bija pilns sarkanarmiešu, un tas tika pamatīgi izvandīts.

Ja arī mēs Alfrēda ciema kukuli nevarējām izmantot tieši tā, kā viņš bija domāts, tomēr iespējams, ka viņš savu labumu mums nesa: pēc viņa smakas krievi varēja nodomāt, ka „putniņi" aizlaidušies dažas dienas agrāk.

IX

JAUNAJĀ CIETUMA

Savu jauno apmešanās vietu izvēlējāmies lielā meža stūrī netālu no tā malas. No mūsu ieražās virziena puses līdz malai bija ap 300 soļu, tā bija mūsu māju un krievu nometnes puse. 50 soļos no mums vienos sānos atradās neliels ar staignām malām ezers, kuŗa lielākā daļa jau iesniedzās tīrumos; aiz muguras un otros sānos sākās liels mežs. Metās jau krēsla, un neko daudz izpētīt vairs nevarējām. Nakts guļai nolikāmies tuvu meža grāvim, kas šķīra mūs no meža stūŗa un izbeidzās ezerā, kļūstot ap šo vietu dūņains un staigns, tā ka lēciens pāri viņam nebija gluži bez riska iekrist dūņās.

Bija vēl loti agrs rīts, kad mūs modināja saucienu un šāvienu troksnis. Nebija nemaz ilgi jāorientējas, lai saprastu, kas notiek. Visapkārt meža stūrim cilvēku balsis un šad tad pa šāvienam mūsu aizmugurē. Lielākais divi simts soļos aiz mums jaušama kustība, tur it kā kaut ko izcērt un tīra, un tagad Žanis atceras, ka tur iet mūsu meža stūri šķērsojošs ceļš. Blakus mežā, viņpus ezeriņa un tīrumiem daudz trokšņu un šāvienu. Tur jau iet vaļā. Tātad kārtējās cilvēku medības, šoreiz vienlaicīgi plašā apkārtnē, un, droši vien, tām par iemeslu esam mēs paši. Atvirzāmies drusku tālāk no grāvja, ielienam biezi saaugušajos avenājos un notupstamies meža cūku „gultās".

Sākās dzīšana mūsu meža stūrī. Visi jūtekļi sasprindzināti līdz augstākai pakāpei, mūsu — dzīvot vai mirt — jāizšķiras nedaudzās nākošajās minūtēs. Izredžu uzvarēt, šķiet, nav, jo esam ieslēgti pārāk mazā meža stūrī. Bet tomēr kāda neskaidra nojauta manī saka, ka glābiņu mums var nest grāvis; šai nojautai pamatā vajag būt kādai epizodei no maniem mednieka piedzīvojumiem.

Turpinājumā sekos: ARDIEVU DZIMTENE.

Kremlī sēd noziedznieki, ar kuŗiem sarunas nedrīkst notikt

Svarīgs laikmeta dokuments, kas jālasa katram. — Apspiestās tautas mierina ar illūzorām cerībām

Virsraksts skan: „Vai sarunāties ar noziedzniekiem?" Un saturs:

„Tā sauktās „Vācijas demokratiskās republikas" „tautas vietnieku nams" nolēmis sūtīt uz Bonnu piecgalvainu delegāciju, lai vācu federālam parlamentam (Bundestag) iesniegtu memorandu par Vācijas abu daļu atkalapvienošanu, ja iespējams — apejot par stūrgalvīgu izrādījušos Adenauera valdību un ievadot tiešas sarunas ar parlamenta pārstāvjiem. Nekas sevišķs. Jau sen Austrumos tiek runāts par visas Vācijas vēlēšanām, reizē uzstādot noteikumus, kas brīvas vēlēšanas padara neiespējamas. Tā arī šajā gadījumā viss grozās tikai ap veiklu propagandas akciju, ap vienu no jau daudzām tādām, ko dzelzs priekškara abās pusēs pavisam pareizi izprot, Kremļa kungiem parādot, ka Austrumu joslas „valdība" ir visai aktīva un darbīga. Jābrīnās tikai par vienu lietu, proti, par to, ka Austrumu joslas marionetēm izdevies Bonnā radīt samulsumu un diezgan lielu prātu apjukumu.

Tāds raksts Rietumu pasaulē vēl nebija lasīts! To izraisījusi Rietumvācijas tautas izturēšanās pret Vācijas austrumu joslas „valdības" delegāciju, kas bija ieradusies Bonnā un kam vācu ļaudis Bonnas ielās sauca: „Nekādas sarunas ar noziedzniekiem pret cilvēcību! Nelaidiet slepkavas mūsu mājā!" Raksts ir tik vienreizējs un tik cieši saistīts ar mūsu atbrīvošanas ciņu, ka ieskatām par nepieciešamu to sniegt mūsu lasītājiem tulkojumā. Proti:

Bonnā dienām ilgi tika debatēts, vai pieteiktos kungus uzņemt kā viesus, vai neuzņemt. Kanclers ir tam pretim, parlamenta priekšsēdis — par. Viena partiju daļa pret, otra — par. Sociālisti vispirms pasaka — jā!, bet vēlāk — nē! Beidzot delegāciju pieņem, un taču neizskatās tā, ka gribētu to pieņemt, jo uzņemšana tiek uz dažām dienām atlikta un tiek vilcināta arī atbilde uz iesniegto memorandu, vilcināšanos motivējot ar to, ka divu nākošo nedēļu laikā parlamenta sēdes nenotiks. Delegātiem tiek atļautas tikai 48 stundas palikšanai Rietumu joslā. Tika parādīts tieši tas, ko par visām lietām mazāk drīkstēja parādīt, ka Rietumu vācieši īstenībā nezina, ko viņi grib. Un cik savādi: debatēs par Austrumu delegācijas uzņemšanu pierādījās, ka Bonnā, ka Rietumu joslas partiju aprindās, tautā vēl nebūt nav skaidrības, kā īstenībā ir ar Vācijas apvienošanu.

Debatēs izvirzījās divi svarīgākie argumenti: pirmkārt, neviena neatzītas, noziedzīgas leļļu valdības delegātiem nav ne mazākā politiskā, demokratiskā un morālā leģitimācijas pamata — mēs nesarunāsimies ar noziedzniekiem un nepieņemsim neviena noziedznieku sūtītā cilvēka. No otras puses turpretim — mums jāizmanto ikkatrs, pat tā visniecīgākā iespēja, lai panāktu vācu tautas visciešākās vēlēšanās — apvienošanās reālizēšanu. Abiem šiem argumentiem ir kaut kas kopējs: tie nav reāli. Un ja ir nozīme par tiem runāt, tad tikai tādēļ, ka brīvajā pasaulē pastāv gluži vispārēja tieksme — Kremļa slepenai politikai un politiskā pretinieka noziedzīgai rīcībai lauties, tā noklūstot uz nereālistiska ceļa.

Vispirms par to, ka „ar noziedzniekiem sarunās neielaidīsimies!" Jo tiešām te ir darīšana ar noziedzniekiem, par to nav šaubu. Jau kopš ilgāka laika Rietumu joslas „brīvie juristi", pie kuŗiem piederēja arī nolaupītais Dr. Linze, ir sagādājuši plašus pierādījumu materiālus pret padomju Vācijas varasvīriem, un šie materiāli apstiprina ne vienu vien noziegumu, pie tam nevis tā sauktos politiskos, bet parastos skaidri kriminālos noziegumus, kā: slepkavības, izspiešanas, miesas bojājumus u. t. t. Un ja arī par satelītu zemēm un par pašu Padomju Savienību vēl šādi materiāli nav sagādāti, tad tomēr arī šīs valdības bez kautrēšanās un vilcināšanās var kvalificēt par noziedzniekiem, jo pēc AN sniegtiem datiem šo valstu robežās un varas sfairā 20 miljoni cilvēku ir notiesāti uz spaidu darbiem, miljoni ir deportēti, neatļaujot viniem aizstāvēties, miljoni bez kāda sprieduma nonāvēti. Taču — un tas ir izšķirīgi — pret noziedzniekiem iespējams tikai viens no diviem: izsaukt bruņotu policiju, salauzt viņu varu, tos sodīt un viņu noziedzības nākotnē novērst, vai arī ar viņiem — sarunāties tādēļ, ka nedrīkst ielaisties cīņā ar tiem, vai arī negrib to darīt, tā šo noziedznieku varu gan ne morālā ziņā, bet faktiski atzīstot. Šajā konkrētajā gadījumā pirmā situācija nozīmētu — karu, otrā gadījumā — pēdējos gados ar lielākiem vai mazākiem panākumiem turpinātā prakse. Trešā ceļa nav. Tas nav iepriecinošs konstatējums, bet tas ir fakts.

Rietumu pasaule nevēlas karu, un tādēļ ielaižas sarunās, nevis tādēļ, ka tas viņai sagādātu kādu prieku, bet gan tādēļ, ka viņa ir spiesta to darīt. Tikai šīs pamatsituācijas robežās tā spēj

(Nobeigums 5. lpp.)

BŪSIM DEMOKRATI

FEĻETONS

Ir pienācis pēdējais laiks atjaunot likumīgās Saeimas darbību, tās, ko pirms 20 g. latviešu tauta izraudzīja vienlīdzīgās, tiešās, aizklātās un proporcionālās vēlēšanās. Politisko partiju darbība arvien ir bijusi labi organizēta, Saeimas deputāti disciplinēti un balsoja saskaņā ar savas frakcijas līdera norādījumiem. Tādēļ pilnīgi pietiek sadabūt kopā Saeimas visu frakciju līderus vai viņu likumīgos mantiniekus, katram piešķirt tik daudz balsu, cik attiecīgā frakcijā bija deputātu, un Saeimas darbība var atjaunoties.

Varam būt laimīgi, ka lielāko frakciju līderi un izcilākie deputāti ir saglabājušies. Sociāldemokratu balsis varēs nodot Bruno Kalniņš, Zemnieku Savienības A. Kļīve, Demokratiskā Centra J. Breikšs, Jaunsaimnieku A. Blodnieks. Katoļus un latgaliešus reprezentētu bīskaps J. Rancāns. Jāšaubās, vai Dubina un Nuroka likumīgos mantiniekus varēs sameklēt, tādēļ jāgriežas pie attiecīgajām žīdu organizācijām Palestīnā un jālūdz nozīmēt vietniekus. Ja nevarētu dabūt rokā arī vācu frakcijas līderus, tad jālūdz kāds no augstākajiem nacionālsociālistu dižvīriem, kas vēl sēž Vācijas cietumos, lai tas iecel piemērotu pārstāvi. Komūnistu — „Strādnieku un Zemnieku" īstais frakcijas līderis sēdēja Maskavā uz cara zeltītā trona. Ja nu negribētu tagad apgrūtināt tieši pašu Staļinu, tad komūnistu frakcijas pārstāvi likumīgajā Latvijas Saeimā var iecelt kāds no Padomju Krievijas sūtņiem. Varbūt šo goda pilno pienākumu komūnisti uztic Bruno Kalniņam, tādā gadījumā Sociāldemokratu frakcijas līdera amats jāuzņemas kādam B. Kalniņa uzticības vīram.

Ja nu šādā veidā Saeima būtu pilnīgi komplektēta, tai nekavējoties jāsāk darboties. Pirmais pienākums ievēlēt saskaņā ar Satversmi Valsts Prezidentu. Prezidents bez kavēšanās iecel likumīgus sūtņus atsauc visādus Zariņus, Feldmaņus, Oliņus, Skrēberus un citus fašistiskās valdības funkcionārus. Tie jānodod tiesai par nepiedienīgu titulu piesavināšanos un nelikumīgu uzstāšanos Latvijas Republikas vārdā. Uz likumīgā Prezidenta pieprasījumu Latvijas Republiku bez kavēšanās uzņems Apvienotās Nācijās.

Tālāk Saeima uzliek nodokļus visiem Latvijas pavalstniekiem, tādā kārtā iegūstot līdzekļus sūtņu, ierēdņu un Saeimas deputātu algošanai. Tās atzītā valdība pārņem Latvijas zelta fondu. Lata kursu attiecīgi pazemina, lai deputātu saņemtā atlīdzība kaut cik saskanētu ar Amerikas un Zviedrijas dzīves standartu. Būtu nepiemēroti, ja deputātu alga iznāktu tikai simts dolaru, vai pat mazāk, mēnesī kaut arī katras frakcijas līderis iekasētu tik daudz algas, cik balsu viņš reprezentē.

Jāieceļ parlamentāra izmeklēšanas komisija, lai noskaidrotu, kas atbildīgs par Latvijas karavīru un pilsoņu uzbrukumu ar ieročiem draudzīgas valsts sarkanai armijai. Vainīgie stingri sodāmi. Tāpat tiesai jānodod aizsādi „leģionāri" un „vanagi", kas bez Saeimas piekrišanas devušies karā un bez tam pret valsti ar kuŗu Latviju ir neskaitāmi „neuzbrukšanas" un „draudzības" līgumi. Jāslēdz nelikumīgas biedrības, kā „Daugavas Vanagi" un citas, kas nav reģistrētas Latvijas iekšlietu ministrijā. Jāatjauno SSS organizācija, kuŗai pagaidām varētu uzticēt policijas pienākumus.

Stingri jāseko, ka netiktu aizskarta pirms 20 gadiem ievēlēto Saeimas deputātu, vai viņu likumīgo mantinieku „neaizkaramība", tos apzīmējot nepiedienīgiem tituliem, kā „sarkanais ģenerālis", „Staļina rokas puisis" u. t. l. Jāuzsver, ka Latvijas Saeimas „neaizkaramais" deputāts drīkst citus lamāt pēc sirds patikšanas, jo Saeima tos nekad neizdod tiesāšanai.

Sevišķi jaunākā paaudze, kas nav vēl paspējusi izbaudīt parlamentārā laika jaukumus, ir sīki jāiepazīstina ar demokratiskās Saeimas deputātu pārcilvēcisko vērtību un lielo atšķirību no parastā pilsoņa. Kā piemēru demokratijas īstai izpratnei jauniešiem var aizrādīt uz Bauskas policijas priekšnieka apķērību un pareizo rīcību: kad kāds Saeimas deputāts, salda vīna pilns, pakrita Bauskā uz ielas, pieglaudās pie latvju zemes krūts un aizmiga, policijas priekšnieks neatļāva saviem darbiniekiem pieskarties „neaizkaramam", nelāva to aizvest uz iecirkni dzēruma izgulēšanai, bet nozīmēja policista sardzi, kas neļautu nevienam mirstīgam aizskart „neaizkaramo" un to traucēt viņa svarīgo un atbildīgo pienākumu pildīšanā, klausoties Latvijas zemes sirds pukstos. Jaunatne jāmāca nesaputrot jēdzienus: Indijas parijs ir „neaizkarams" tādēļ, ka tas pārāk mazvērtīgs, bet Latvijas Saeimas deputāts ir „neaizkarams" tādēļ, ka tas pārāk augstvērtīgs.

Cerēsim, ka atjaunotā, koncentrētā, kondensētā un konservētā 20 gadus vecā Latvijas Saeima drīzumā uzsāks savu svētīgo darbību un ar vienu rāvienu veiks to, ap ko gadiem bez panākumiem apķēpājušies nelikumīgie sūtņi, dažādās trimdinieku vēlētas centrālās organizācijas, „Daugavas Vanagi" un līdzīgas iestādes bez oficiālām pilnvarām.

Vienīesītis

Elga Kore

TĪNĪTES PIRMĀ SKOLAS DIENA

Baukš! nokrīt ābols rasainajā zālē, tad vēl un vēl viens. Tīnītei jāskraida no vienas ābeles pie otras, bet viņas grozinš pildās ātri. Lielajām ābelēm vectēvs ir pieslējis kāpnes, lai piekļūtu augšējiem zariem. Tā viņi abi strādā, augļus novākdami un vēlāk tos šķirodami. Klētī uz grīdas zeltainos salmos ir rindu rindas rožainu, baltu un zaļgani sārtu ābolu. Daži ir tik skaisti, ka Tīnītei patīk tos apglāstīt kā mazā brālīša vaidziņus. Mazākie un ievainotie augļi noderēs biezenim un saldajam ievārījumam. No tā arī Tīnīte dabūs līdz uz skolu.

Skola, skola — par to viņi abi ar vectēvu ir runājuši tiku tikām visu atvasaru. Tepat jau viņa ir, kur redzams baznīcas tornis, bet izstaigāt ik dienas turp un atpakaļ Tīnīte nevarēs, tāpēc viņa nāks uz māju tikai sestdienās.

Rīgas krustmāte ir atsūtījusi skolas somu, tā ir brūni krustota, spožiem dzelteniem aizkariem, divi nodalījumiem. Vienā Tīnīte glabās savas grāmatas, otrā matu suku, lentas un citus sīkumus. Jau desmitām reižu viņa ir pārcilājusi visas šīs lietiņas, domādama par skolu. Bēda jau nu būs ar bizēm, kas ne katru reizi padevās mazajām rokām. „Vai tad nu negadīsies kāda lielāka meitene," kas palīdzēs," domāja māte, un Tīnītei jau iztēlojās šo lielāko meiteni, kas varbūt būs viņai draudzene un palīgs.

Lielākā bēda jau nu gan būtu turama par grāmatu. Pavaļas brīžos vectēvs lika noskaitīt svēto lūgšanu, sakaunināmdams, ja meitene kādā vietā sadurstījās, kopīgi viņi abi padziedāja, tad runāja atkal par skolu.

Beidzot gaidītā diena bija klāt. Ak, kas tā bija par steigu, par skraidīšanu iekšā ārā, kur pagalmā tēvs lika ratos Tīnītes gultiņu, svaiga siena piebāztu maišeli, segas, spilvenu, maizes lādīti, un pašā augšā viņš uzcēla meiteni ar skolas somu cieši sažņaugtās rokās.

Baukš! nokrita ābols dārzā, bet Tīnīte nu vairs nebūs vācēja. Viņa līksmi smejas savā augstājā sēdeklī, no kuŗa var tik tālu pārredzēt Vagaru laukus, pakalnus, steidzīgo straumi palejā.

„Ardievu, vecotēv, ardievu, māmiņ," viņa māj, kad tēvs pagriež zirgu laukā no gatves uz lielā ceļa.

Diena ir tik silta un spoža kā vasarā. Tīnītei acis šaudās uz vienu un otru pusi. Viņai gribētos zināt, kā sauc tās mājas mežmalā, kā to brūno suni, kas tik nikni riedams jož gar ceļmalu, kāpēc šim tiltam nav margu, un vai šī ir tā pati upe, kas gar Velna purvu tek. Tēvs reizēm atbild, reizēm liekas nedzirdis, un Tīnīte apklust. Viņai ir labi arī tāpat vien, skatoties apkārt.

Garām pašaujas vieglu ratu pajūgs pilns sēdētāju. Braucējs atskatās, piemet roku cepurei, kaut ko saka, kas ratu troksnī nav sadzirdams.

„Mežsargs ar saviem," tēvs nosaka.

„Vai visi trīs viņi, tēt? Vai meitene arī?"

„Ir, ir meitene arī, būs tavu gadu."

Tīnītei prāts kļūst vēl priecīgāks. Jau viņa zina vienu, kas būs viņas draudzene. Ceļš stiepjas pret kalnu, tad laižas lejup, kur saulē mirdzinās ūdens..

„Vai, cik liela upe!" Tīnīte brīnās.

„Tas jau Rožu ezers, un re, kur pa labi uzkalnā skolas nams, būsim tūlīt klāt."

Skolas nams nav nedz pārāk liels, nedz skaists. Tā ir gara mūra ēka, lielu koku apēnota, un laukuma vidū plīvo karogs. Tas nu gai ir skaisti.

Apmulsusi Tīnīte stāv nomaļus, kamēr tēvs nogādā viņas lietas īstajā vietā. Bērnu drūzma ir liela, skan runas, smiekli, izsaucieni, dimd kājas akmens kāpnēs. Tad tāda ir skola, ar tik daudz kņadas, trokšņa, tik daudz svešu seju. Pēkšņi atskan spalgs zvans. Lēkšus un paskriešus lielākie bērni dodas iekšā. Mazākie stāv, tēvam mātei pie rokas turēdamies.

Jauna, laipna skolotāja savāc visus mazos viekop, tad sastāda pa divi un ved lielā telpā, kuŗā murd klusas balsis.

Tīnītei blakus ir mežsargu meitene, un tas ir labi. Skolotāja spēlē, skolotājs, kas izskatās bargs, spožām acenēm uz deguna, saka vārdus, un visi sāk dziedāt. Dziesma ir sveša, bet Tīnītei ir tik jauki, ka viņa laiž savai balstiņai pilnu vaļu. Pēkšņi kāds iebiksta viņai sānos, citi dziesmu jau ir beiguši. Sakaunējusies, aprauj melodiju arī Tīnītē.

Kad skolotājs otrureiz liek uzņemt dziesmu, Tīnīte klausās klusēdama, bet viņai arī tā ir labi, jo viņai patīk balsis, kas dzied skolotājas vadībā, itin kā tur būtu daudz brīnišķu putnu.

Tad bērnus sadala pa klasēm. Zēnus nosēdina vienpus, meitenes otrpus ejai. Tīnītei blakus ir mežsarga Uldzīte. Tālāk aizmugurē sēž palielas meitenes, tās sačukstas, aplūko viena otras jaunos priekšautiņus, cilā grāmatas.

Skolotāja ienes lielu grāmatu, liek katram piecelties, jautā, kā sauc, un vēl dažu ko citu. Kad pienākusi Tīnītes kārta, skolotāja smaidīdama raugās meitenē un gaida. „Es sacīju piecelties, bērns," viņa vēlreiz pamāca. Tīnīte pietvīkst sārta. Viņa vēl arvienu ir tik maza augumā, ka zodiņš sniedzas tikko pāri galda malai.

„Vai tu nesaprati mani? Piecelies!"

Visu skati ir pievērsušies meitenei, šur tur jau nokrikš smiekli.

„Viņa jau stāv, skolotājas kundze," Uldzīte, pirkstiņu pacēlusi, bilst.

Skolotāja pietuvojas Tīnītei, viņa uzliek roku tās gaišajai galvai.

„Ak tu man esi tik maziņa!" viņa mīļi runā.

„Cik veca esi?"

„Septiņi gadi."

„Un kā tevi sauc?"

„Tīnīte."

Zēnu solos nospurkš smiekliu šalts, dzirdamas balsis, čuksti:

„Miltu tīne, miltu vācele."

„Klusu, zēni!" skolotāja aprāj un taujā tālāk, „kā uzvārdā?"

„Kristīne, Kristīne..." tālāk viņa nezina, neparko nezina, lai gan daudzkārt dzirdējusi svešākus ciemiņus uzrunājam tēvu.

„Kā tad bija? Aizmirsies?" skolotāja smaida un griežas jau pie nākošās sēdētājas.

Tīnītei pasprūk šņuksts, ir tik briesmīgi kauns nezināt sava uzvārda.

„Lūdzu, es zinu," kāds puika palēcies iesaucas, „viņa ir Vagaru Egles Kristele, es tur kaimiņos šovasar ganiju.

Tīnīte paceļ aci un pazīst uzreiz. Tas ir negantais Eiduks, kas, Zediņu lopus ganīdams, allaž bija sajaucis viņas darbus pirts kalnīņā.

Bet uzvārds nu bija rokā, un Tīnīte drīkstēja mierīgi sēdēt un klausīties, kā skolotāja iztaujāja citus bērnus. Šitāda kļūme gan negadījās nevienam vairāk, un Tīnītei sirsniņa bija smaga. Gan jau zinās arī vectēvs, kāda nepraša viņa bijusi, un tad kauns būs vēl lielāks.

Par brītiņu šīs bēdas bija aizmirsušās, bija jābrīnās, cik jocīgi bija vārdi, cik dīvainas sētas, kuŗās dzīvoja cilvēki.

Lāči un Vilkači, Pakulas un Kamoliņi, Tīnīte paklusu smējās, jo katram šim vārdam nāca līdz glezna, kas tik dzīva rādījās, ka vai rokām aptaustāma. Pinkaini lāči, čāpoja gaŗām, dzīparu kamoliņi ritēja, baismīgs vilkacis līda pa meža biezokni.

Pēkšņi visi traucās kājās, grūstījās zēni, meitenes apskāvušās smējās. Tīnīte nebija dzirdējusi zvana, kas vēstīja stundas beigas.

Starpbrīdi skolēni drīkstēja pavadīt pagalmā. Lielākie klaigāja, plosījās, mazie stāvēja pūlīšos, nedroši sarunādamies, skatīdamies citu izdarībās. Tikai Eiduks bija sagrābis kādu zēnu un lūkoja to nospiest zemē. Pamanījis Tīnīti, viņš palaida zēnu un, saraustījis meitenes bizes, iebrēcās: „Miltu vācele, ko nāc uz skolu, tev vieta klētī!" Bērni visapkārt Tīnītei smējās, zēni rāda pirkstiem uz viņu un sauc: „Vācele, miltu vācele." Labi, ka atskan zvans un visiem jādodas iekšā, bet Tīnītei ir tad vēl jādzird sauka, kas nule pielipusi viņai kā dadzis.

Klasē skolotāja liek ņemt rakstāmos rīkus pirkstos, raksta uz sienas tāfeles skaistus burtus, un bērniem ir gana ko cīsties, lai līkumi iznāktu kurmet glīti.

Apskatījusi Tīnītes darbu, skolotāja uzteic meiteni. Viņa paceļ Tīnītes burtnīcu pret klasi un vēlreiz paslavē glīto rūpīgo darbu. Kad pienāk lasīšanas reize, arī tad Tīnītei veicas labāk par dažu citu. Eiduks ilgi, ilgi skatās grāmatā, šņākdams un acis apkārt laizdams, vai kur neredzēs palīdzības. Nu ir Tīnītes reize pasmieties, kad skolotāja aizrāda:

„Redzi nu, zēn, tev jau pilni desmit, būs tev ko censties tikt līdzi mazajai Kristīnei." Bet Eiduks, atgriezies iesānis pret skolēniem, savelk seju tik jocīgā vaigstā, ka smieklu vilnis nošalc vispārim klasei. Labi, ka stundai nozvana beigas, un skolotājai nav jābaras.

Pusdienas reizē skolas pārzinis, apstaigājot ēdamtelpu, pietuvojas mazajo galdam. Brīdi nolūkojies ēdējos, viņš uzjautā Tīnītei; „Vai patiks tev skolā, mazā meitene?"

„Patiks, gan," meitene droši atbild.

„No kuŗām mājām esi, un kā tevi sauc?"

„Kristīne Egle," Tīnīte atbild skaļi un priecīgi, jo nule viņai sava uzvārda pēc nav vairs jāminstinās.

"ZVAIGŽŅU DĒLA" VĒSTULE

Jau 1950. g. laikraksti ziņoja, ka pie Nāves jūras atrasti ļoti veci dokumenti, kas attiecas uz kādu sektu pirms Kristus dzimšanas. Atklājums toreiz satrauca visas pasaules vēsturniekus un pētniekus, un kā redzams, tos uzmudinājis vēl tālākiem un lielākiem pētījumiem. Tā kopš 10. marta š. g. jaukta — franču un amerikāņu archaioloģiska ekspedīcija izdarīja izrakumus pie Nāves jūras alu apgabalā, ko sauc par — Chirbet — Qumrān. Ir atrasti atkal ļoti vērtīgi bībeles teksti.

Tai pašā laikā, apm. 18 kilometru no šīs vietas uz dienvidiem, W Murabbat'at apgabalā, atsevišķi ievērojami pētnieki atraduši vēsturiski ļoti nozīmīgus atklājumus.

Wadi Murabba'at ir stāva, 200 metru dziļa tuksneša ala. Jau 1947. g. daži nabagās un mazievērotās Judeja tuksneša nomadu cilts piederīgie, atnesa Jordānas senvēstures iestādei dažas grieķiski un ēbrejiski aprakstītas ādas lupatas, kuras it kā bija no šīs vietas. Sākumā pārmeklējot, šī vieta neko sevišķu nesolīja, un turpmākos izrakumus pārtrauca.

Tomēr vēlāk, kad kāds Betlēmes senlietu tirgotājs no jauna uzrādīja dažus beduīnu iegūtus tekstu fragmentus, divi kungi — Hardings un Pērs de Vo — nolēma vēlreiz šo vietu pārbaudīt. Par strādniekiem viņi salīga 8 beduīnus un ieradās norādītajā vietā. Tur viņi pārsteidza 30 arabus, kas jau nodarbojās ar slepenu mantu meklēšanu. Drīz vien Hardings un Pērs de Vo atrada četras grūti pieejamas alas un plašus dobumus, 25—50 metru garumā un 5—8 m augstumā, ar blakus telpām un galerijām. Pārbaudot alās atrastos priekšmetus un sienu izgreznojumus, varēja konstatēt, ka tās lietotas jau senvēstures laikā. Daži atrastie priekšmeti ir cēlušies no senā akmens laikmeta, keramikas — no vidējā bronzas laikmeta — (1900. — 1600. g. pirms Kristus), lauskas no otrā dzelzs laikmeta (8.—7. gs. priekš Kr.), tātad Judejas valsts beigu laikā. Visvairāk tomēr atrada lietas no romiešu laikiem (1. un 2. gs. pēc Kr.). Tā, piem., romiešu prokuratūru monētas no ķēniņa Agripa (41.—44. pēc Kr.), un keizara Hadriāna (117.—138. pēc Kr.) laikā.

Sensācionāli atklājumi radās, atrokot un pārbaudot alu 2. nr. Šeit kaudzēm gulēja grieķu, ebrēju un arameju teksti, rakstīti gan uz ādas, gan papirusa, un kaut gan tie bija tikai fragmentāri un sīkos gabaliņos, izrādījās tomēr par ļoti vērtīgiem. Starp grieķu tekstiem atradās literāri dokumenti, kā arī kāda parāda zīme un ģimenes archīvs. Starp pēdējiem arī kāds laulības līgums, kurš nolīgts keizaraHadriānā septītajā valdīšanas gadā (124. g. pēc Kr.).

Uz ādas rakstītie ebreju teksti, izrādījās par piecu Mozus grāmatu rakstiem. Vislielākais pārsteigums bija atrastie oriģinālteksti, kurus rakstījis pēdējais Judejas brīvības cīnītājs pret romiešu keizara Hadriāna legioniem. Starp tiem ir vairāki eksemplāri t. s. „atbrīvošanas proklamācijas," kuru izdevusi nemiernieku vadoņa Simona ben Koseba (Izraēlas firsta) valdība, ar to pasludinādama Judejas valsts neatkarību (132. g. pēc Kr.). Tālāk atrada arī paša Simona ben Koseba (parasti saukta Bar-Kochbt, „Zvaigžņu dēls") divas pašrocīgi rakstītas vēstules, kuŗas šis brīvības cīnītājs rakstījis kādam savam virsniekam vārdā — Josua ben Galgola. Šim pašam ģenerālim rakstīts vēl kāds cits raksts, informācija par ienaidnieka („pagāna, kas cīnās pret mums") karaspēka kustību. Šie raksti ir liecinieki nepielūdzamam partizānu karam, ko izraisīja Bar-Kochba tai laikā, kad pēc Jeruzālemes iznīcināšanas (70. g. pēc Kr.), taisījās tās vietā nodibināt romiešu koloniju — Aelia Capitolina.

Nevarētu būt nekādu šaubu, ka šīs Wadi Murabba'at alas ir bijušas tā laika revolūcionāru paslēptuve un ir pietiekams pamats domāt, ka ala 2. nr. ir bijusi kādu laiku armijas vadoņa Josua ben Galgola galvenā mītne. Problēmātisks vienīgi varētu būt jautājums, vai arī pats „Zvaigžņu dēls" ir kādreiz mājojis šais tuksneša alās un sapņojis savus sapņus par brīvo Judejas ķēniņa valsti, no kuras Dievs tas Kungs ar stipru roku iznīdēs romiešu elku dievus. Vēsture ir gājusi pāri Bar-Kochbam un viņa piekritējiem, kas visnēdīgi vēl izmēģinājās savākt kopā toreiz jau izklaidētos jūdus un atjaunot viņu neatkarību. Revolūcionāri gan paspēja no sākuma romiešus no Jeruzālemes padzīt un pacelt Simonu firsta kārtā, kurš lika kalt pat pašu monētas, bet tad ielaužās Julijs Severs, Hadriāna karapulku pavēlnieks, atkaroja drupās gulošo galvaspilsētu un ieņēma augustā (135. g. pēc Kr.) arī Judejas pēdējo cietoksni — Betheru. Cīņā ap šo pilsētu, kritis arī „Zvaigžņu dēls."

Vairāk kā 18 gadu simtenus šīs alas dokumenti ir nogulējuši Wadi Murabba'at alā līdz tagadnes zinātnieki, savas pētīšanas tieksmes dzīti, tos atbrīvoja no viņu cietuma. Tās ir tikai pāris saraustītas pergamenta drupatas, tie ir cienījami liecinieki tam laikam un tām cīņām, kas toreiz, tāpat kā tagad, tiek izcīnītas par brīvību un taisnību. — E. H.

A. KALMES INTERVIJA AMERIKĀŅU RAIDĪTĀJĀ

Seton Halles raidītāis (WSOU) Nuarkā, N. J. 2. oktobra raidījumā bija veltījis 15 minūtes Baltijas valstu jautājumam. Pie mikrofona bija aicināts mūsu tautietis, grāmatas „Total Terror" autors Alberts Kalme. Atbildot uz intervētāja jautājumiem, viņš paskaidroja par pretestības kustību Baltijas valstīs, kas tagad vairāk izpaužas pagrīdes darbībā. Runātājs vērsa brīvās pasaules vērību uz kritisko stāvokli Baltijas valstīs. Terrors un deportācijas turpinās un neuzrāda tendenci mazināties.

Dziedone L. Karlsone Foto V. Skudra

VAKARS DRAUDZĪBAI

Toronto latviešu saimei vēl būs labā atminā pagājušā gada skautu un gaidu rīkotie latviskie vakari. Šogad, kad skautu un gaidu organizācijā jaunliešu ir vairāk, arī rosība stipri augusi. Šīgada latvisko vakaru sezonu tie atklāj 18. oktobrī Sv. Andreja baznīcas telpās. Vakara vadītāji būs paši jaunieši — roveri un lielgaidas. Latviskos vakarus domāts vienmēr ievadīt ar kādu referātu. Šoreiz tāds būs māc. A. Čoņa referāts par tēmu — draudzība. Vadītāju nodoms ir šādus latviskus vakarus sarīkot reiz mēnesī. Skautiem un gaidām padomā ir veikt trīs labus darbus: oktobra mēneša tīro atlikumu nodot vecajiem laudīm Vācijā, novembra mēneša atlikumu — kara invalidiem, bet nākošā gada sarīkojuma tīro atlikumu — kā pabalstu Sestdienas skolai. Ieeja šajos vakaros paredzēta pret labprātīgiem ziedojumiem. Kad spiežu roku atvadām, enerģiskā gaidu vadītāja vēl piebilst: „Šie gaidu un skautu rīkotie latviskie vakari būs īsti jautrā garā, kur netrūks ne dziesmu, ne deju, ne rotaļu."

Cerēsim, ka šo jauniešu pūles nepaliks bez ievērības un kuplais apmeklētāju skaits būs kā gandarījums mūsu skautiem un gaidām par viņu paveikto darbu.

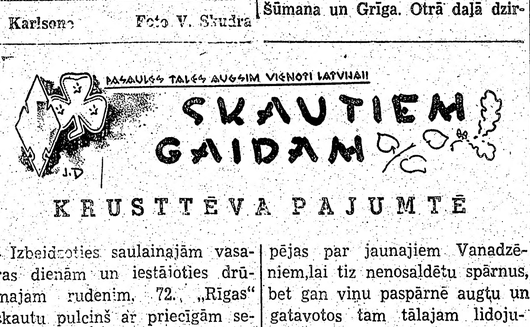

KRUSTTĒVA PAJUMTĒ

Izbeidzoties saulainajām vasaras dienām un iestājoties drūmajam rudenim, 72. „Rigas" skautu pulciņš ar priecīgām sejām var pakavēties atmiņās par aizvadīto vasaru. Viņu dziesmas ir skanējušas Kanadas pirmā latviešu skautu nometnē „Saulainē", kā arī „Crooked Creek" kanadiešu rīkotajās nometnēs, kur vienmēr ir izcēlušies ar savu stāju un skautu mākām, un tuvakajos parkos. Visur tur, kur vien var būt tuvāk pie dabas un tālāk no pilsētas putekļainajām ielām.

Raugoties arī uz priekšu, kaut arī jau sāk pūst aukstie rudens vēji, skautu sejās smaids nav zudis. Viņi zina, ka krusttēvu pajumtē, Daugavas Vanagu mājā, viņiem durvis ir vienmēr atvērtas. Vecie Vanagi ir tie, kas rūpējas par jaunajiem Vanadzēniem, lai tiz nenosaldētu spārnus, bet gan viņu paspārnē augtu un gatavotos tam tālajam lidojumam, kad atkal sauks mūsu tālā Dzimtene Latvija.

Mēs esam viņiem par to ļoti pateicīgi un vienmēr būsim tur, kur mūsu mazie spēki būs vajadzīgi.

Tāpat mēs sūtām savus vissirsnīgākos sveicienus vecajiem Vanagiem viņu gada svētku dienā 10. oktobrī. Būt stipriem un izturēt līdz tai dienai, kad kopīgi varēsim lidot uz mūsu mīļo Dzimteni.

„72." Rigas skautu pulciņa Vecākais S. Leimanis

Septembra mēneša pēdējās dienās no 72. „Rīgas" skautu pulciņa viens kops A-kopn. I.

Līna Karlsone viesosies Toronto

Svētdien, 19. oktobrī Sv. Andreja b-cas lielajā zālē notiks brīvmākslinieces Līnas Karlsones koncerts. Tiem, kas šo simpatisko dziedoni vēl atceras no Latvijas un Vācijas laikiem, šī būs visnotaļ patīkama atkalredzēšanās, bet pārējiem — iepazīšanās ar vienu no mūsu jaunākās dziedātāju paaudzes teicamākām pārstāvēm, apdāvinātu un nopietnu mākslinieci, skaistas balss īpašnieci.

L. Karlsone beigusi Latvijas Konservātoriju 1942. gadā, pēc tam angažēta Rīgas Tautas teātra operetes ansamblī, kurā kā soliste tā piedalījusies visos nozīmīgākos uzvedumos. 1944. g. K. dodas trimdā, daudz koncertē Vācijā, kur papildinās arī pie ievērojamā Berlīnes Valsts Konservātorijas profesora Huslera. Kanadā Karlsone ierodas 1949. gadā un apmetas uz dzīvi Montreālā, Tur L. Karlsone aktīvi piedalās ne tikai latviešu, bet arī kanadiešu mākslas dzīvē, piedaloties lielākos garīgos koncertos, Bacha un Mendelsona orātoriju uzvedumos, gan arī arī dziedot kā soliste.

Toronto koncertā L Karlsone dziedās mūsu latviešu autoru skaistākās dziesmas: A. Kalniņa, H. Berino, J. Mediņa u. c., kā arī sveštautiešu dziesmas meistaru Šūmana un Grīga. Otrā daļā dzirdēsim iecienītākās operu ārijas, it sevišķi mākslinieces iemīļoto Pučīni.

Koncertā piedalīsies arī klaviermiece Edite Timermane, L. Karlsones kollēģe Latvijas Konservātorijā, kuŗas teicamo talantu torontiešiem jau bijusi vairākkārtīga izdevība novērtēt, E. Timermane spēlēs ne tikai klavierpavadījumus, bet sniegs arī vairākus solo priekšnesumus J. Mediņa divas „Dainas", kā arī Šopēna darbus.

Kopsavilkumā: nopietnas un apdāvinātas mūsu jaunās paaudzes mākslinieces, interesanta koncerta programma, kas droši pulcinās Sv. Andreja baznīcā jo kuplu mākslas cienītāju pulku. Un varam jau tagad tiem ieču kstēt ausī: tie netiks pievilti!

V.

Pianiste E. Timermane Foto V. Skudra

SPORTS

SPORTA KALENDĀRS

Toronto, 11. oktobrī, plkst. 14 Bīča stadionā TLSK rīko sezonas noslēguma sacensības vieglatlētikā. Bez latviešu sportistiem piedalīsies somi, igauņi un lietuvieši. Programmā visas populārās disciplīnas.

*

25. okt., plkst. 17.00 Woodgreen Community Center 835, Queen E, TLSK rīko Hamiltonas kausu spēles. Vīriešu volejbolā un basketbolā Londonas DV sporta kopa un Hamiltonas Sparta sacentīsies ar TLSK divām vienībām. Paredzētas arī spēles sieviešu volejbolā.

*

25. okt. LSAK Paukošanas nozare rīko Ziemeļamerikas kontinenta latviešu individuālās meistarsacīkstes paukošanā ar zobenu.

PAZIŅOJUMS

Sportisti, kas vēlētos piedalīties Ziemeļamerikas kontinenta individuālās meistarsacīkstēs paukošanā ar zobenu, tiek lūgti pieteikties E. Henišam, 174 High Park Ave, Toronto. **H. Zichmanis,**

LSAK Paukošanas noz. vad.

JAUNIEŠU IEVĒRĪBAI

Jaunatne, kas vēlētos mācīties spēlēt basketbolu, volejbolu vai galda tenisu, tiek lūgta pieteikties pie E. Šteinharda LA 4028. Gadījumā, pa pieteiksies pietiekams interesentu skaits, jaunatnei notiks atsevišķi treniņi piedzīvojušu jaunatnes un sporta darbinieku vadībā.

TRENIŅU PLĀNS

TLSK volejbola treniņi sievietēm notiek trešdienās no 19—22 United Church sporta zālē College un Bathurst ielas stūrī.

Vīriešiem volejbola treniņi notiek tais pašās telpās sestdienās no 14—17.

Sieviešu basketbola treniņi notiek pārmaiņus otrdienās un ceturtdienās no plkst. 19—20 Bloor Collegiate sporta zālē, kas atrodas Bloor ielā rietumu virzienā no Bloor un Dufferin ielu krustojuma. Vīriešu basketbola treniņi notiek tais pašās telpās otrdienās no 19—22 trenera R. Kadiķa un ceturtdienās 19—22 trenera M. Kazaka vadībā.

Galda tenisa treniņi notiek pirmdienās, trešdienās un piektdienās sv. Andreja baznīcas apakšējā sarīkojumu zālē Jarvis un Carlton ielu stūrī. Tuvāka informācija tel. LA 4028.

GALDA TENISISTU IEVĒRĪBAI

TLSK galda tenisisti un tenisistes, kas vēlētos piedalīties klasifikācijas turnīrā, lai varētu sastādīt ranga tabulu, tiek lūgti pieteikties līdz 18. oktobrim V. Teterim, tel. GE 4226.

IGAUŅU MEISTARSACĪKSTES VIEGLATLĒTIKĀ

Bīča stadionā notikušajās igauņu meistarsacīkstēs sasniegti sekojoši rezultāti:

Vīriešiem: 100 m — Aedma 11.6; Jerve 11.9; Toivonens 13.2.

200 m — Aedma 25.6; Jerve 27.4.

400 m — Kivisilds 56.5; Jerve 57.1; Vaars 59.0.

800 m — Kivisilds 2:11.0; Valis 4:38.8.

1500 m — Kivisilds 4:24.4; Valis 4:38.8.

Tāllēkšanā — Aedma 6.10; Jerve 5.44.

Augstlēkšanā — Aedma 1.60.

Kārtslēkšanā — Jerve 2.95; Viitma 2.75.

Trīssollēkšanā — Aedma 12.57; Moks 12,28, Jerve 11.39.

Lode — Moks 13.01; Dulders 10.84.

Disks — Moks 37.36; Viitma — 30.03.

Šķēps — Moks 65.72.

Sievietēm: 60 m — Sutta 9.2; Kohale 9.7.

Tāllēkšana — Sutta 4.21; Kohale 3.52.

Augstlēkšana — Sutta 1.10; Kohale 1.05.

Lode — Sutta 7.88; Kohale 7.71.

Disks — Kohale 20.06; Sutta — 19.10.

Sasniegumi rāda, ka vīriešu sacensībās, salīdzinot ar Kanadas latviešu sasniegumiem, caurmēra spēju līmenis ir līdzvērtīgs, bet sieviešu sniegumā igaunietes stāv tālu aiz latvietēm.

NEIZDEVUSĀS DESMITCĪŅAS

4. un 5. oktobrī TLSK Bīča stadiona rīkoja desmitcīņas vieglatlētikā. Nestartējot V. Teterim, A. Mackaram un Štrālam, dalībnieki bija tikai divi A. Bergvalds un P. Bernāts. Pēc pirmās dienas sacensībām ar nedaudz punktiem priekšgalā atradās A. Bergvalds. Otrās dienas sacensībās piedalīties atteicās P. Bernāts, jo TLSK nebija vārējis sagādāt barjēras, un tā sacensības notika tikai 9 disciplīnās. Visās deviņās disciplīnās startēja A. Bergvalds.

Desmitcīņa prasa ārkārtīgi lielu dalībnieka piepūli, un, ja līdz sacensību sākumam TLSK nebija pilnīgi drošs par barjēru sagādi, tad gan labāk būtu bijis, ja TLSK vadība sacīkstes atliktu, nevis tās noturētu. Techniskos rezultātus sniegsim nākošā laikraksta numurā.

TLSK BASKETBOLA ZIBENTURNĪRA UZVARĒTĀJS

4. oktobrī Hamiltonā risinājās basketbola zibenturnīrs. Par pārsteigumu rīkotājiem, skatītājiem un sportistiem paredzēto 6 vienību vietā piedalījās tikai četras: TLSK „sarkanie." un „baltie," Hamiltonas Spartas „zaļie" un „sarkanie." Katra spēle ilga 2 reiz 15 minūtes.

Pirmā sacensībā TLSK „sarkanie" uzvarēja TLSK „baltos" ar 16:15 (8:6). Vēl 30 sek. pirms spēles beigām vadībā ar vienu punktu bija baltie, bet Ploriņa divi veiksmīgi soda metieni deva sarkaniem uzvaru.

Spartas zaļie uzvarēja sarkanos ar 32:14 (17:9), un galvenie grozu guvēji bija Rops, Kuncāns un Miezītis.

Spartas sarkanie pieveica TLSK baltos ar 24:20 (14:5). Labi šai spēlē veicās Ansonam.

Interesanti risinājās abu pirmo spēju uzvarētāju sastapšanās. Spartas zalo straujumam TLSK sarkanie stādīja pretim nopietni pārdomātu „cilvēks cilvēku" aizsardzības sistēmu. Pēc spriegas cīņas TLSK sarkanie svinēja 21:19 (9:6) uzvaru par turnīra favoritiem.

Nākošā spēlē kluba sarkanie, pieveicot Spartas sarkanos ar 22:19 (11:14), nodrošināja sev zibenturnīra uzvarētāja godu.

Lielāko pārsteigumu nesa pati pēdējā spēle, kur Kadiķa vadītā kluba baltā vienība izcīnīja skaistu un pārliecinošu uzvaru par Spartas zaļajiem ar 29:7 (14:5).

Tā turnīrā pirmo vietu un reizē Kanadas zibenturnīra meistara godu izcīnīja TLSK sarkanie ar 3:0 uzvarām un 59:53 grozu attiecību.

Vienībā spēlēja: Kazāks, Skujiņš, Ploriņš, Pērkons, Circenis, Masītis, Rozentāls un Brīmanis.

Otrā vietā ierindojās TLSK baltie ar 1:2 uzvaru un 64:47 grozu attiecību. Kluba baltajos spēlēja: Kadiķis, Skrastiņš, Freibergs, Auziņš, Šķepasts, Pukītis, J. un K. Ozolini, Jaunzems un Šilders.

Trešā vietā palika turnīra favoriti Spartas zaļie ar 1:2 un 58:64 grozu attiecību. Vienībā spēlēja: Bulte, Kuncāns, Miezītis, Rops, Zutis un Lēvalds.

Ceturtā vietā ierindojās Spartas sarkanie ar 1:2 un 57:74. Spēlēja: Ansons, M. un L. Žulpi, Auzers, Leja un Vilis Plinte.

Zibenturnīra groza karaļa godu izpelnījās Ploriņš ar 26 p.

Turnīrā noslēgumā iztrūkstot LSAK balvai, uzvarētāji saņēma labvēļu ziedotu skaistu kausu. Visumā spēles atstāja pabalu iespaidu un rāda, ka vienības tikai tagad atsākušas treniņus nākamai sezonai.

JAUNI PASAULES REKORDI

Krievu lodes grūdēja Galīna Zibina savu nesen uzstādīto pasaules rekordu 15.37 nule uzlabojusi par 5 cm, sasniedzot 15.42 rezultātu. Šis ir trešais visu laiku labākais sieviešu sasniegums, kuŗu pārspēj tikai divu Krievijas Ņiņu Romaškovas un Dumbadzes diska rezultāti.

Krievu vidējā svara kategorijas spēlējais Jurijs Daganovs uzlabojis pasaules rekordu abrocīgā raušanā, uzceļot 129,750 kg.

20 LABĀKIE LATVIEŠU VIEGLATLĒTU SASNIEGUMI ŠOGAD.

(IAAF punktu tab. vērtējums)

1. G. Vainovskis — Anglijā, 853 p. — veseris 50.29; 2. A. Puksts — Anglijā, 834 p. lode 14.61; 3. O. Stradalovs Zv., 800 p. 100 m 11.3; 4. M. Pētersons ASV, 793 p. 400 m. barj. 55.6; 5. A. Hakelis Austrāl. 792 p. šķēps 62.58; 6. N. Millers Zv. 773 p. lode 14.03; 7. H. Mastiņš Vāc. 770 p. augstl. 1.80; 8 V. Jasis Vāc. 767 šķēps 61.50; 9. J. Stendzenieks Čilē 759 šķēps 61.13; 10. M. Pētersons ASV 744 p. 400 m 51.4; 11. M. Pētersons ASV 736 p. 100 m 11.5; 12. M. Pētersons ASV 721 p. 200 m 23.2; 13. J. Plīsis ASV 709 p. disks 42.85 14. O. Feldmanis Angl. 706 p. 100 m 11.6; 15. A. Bergvalds Kan. 703 p. lode 13.33; 16. F. Laudobelis Angl. 693 p. lode 13.23; 17. O. Feldmanis Angl. 691 p. 200 m 23.4; 18. O. Feldmanis Angl. 689 p. disks 42.23; 19. H. Brencītis Angl. 678 augstl. 1.725; 20. H. Skrastiņš Kan. 678 100 m 11.7.

Saraksta priekšgalā noštājušies divi Anglijas pārstāvji, bet Modra Pētersona (ASV) vārds minēts veselas 4 reizes. Pretēji sievietēm, Kanadas vīriešu loma šeit visai maza — vienīgi Bergvalds ticis pāri 700 punktu robežai. Ierindojoties 15. vietā. Jānis Stendzenieks. agrākais galvgala vīrs. noslīdējis uz 9. vietu, bet Valdis Teteris nav ierindojies pirmā divdesmita vidū. Visumā dominē metēji un sprinteri.

MONTREĀLAS BALTIEŠU SPORTA SVĒTKI

Pirmos baltiešu sporta svētkus Montreālā rīkoja latviešu sporta kopa sestdien, 4. oktobrī, ar sacensībām volejbolā un basketbolā. Visu trīju nāciju sportisti parādes dalībniekus uzrunāja un sacīkstes atklāja konsuls V. Tomsons, izteicot patiesu prieku redzēt kopā pirmo reizi visu triju tautību sportistus, kas savstarpējās cīņās vēlas stiprināt savas draudzības saites. Konsuls novēlēja arī trupmāk vislabāko sadarbību igauņu, lietuviešu un latviešu sportistu starpā Montreālā.

Volejbolā, kā sieviešu, tā vīriešu, piedalījās igauņu un latviešu volejbolisti. Latviešu volejbolistes, kur no pamatsastāva iztrūka E. Lasmane, bija noteikti pārākas par igaunietēm, uzvarot divos setos 15:12, 15:12, bet pārliecinošāka uzvara pret igauņiem izteicās vīriešu spēlē, kur latvieši sacentās ar divām komandām. Pirmā setā latvieši 2. sastāvs uzvarēja 15:8, otrā setā vēl pārliecinošāku uzvaru panāca latviešu 1. sastāvs 15:3.

Līdzīgi volejbolam arī basketbolā igauņiem nācās atzīt latviešu un lietuviešu pārākumu, kur igauņu jaunie basketbolisti nespēja izrādīt nopietnu pretestību. Latvieši pieveica igauņus — 40:18 (25:11), lietuviešiem 36:18 (19:8). Sacensību spraigākā spēle risinājās basketbolā, kad sacentās lietuvieši ar latviešiem. Straujā spēlē latviešu basketbolisti jau spēles sākumā nonāca vadībā, un tā tas turpinājās līdz spēles beigām, panākot pelnītu 36:29 (26:19) uzvaru. Pirmo reizi latviešu sastāvā līdzi darbojās bij. Londonas, Ont., basketbolists Rutulis, kas tagad dzīvo Montreālā un turpmāk darbosies Montreālas sporta kopā.

Latviešu komandā spēlēja un punktus guva: O. Zommers 12; A. Kraulis 10; Rutulis 6; Klaiše 6; Sprudzenieks 2; Rozenbergs un Kalniņš 0. Balvas sievietēm volejbolā dāvāja latvieši, vīriešiem volejbolā igauņi un vīriešiem basketbolā lietuviešu sporta kopas.

Sacīkstes bija ļoti vāji apmeklētas, turpretī sportistu dejas vakars lieliskajā Viktorijas Hallē bija teicami noorganizēts un pulcināja kuplu skaitu dejas cienītāju. Dejas vakarā dziedātāja Marija Žeimite, kas ar labiem panākumiem uzstājas Montreālas radio raidījumos, kopīgi ar savu vīru Eiženu Revelinu un savām dziesmām saistīja vakara dalībniekus, un tā vakars noritēja patikamā noskaņā.

ANSIS BERGVALDS — KANADAS LAVIEŠU ATLĒTU ATLĒTS

TLSK rīkotās desmitcīņas sacīkstēs 4. un 5. oktobrī grūto sacensību beidza tikai A. Bergvalds, devinās disciplīnās salasot 3904 p. Pirmās dienas sacensībās B. 100 m skrēja 12,2, lēca tālumā 5,37, grūda lodi 12,75, augstlēkšanā veica 1,68 un skrēja 400 m 62,8, „puslaikā" pārtraukumā ejot ar 2428 punktiem. Otrā dienā vairs neveicās tik labi. Techniisku iemeslu dēļ nebija iespējams izvest 110 m barjērskrējienu, bet kārtslēkšanā B. savainoja kāju, tomēr pārlecot 2,80 m. Savainojums lika sevi manīt abās pēdējās disciplīnās šķēpa (44.20) un un 1500 m skrējienā (5:23,9), un. sacensības noslēdzot, centīgais sportists nebija ieguvis cerēto 4000 p. kopsummu. Taču arī šis sasniegums viņu ierindo 6. v. trimdas desmitcīnnieku vidū.

Arpus konkurences startēja igauņu sportisti Jaerve un Moks. Pirmais skrēja 400 m 58,5 un lēca ar kārti 2.90, bet šķēpraidis Moks meta disku 39,35 un kārtslēkšanā sasniedza jauku 3,15 m augstumu.

Mackars meta veseri 31,91, un pēc ilgāka pārtraukuma skrejceļā atkal redzējām kādreizējo Pinebergas US skrējēju Vaivaru. Maz trenējies, viņš šoreiz 400 m veica 62,6.

VAI JŪS ZINĀT, KA...

... Džeks Džonsons, kādreizējais pasaules smagā svara boksa čempions, zaudēja savu titulu Džessem Vilardam ar k o. 26. roundā?

... no 7500 golfa laukumiem visā pasaulē, 5000 atrodas ASV?

... Viktoram Barnam, britu pavalstniecību ieguvušam ungāru galda tenisistam, pieder 15 pasaules meistartituli?

... franču tenisiste Zuzanna Lenglena 6 gadus izcīnījusi uzvaru neoficiālās pasaules meistarsacīkstēs Vimbledonā sievišu vienspēlēs, un savas nesievišķīgās spēles dēļ guvusi pievārdu „dieviškā"?

... Helsinku priekšpilsētā Otaneimi šogad atklāta vieglatlētikas halle ar 100 jardu skrejceļa taisni un vietām 2000 skatītāju?

... līdz 1924. gadam futbola noteikumi aizliedza iegūt vārtus no tieša stūra sitiena?

... starptautiskā vieglatlētikas pieccīņā sievietēm ietilpst augstlēkšana, 80 m barjērskr., lode, tāllēkšana un 200 m skrēj.

... slavenie „trīs musketieri" bija franču tenisisti Borotra, Košē un Lakoste un viņu sīvākie konkurenti bija amerikānis Tildens un angļi Perrijs un Austins?

... latvietis Otto Jurģis 1932. gadā uzvarēja starptautiskās britu meistarsacīkstēs Londonā, metot šķēpu 64,51 m tālu?

Timbera un V. Kalniņa vadībā piedalījās kanadiešu rīkotajā nometnē „Crooked Creek".

Latviešu skautiem ierodoties nometnē, kanadiešu skautu vadītāji bija ļoti priecīgi. Viņi vēl nebija aizmirsuši to kopu, kas kopn. U. Mateasa vadībā pavasarī nometnē izcēlās kā viens no pirmajiem. Arī šoreiz latviešu skautu kops var lepoties ar saviem sasniegumiem. No sešdesmit diviem kopiem, kas piedalījās nometnē, latviešu skautu kops „Ērgļi" guva atkal punktu pārākumu, no 1000 punktiem iegūstot 911, līdz ar to ierindojoties pirmā vietā A grupā.

Pulciņš piedalīsies arī ābolu dienā, ko rīko kanadieši 18. oktobrī. Cerams, ka arī tur latviešu skautiem būs labi panākumi.

KREMLĪ SĒD...

(Pārnesums no 4. lpp.)

būt gatava uzbrukumam, proti: tikai psiholoģiskajā karā, ar propagandu, kas var vājināt ienaidnieka iekšējos spēkus un tos beidzot satriekt. Tikai šajās robežās morālei un morāliem argumentiem ir reāla nozīme un svars. Bet ja kāds grib ticēt, ka ar šiem morālajiem argumentiem būtu iespējams ietekmēt nozieddzniekus pašus, tad tas nozīmētu šo ienaidnieku vai nu neatzīt par īstu ienaidnieku, vai arī šādi cilvēki ir — sapņotāji.

Otrs arguments: jāizmanto ikkatra, pat tā vismazākā iespēja. Vācijas atkalapvienošana — par to visi ir vienis prātis. arī sociāldemokrati — nozīmē, ka tagadējā padomiju Vācija vairs nebūs paklauta Kremļa varai. Pret šīs varas nesējiem. kā sacījām, ir formulēta vesela gara nozieguma rinda. Tiklīdz rastos iespēja tikt pie likumīgas varas, šie nozieddznieki tiktu apcietināti, saukti tiesas priekšā, ja no šāda liktena tie nebūtu izvairījušies ar bēgšanu uz viņu tik bieži cildināto padomju paradīzi, kur tiem varbūt draudētu tas pats liktenis. Vācijas brīvas atkalapvienošanas gadījumā šāda likumīga vara tiktu radīta. Vai tādā gadījumā ir saprātīgs pamats sagaidīt, ka šie laudis jebkad spers jel vienu soli brīvas un apvienotas Vācijas panākšanai? Jo ar to viņi būtu parakstījuši paši sev nāves spriedumu.

Reālistiski domājot, nav iespējams Padomiju Vācijas atbrīvošanu citādi iedomāties, kā vienīgi, ja kādā jaukā dienā Kremļa nozieddznieki izrādītos tik oportūni, ka labprāt jautu kristsaviem sabnozieddzniekiem Vācijas austrumu zonā, vai arī, ja kristu pašu šo Kremļa nozieddznieku vara. Tādēl nav īsti labi saprotams, ko gan nozīmē „ikkatra, pat tā vismazākā iespēja", kas vācu politikiem būtu jāizmanto? Un tādēl nav jēgas sarunāties ar padomju Vācijas pārstāvjiem par Vācijas brīvu atkalapvienošanu.

Austrumu joslas atbrīvošana un Vācijas atkalapvienošana — tā šobrīd ir visas Vācijas problēma. Cik tā steidzināma, to saprotīs ikviens, kas spēj kaut tikai nojaust, kas patlaban norisinās Austrumvācijā kā militārā, tā arī slepenās policijas un saimnieciskā laukā."

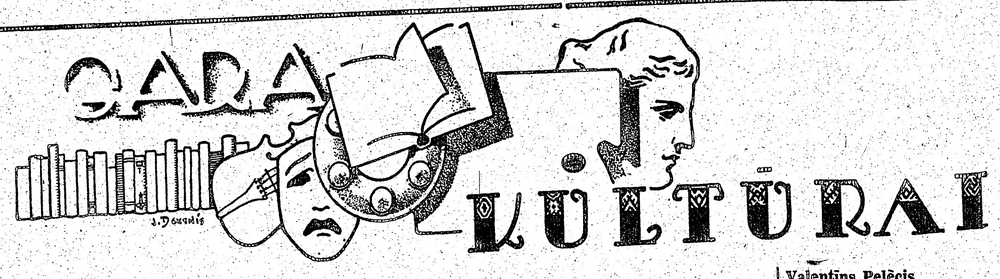

Irma Brača

Mūsu drāmatiskā māksla

SAKARĀ AR MARTIŅA ZĪVERTA RAKSTU PAR TEĀTRA LIKTENI).

„Lugu joprojām nav".
(Zīverts)

Ja senāk par latviešu tautu varēja teikt, ka tā ir dziedātāju tauta, tad pēdējos gadu desmitos ir pierādījies, ka tā ir teātŗa spēlētāju tauta. Man gribētos apgalvot, ka latviešu tauta šinī ziņā ir tiesi ģeniāla.Ne tikai vien mūsu profesionālie aktieŗi ir augsti vērtējami mākslinieki, bet arī gadījuma teātŗa spēlētāji godam veic savas lomas, un viņu prasme liecina ne par ilgu dresūru, bet par dabiskām dāvanām. To es novēroju jau Latvijā lauku teātŗos, kur uzveda manas lugas no rokrakstiem.

Un kaut gan tauta mīl teātŗi un spēlē labi, ir noticis pagrieziens, kā Zīverts pastāsta: drāmas rakstnieki novērsušies no teātŗa. Iemeslus Zīverts min divus: ikdienas darba smagumu un honorāra trūkumu.

Bet putnam neviens honorāru nemaksā, un tomēr viņš dzied — sava prieka dēļ. Vai tad nu latviešu rakstnieki tādi spekulanti, ka honorāra trūkuma dēļ atteiktos no radīšanas prieka drāmatiskā mākslā? To taču Zīverts pats ir pierādījis, ka honorāra trūkuma dēļ nav atteicies no teātŗa. Laba samaksa nav iemesls uzrakstīt labu lugu. Tāpat īstais iemesls nav arī laba griba. Izšķirīgais ir vienīgi talants un tā dzinējspēks — radīšanas prieks. Smags ikdienas darbs, protams, ir ievērojams šķērslis, bet par to var būt runa tikai pašā pēdējā laikā, nometņu dzīvē nekādu smagu ikdienas darbu nebija. Latvijas apstākļos arī nebija par šķērsli drāmas rakstniecībai „smags ikdienas darbs". Kaut kur citur būs tas „suns aprakts"...

Sauklis „lugu nav" nu būs jau gadu 25 vecs. Jau toreiz teātŗa vadībai tika jautāts, kādēļ tik bieži rāda mūsu dzīvei svešos tulkojumus no cittautu literatūras? Un teātŗa direktori atbildēja katēgoriski: Oriģinālugu nav.

Tad tika izsludināta sacensība. Iesūtīta bija 121 luga, un to līmenis acīmredzot bija pietiekams, jo varēja godalgot nevis vienu pašu, bet veselus 5 autorus.

Žūrija bija kompetenta ar pašu Nacionālā teātŗa direktoru priekšgalā. Izņemot Andreju Upīti, visi pārējie autori bija sievietes. Bet starp tām nebija nevienas no tām, ko daudzināja agrāk, ne arī kāda no tām, ko padaudzina tagad. Sacensība pierādīja pretējo tam, ko apgalvoja teātŗa vadītājas personas, ka dugu nav. Šīs vadītājas personas taču pēc labākās sirdsapziņas no iesūtītā simta izvēlējās vislabākos darbus. Bet visas jaunās autores pazuda no Naiconālā teātŗa skatuves bez ziņas un miņas. Kādēļ nu neturējās pie principa: jālauj attīstīties oriģināldrāmai? Drāmatisko līmeni toreiz neglāba ne Jūlijs Pētersons, ne Elīna Zālīte. Valsts prezidents taisīja vēl vienu izmisīgu mēģinājumu pacelt drāmatiskās rakstniecības līmeni. Viņš izsludināja prāvu godalgu un uzaicināja tieši piecus pazīstamus rakstniekus piedalīties šinī sacensībā, tikai piecus. Iznākums bija skandāls: nevienu lugu prezidents nevarēja atzīt par labu. Un tādēļ godalgošanai paredzēto summu sadalīja uzaicināto dalībnieku starpā par pūlēm... Pēc tam samierinājās ar līmeni, cik to savā laikā bija pacēlis Blaumanis.

Un atkal teātŗa repertuārā plūda „pašu laužu" tulkojumi, honorārs palika pašu laudīm. Praktiski. Bet, ja nu kāds ir satulkojis 49 lugas, redzējis labu teātŗi rītā un vakarā un tomēr nav uzrakstījis pats nevienu oriģinālugu, tad arī piecdesmito reizi viņš neuzrakstīs neko pats, cik daudz labas griba un labas naudas arī būtu šinī lietā.

Un nu pēc 8 trimdas gadiem Mārtiņš Zīverts atzīmē to pašu bēdīgo bilanci: lugu joprojām nav. Kaut gan lielākā daļa rakstnieku ir trimdā. Un Zīverts paredz: turpmāk latviešu teātŗu repertuārā arvien biežāk parādīsies tulkojumi... Skaidrs, ka tā būs.

Par Blaumani ir zināms, ka savā laikā viņš neticis laists pie vārda. Par Zīvertu man teica šeit, trimdā, kāda persona,, kam bija vadītāja nozīme teātŗa dzīvē, ka arī Zīverts agrāk nav ticis laists klāt. Arī sacensības dalībniecēm nepašķīrās ceļš uz teātri, kaut gan publikas atsaucība bija liela.

Rezultāt: Lugu joprojām nav.

Bet vai tiešām nav, ja labi paskaita?

Mārtiņam Zīvertam ir desmit.

T. Zeltiņam, V. Kārkliņam, A. Eglītim un citiem par visiem kopā atkal vismaz desmit, kuŗas pēc Zīverta atzinuma trimdas repertuārā būtu lietojamas.

Man ir divpadsmit. Četras no tām sarakstītas trimdā. Vielas un apjoma dažādība arī ir itin prāva. Nosaukšu viņas tādā kārtībā, kā tās radušās:

Laimes medības — 5 cēlienu komēdija no lauku dzīves.

Lelļu teātris — 1 cēl. politiska komēdija, izrādīta Rīgā.

Gaismas pils — 5 cēl. Latvijas likteņa drāma, izrādīta Zemgalē.

Velni — 5 cēl. drāma, godalgota 1929. g. sasensībā, daudz izrādīta arī lauku teātŗos.

Zirneklis — 4 cēl. mīlas traģēdija, izrādīta lauku teātŗos.

Ar pakulu grīsti — 3 cēl. komēdija no lauku dzīves.

Likteņa krustceļos — 5 cēl. vēsturiska traģēdija (Mindaugs).

Maršala sirds — 4 cēl. traģēdija no Pilsudska dzīves, tulkota lietuviski un poliski.

Sastapšanās — 1 cēl. drāma.

Indīgie ziedi — 5 cēl. drāma no laulības dzīves.

Asiņu balss — 1 cēl. drāma, politiska tema.

„....." — 5 cēlienu drāma, no kuŗas uzrakstīti 3 cēlieni.

Vai tā ir publikas grība un gaume, joprojām sēdēt tikai pie „Saldenās pudeles" un „Skroderdienām Silmačos"? Laudis mīl teātri un iet, lai tur rāda vai ko. Bet publika nav tā, kas sastāda teātŗa repertuāru. Publikai nevar piedēvēt ne gaumi, ne gribu joprojām un joprojām skatīties tikai šīs daudz redzētās lugas un tulkojumus.

Tātad katrreizējā teātŗa vadība ir tā, kas kavē attīstīties oriģināldrāmai un gremdē drāmatiskās rakstniecības līmeni.

Un tagad nu vēl ir nākuši klāt pavisam jauni apstākļi: mūsu valsts ir maza, bet mūsu „provinces" ir ārkārtīgi lielas un tālas — ASV, Kanada, Austrālija u. t. t. Mūsu laudis ir izkaisīti pa mūsu tālajām „provincēm". Mūsu vecie lieliskie aktieŗi izmirst, vai spiesti kalpot svešiem kungiem. Jaunajiem aktieŗiem, cik apdāvināti tie arī būtu, nav skolas, nav laika, nav tradiciju. Tātad tiešām iet uz galu mūsu drāmatiskā rakstniecība vispārīgi.

Kam ir radīšanas prieks, tas, neatkarīgi no ikdienas darba smaguma, neatkarīgi no honorāra un teātŗu trūkuma tomēr vēl joprojām rakstīs drāmas. Un tā saglabāsies vēl kāda dzirksts nākotnei.

Valentīns Pelēcis

NEMIERA DZĒRVE

Ko dzērve sauc ilgi un kaisli?
—Tai spārni jau saulrietā svilst,
Un sarkaņiem pārpilni gaisi,
Kā bībeles sodībā milst!

Vai mums ar bijīgiem gavēt,
Tam Kungam, kas miršanu sniedz?
— Mēs izdzīti akmeņus slavēt
Un putnus, kas debesīs kliedz!

VELTA TOMA BOSTONĀ

Latviešu līra ir māsa zobenam. Un tādēļ nav brīnums, ka Latviešu preses biedrība noslēgusi cešu draudzību ar Daugavas Vanagiem. Arī Veltas Tomas dzeju vakaru Bostonā Latviešu preses biedrība rīkoja kopā ar DV apvienību DV telpās. No latviešu dzejniecēm Velta Toma stāvējusi vistuvāk latviešu cīnītājiem frontē, jo kā māsa, sākot ar Cesvaines kaujām, kopusi mūsu ievainotos zēnus visās Latvijas kaujās, līdz 1944. g. beigās tā spiesta kāpt kuģī un atkāpties uz Vāciju. Bet arī Vācijā viņa ir atkal pie latviešu cīnītājiem ar savu dzeju, un šis vakars Bostonā, kā to raksturīgi teica žurnālists Osvalds Akmentiņš, izvērtās arī par Tornas leģendārā rakstnieka vakara atceres brīdi.

Gandrīz katra latviešu ģimene leģionāru cīņās vai abu okupāciju laikā ir zaudējusi kādu ģimenes locekli. Velta Toma ir smagi piemeklēta — brālis kaujās kritis, bet vīrs palicis Kurzemes cietoksnī.

Pēc DV apvienības Bostonā valdes locekļa R. Vītola ievada vārdiem rakstnieks Olģerts Liepiņš runāja par Veltas Tomas personību un teica, ka liktenis un rakstnieka tēls arī dod ieškatu rakstnieku darbos. Velta Toma ir dzimusi Sēlijā. Šis latviešu novads ir bagāts ar senlatvisko garu un tradicijām, skaistu dabu. Latviešu rakstnieki no Sēlijas uzsver savu senciskumu, mācījušies no saviem tēviem un mātēm. No Sēlijas nākuši ir Jānis Jaunsudrabiņš, kuŗa dienas pārstaigāja nupat visu latvisko pasauli, romānists Aleksandrs Grīns, kas savos vēsturiskajos romānos izcili parādījis Latvijas tālāko un tuvāko senatni. Jānis Veselis, latviešu teiksmas meistars, — visi viņi ir labi stāstītāji. Velta Toma nu ir šī slavenā latviešu novada jaunākā gara darbiniece. Dzimusi Neretas pagastā īsi pirms Latvijas valsts nodibināšanas, Velta Toma izaugusi Latvijas brīvvalstī un arī savā mākslā nes mūsu brīvvalsts mantojumu, kur nav nekā no krieviskās vai vāciskās audzināšanas. Viņas pirmais dzejoļu krājums „Mīnējums" raksturojas ar etnografiski latviskiem un personīgo jūtu motīviem. Otrajā dzejoļu krājumā „Latvju sieva" (iznāca 1946. g.) latviskā aspektā apdzejota senā latviešu sieviete. „Sēļu zemes sestdiena" būs trešais izdevums, ko drīz varēs lasīt dzejas mīļotāji. Pirmais Veltas Tomas dzejoļis iespiests tikai 1936. g. Kad sākās svešu varu okupācijas laiki mūsu zemē, Veltas Tomas dzejā ienāk arī patriotiskais motīvs — īstais žanrs, kas iedvesmoja mūsu karavīrus. Mūsu tautas ciešanas padarījušas Veltu Tomu cietāku, viņas rindas kļūst īsas, cietas un atspoguļo latviešu varoņu laikmetu. Daudzi Veltas Tomas dzejoļi rakstīti cīņas laukos. O. Liepiņš nolasa vairākus šādus dzejoļus, kas kulminē dzejolī Lūgšana — Tik vienu Dieva dienu lemi... Tā dzejniece lūdz par savu tēvu zemi.

Kad Velta Toma atstāj fronti un Latviju, viņa dodas uz Daugavas Vanagu Berlīnes redakciju. Kuģī aiziet bojā viņas literārais mantojums — krievu kara gūstekņi izlaupa kuģi. Berlīnē viņa pārcieš bumbu lietu un redz, kā sagrauj namu, kur mīta Daugavas Vanagu redakcija. 1945. g. janvārī Tornā notika viens no drāmatiskākiem latviešu rakstnieku vakariem, jo bija veltīts latviešu karavīriem, kuŗā Velta Toma, būdama izcila deklamētāja, ar saviem pantiem priecēja pulkveža Rusmaņa kaujas grupas karavīrus, kas īsi pirms Kurzemes cietokšņa kapitulācijas aizbrauca uz Kurzemes fronti un tur aizgāja bojā. Kad krita Kurzeme, Velta Toma dzejoja — Raudiet, Kurzeme ir kritusi...

Tad Veltā Toma atsaucigajiem klausītājiem lieliskā priekšnesumā deklamēja rindu skaistu dzejoļu ar dzimtenes motīviem, kas spēj satraukt latvieša sirdi un krūtīs viest nemieru un ilgas pēc Latvijas un tēva mājām savā novadā, savā pagastā, savā pilsētā. Mūsu rakstnieki un dzejnieki nes ap sevi dzimteņes gaismu, elpu un nezūdīgo latviškumu, no kuŗa trimdinieks var ņemt un paturēt sūrās un grūtās trimdas pārlaišanai. Tā bija Sēlijas silu un liekņu zilzeltainā gaisma, vecās mātes laulības gultas, vilaines un balto palagu mīlīgums, kas klausītāju kā mīļu viesi atveda atpakaļ latviešu sētā. Un tā arī Velta Toma ar savu dzeju cīnās par Latviju, par latviešu tautu un tās dzīves ziņu. Ar sārtiem ziediem rokās, sirsnīgu aplausu sveikta un suminăta, dzejniece atvadījās no klausītājiem ar dzejoli Maizes klaips, ko viņa bija deklamējusi leģendārajā rakstnieku vakarā Tornā.

Programmu kuplināja ar mūzikāliem priekšnesumiem arī tornietis vijolnieks Andrejs Lindbergs, kas, starp citu, spēlēja arī kādu d'Ambrozio melodiju, ko toreiz kā karavīrs bija spēlējis Tornas rakstnieku vakarā. J. Vītola, J. Mediņa, V. Dārziņa un J. Kalniņa dziesmas dziedāja jaunā dziedātāja Daila Kauce—Gosta, bet pie klavierēm pavadīja Ingrīda Gūtberga un Māra Eferte.

Latviešu mirušos un kritušos gara darbiniekus un cīnītājus pieminēja ar īsu klusuma brīdi.

V. Lambergs

Gundars Grīslītis

RAKSTNIEKU VAKARS INDIĀNAPOLĒ

Indiānas Latviešu Biedrības literārās kopas sarīkojumā, 28. septembrī Indiānapolē (Ind.), vietējās amerikāņu YMCA's telpās, notika latviešu rakstnieku pēcpusdiena ar apm. 110 jūdžu attālās Deitonas (Ohaio, viesu —dzejnieces Zentas Liepas un rakstnieka Hugo Puriņa un Ģirta Salnā — piedalīšanos.

Vakaru ievadot, rakstnieks Ģirts Salnais īsos vārdos aprādīja literatūras un mākslas uzdevumus.

Pēc tam dzejniece Zenta Liepa skandēja vairākas savas dzejas, lielāko tiesu gan jau laikrakstos lasītas („Ai, puķes šodien nenesiet!", „Kur piestātne mazā?" u. c.).

Runājot par Z. Liepas dzeju, šķiet, ka tanī dominē trīs galvenās temas — patriotiskā („Tālā zemē", „Kur piestātne mazā?"), dabas un daiļuma izjūtas („Šodien") un klusās noskaņas, pārdomas („Ai, puķes šodien nenesiet!"), pie kam gatavākās šķiet pēdējās, īpaši minētā.

Zentai Liepai sekoja jaunais apdāvinātais novelists Hugo Puriņš, kas nolasija spēcīgi un saistīgi uzrakstītu noveli — „Patiesība par Edgaru Upenieku". II Pasaules karš, latviešu karavīru cīņas, ko rakstnieks pats pārdzīvojis, tādēļ — īpaši beigu daļā — „Patiesība par Edgaru Upenieku" šķita meistariska.

Pēc starpbrīža klausītāju priekšā vēlreiz stājās dzejn. Zenta Liepa. Bez patriotiskās, dabas („Cela meklētāja") lirikas, pāris dzejoļos ieskaņējās arī trimdas motīvi („Bēglis un bērzs", „Bēgla dziesma par kartupeli"), gan ne visai izteikti un oriģināli.

Fragmentu no jaunā romāna „Skrandas vējā" lasīja rakstnieks Ģirts Salnais. Šis darbs, kam autors devis moto: „Kas sevi velnam atdevis, to Dievs ar paņems tā vai tā — Par pīšļiem viņu pārvērtīs. To atkal radīs cilvēkā", tiešām oriģināli un neparspējami vitāli uzrakstīts, tā kā ar vislielāko nepacietību gaidāma jaunā darba parādīšanās grāmatu tirgū.

Vēl pāris vārdu par kādu zīmīgu faktoru, ko nevar atstāt neatzīmētu, un proti — bieži mūsu jaunatnei sobrīd pārmesta amerikanizešanās, atraušanās no latviskās sabiedrības, kam nenoliedzami ir sava daļa taisnības, arī Indiānapolē, bet šī rakstnieku pēcpusdiena bija krass pretstats: klausītāju solos redzējām gandrīz vai vienīgi jaunatnī! Lai gan vakara rīkotāja bija Indiānas Latviešu Biedrība, tomēr atskaitot divus jaunās paaudzes pārstāvjus, uz to nebija ieradies neviens pats no rīkotājiem! Prieks tādēļ par jaunatnes literāro pulciņu, kā dalībnieki bija ieradušies gandrīz 100 %!

ČELLISTA INGUS NĀRUNA KONCERTS

Recenzijā par Ingu Nārunu, šķiet, pietiktu ar trim vārdiem: Dieva svaidīts mākslinieks. Kā katrreiz, kad nākas sastapties ar lielu mākslas parādību, parastie vērtējuma jēdzieni kļūst pelēki un lieki. Lai kaut ko teiktu, nākas meklēt pavisam citu, kas varētu izskaidrot, izsmelt šīs parādības vienreizēju būtību. Par Nārunu runājot, ir kaut kā nenērti uzsvērt viņa izjūtu, briljanto techniku vai stilu, aiz visa tā slēpjas vēl kaut kas daudz lielāks, dziļāks, svarīgāks. Nāruna koncertā klausoties, ir skaidrs, ka te nevar būt runa par labāku, vai sliktāku izpildījumu vispārējo tradiciju gaumē, kā nav runa par izjūtu vai technisko veiksmi, gandrīz katrs gabals, ko Nāruns mums sniedza, šķiet, jau vesels atklājums, kas slēpj sevī gluži vienreizēju un dziļu patiesību. Diez, vai radīsies tāds pārdrošnieks, kas varētu teikt, ka mūsu komponistus Vītolu, Mediņu, Ķeniņu u. c. būtu dzirdējis tik pārliecinošā izpildījumā, kā dzirdējām šai vakarā?

Atmiņā nāca tie laiki, kad liktenis man bija lēmis kopā strādāt ar tādiem gariem kā Šaļāpinu, Korto (Cortot);Kasalu (Casal) un pēdējos gados Flagstedu, Pinku, Melchioru u. c., kad klusībā vēlējos, kaut arī mūsu mazā zemīte dotu kādu viņiem līdzīgu. Pašlaik jūtu, ka mana vēlēšanās sāk piepildīties, un, lūk, nebūs vairs ilgi jāgaida, ka Nāruna vārdu cildinās visa pasaule, jo jau tagad visstingrākie Ņujorkas mūzikas kritiķi atzīst Nārunu par vienu no vislabākajiem čellistiem internacionālā mērogā. Un nu tagad jāsautā, vai mūsu tauta ir lepna uz to? Diemžēl, šinī koncertā katram latvietim bija jānosarkst, jo koncerta zālē vairāk redzēja amerikāņu nekā latviešu sejas.

Programmu Nāruns sāka ar jaunā apdāvinātā komponista Ţālivalda Ķeniņa sonātu. Darbs ļoti interesants un guva lielu atsaucību klausītājos. Arī Ņujorkas kritiķi darbu novērtējuši labvēlīgi, it īpaši „Times", kas starp citu raksta: „Sonāta rakstīta patīkami romantiskā noskaņā, lai gan stipri Brāmsa ietekmē. Sonāta deva Nārunam lielisku izdevību parādīt savu smeldzošo toni un lielisko kontroli par instrumentu..."

Otrs jaundarbs bija Metropolitēnas Operas diriģenta — asistenta Juliusa Burgera čello koncerts divām klavierēm. Ar atzinību pieminams Anatolijs Bērzkalns, kas veica otru klavieru pavadījumus. Kompozicija ļoti pateicīga, skaistām melodijām, bet galvu reibinošu techniku, un Ņujorkas kritiķi dod Nārunam kreditu par to, ka viņš riskējis uzņemt divus tādus kolosālus jaundarbus savā programmā, un veltī gaŗas slejas, sīki apceroj koncerta norisi.

Lielisks un uzmanīgs pavadītājs bija Juliuss Burgers.

Elza Žebranska.

Pāvils Klāns

ROMĀNS — REPORTĀŽA

10. turpinājums

Viņi pacēlās augstāk. Un drīz jau atvizēja Prūsijas zaļi rūsganais līdzenums ar nopļautiem labības laukiem, dzelteniem un zaļganiem rugāju un pļavu kvadrātiem un strēmelēm, taisnām, kokiem apstādītām šosejām un sarkanu kārniņu jumtiem. Virsnieki atdzīvo jās un ziņkāri lūkojās lejā — varbūt ar tādām pašām domām un sajūtām kā nule Mikus. Un tomēr ne — tā bija viņu zeme, kaŗa neskarta, zeme, kuŗā viņi atgriezās kā pie mātes, kas dod patvērumu, atpūtu un spēku. Un mierinājumu. Mikus atlaidās atzveltnī un aizvēra acis. Pēkšņi viņš apzinājās tās traģēdijas lielumu, kuŗas sākums bija aizmeties Volchovas un Opočkas cīņu laikā. nē, vēl daudz agrāk, tad, kad vācu fronte sāka brukt un šķobīties. Domās viņš redzēja paceļamies gaisā un izjūkam pa atsevišķiem kārniņiem šos sarkanos jumtus lejā. Redzēja ceļamies no gludi koptajiem laukiem baltus granātu sprādzienu mākulīšus. Redzēja lēni gorīdamies izlienam kāpurķēžu milzeņus no mlīlīgām birzīm saules piespīdētajā lejā. Ne vairs Latgalē, bet te — Vācijā...

Vai tam tā būs jānotiek? Laikam, varbūt..., Ja nenotiks nekas cits. Un kas gan cits varētu notikt? Vēlreiz viņš iesmējās. Un ja nu šo vēstuli un šo kaseti, kas var maksāt galvu, vienkārši izmestu pa kabines logu? Tas notikumu gaitā īstenībā nozīmētu to pašu, ko viņu nodošana īstajās rokās, tātad neko. Tikai viens būtu svarīgs — vai nu veikts, vai neveikts uzdevums. Gluži tāpat kā frontē — vai nu dzīvs vai kritis — viens vairāk vai mazāk — nekas, itin nekas tādēļ nepārvērtīsies!

Pret sauli spoži vizēdami, parādījās Kēnigsbergas torņi. Viņi apmeta pilsētai līkumu un tuvojās tai no rietumiem. Lidmašīnas motori mainīja sava vienmērīgā dūciena toni, viņi slīdēja arvien zemāk, gar acīm nozibēja angāru un baltās muitas ēkas siluets, lidmašīna saņēma pāris spēcīgu grūdienu un tad sāka ripot pa skrejceļu.

Mikus pa logu redzēja zaļiem vītenājiem apaugušās lidlauka restorāna sienas un akmens plāksnēm izlikto ceļu, kas veda no vienas ēkas uz otru. No ziemeļu puses šai brīdī ieradās vēl divas citas lidmašīnas — uz vienas spārniem vīdēja Somijas baltais karogs ar zilu krustu. Pienāca muitas ierēdnis.

Viņš izsauca tikai vienu vienīgu vārdu — tas bija Mikus Peniķis. Virsnieki noskatīja viņu no galvas līdz kājām. Daži izkāpa viņam pa priekšu, palikdami vai nu Kēnigsbergā vai dodamies uz restorānu iebaudīt ko siltu. Mikus sajutās neveikli. Kādēļ mani kontrolēs? — viņam iešāvās prātā. Vai tādēļ, ka neesmu vācietis? Tādēļ, ka esmu civilists? Vai tādēļ, ka izliekos aizdomīgs?

Viņa vienīgais koferis jau atradās muitas ēkā uz kontroles galda. Mikus pats to atvēra.

„Vai jums ir ieroči?" jautāja muitnieks — sirms vīrs ar caururbjošu skatienu, kuŗa asums bija jūtams arī tad, kad viņš nemaz neuzlūkoja Miku.

„Nav."

„Fotoaprāts?"

„Nav."

„Vēstules?"

„Nav."

„Lieliski."

Muitnieks ar ierastu tvērienu Mikus koferī, ielaida plaukstu līdz tā dibenam, piesita pirkstu galiem vākam, parakņājās ik koferā stūrī. Vēstulē, kam bija jāpaliek neatklātai, gulēja virspusē starp diviem kabatas lakatiņiem. Muitnieks to nepamanīja. Šai mirklī no kādas dibentelpas iznāca uniformēts ierēdnis ar lidmašīnas pasažieru sarakstu rokā.

„Mikus Peniķis?" viņš jautāja. „Lūdzu sekojiet man."

Neatskatīdamies ierēdnis devās projām. Te nebija nekādas citas iespējas — Mikum bija jāseko. Viņš ievilka elpu un izslējās. Vienu īsu mirkli viņam iešāvās prātā izņemt kaseti no bikšu muguras kabatas un mēģināt to kaut kur nogrūst vai izmest. Bet tad būtu jāatskatās, būtu kādas sekundes jāuzkavējas — un tas pievērstu uzmanību.

Ierēdnis ieveda Miku nelielā telpā, kuŗā vienīgās mēbeles bija biroja iekārta, aizstājās aiz augstās, pulētas barjēras un palūdza Miku nolikt uz tās visu viņa kabatu saturu.

Mikus nolika naudas maku, dzīvokļa atslēgu, matu ķemmi, dažas monetas, kabatas nazi.

„Vai tas viss?" ledaini jautāja ierēdnis. Mikum likās, ka saklausa viņa balsī kādu naidīgu noskaņu. Viņam, ieradušām pavēlēt un piedzīvot savu pavēļu tūlītēju izpildīšanu, šī augstprātība likās bezkaunīga. Viņš gausi pacēla acis uz uzpūtīgo ierēdni, gribēdams izmest kādu indīgu piezīmi, taču dīvainais saltums, kas vīdēja no muitnieka acīm, lika viņam savaldīties. Kāds instinkts viņam teica neaizkaitināt šo vīru, kas likās savu uzdevumu augstumu gluži piebriedināts.

„Nē," Mikus noraidīdams pamāja galvu un nolika muitnieka priekšā vēl kādu vecu Rīgas tramvaja biļeti, salauztu sērkociņu un divas receptes — vienu ar tuberkulozi slimam draugam, otru mātes īsredzīgajām acīm.

„Vai jums patiesi nekā vairāk nav?" ierēdnis ar tikko manāmu smīnu palūkojās Mikus sejā.

„Domāju, ka ne," Mikus sacēla uzacis pierē. „Pārbaudiet paši."

„To es darīšu tā kā tā. Bet ja jums kas slēpjams, teiksim — kāda neatļauta naudas summa, — piesakiet to tūliņ. Ja to atradīšu es, man tā būs jākonfiscē un jums jāuzņemas atbildība, tas ir — sods."

„Lūdzu."

Ierēdnis gausi apmetā tos pāris soļus ap barjēras galu un pienāca Mikum cieši klāt. Spēle bija sākusies. Mikus skaidri paredzēja, kā tā beigsies: gandarījuma un pārsteiguma izteiksme muitnieka sejā, salts, nosodījuma pilns skatiens, ko viņš uzmetīs vispirms viņam, tad melnajai kasetei, — telefona zvans, daži lauku žandarmērijas vīri, kas ienāks, tikko muitnieks būs devis zīmi...

Šai mirklī viņa sirds sāka sist straujāk. Muitnieks iebāza vienu pirkstu viņa žaķetes krūšu kabatā un pēc tam ielaida reizē abas plaukstas viņa žaķetes ārējās kabatās. Nekā.

„Izģērbieties," sacīja muitnieks lietiški — kā ārsts, kas aptaustījis pulsu, liek parādīt mēli. Viņš bija pieliecies Mikum pavisam klāt, un Mikus skaidri redzēja vācieša drusku spīdīgās sejas audus ar viegli ataugušiem bārdas rugājiem zem deguna. Viņš elpoja Mikum tieši sejā, un Miku pārņēma spējš pretīgums. Varēja redzēt, ka muitnieks ir drošs par savu lietu. Viņa kustības bija kaut kas no bezkaunīgas varmācības, kaut kas sadistiski ļauns, un Mikus svārstījās starp satraukumu un dusmām, kas lēni vērtās sīvā aizvainojmā.

„Novelciet svārkus," sacīja muitnieks.

Mikus lēni izģērbās. Muitnieks saņēma pasniegto žaķeti, nedaudz aizgriezās un noklāja to uz barjēras pulētās virsas. Mikus stīvi sekoja viņa kustībām, bīdamies ar kādu neapdomīgu žestu pievērst muitnieka uzmanību. Nebija šaubu, kādam šis civīlais pasažieris bija licies aizdomīgs. Kas zina — varbūt jau no Rīgas lidmašīnai sekoja rīkojums — izsēdināt, pārmeklēt, apcietināt? Viņš saspringti pūlējās rast izeju. Muitnieks nelikās no tiem, pie kuŗiem „viss panākams ar labu," — viņš bija pārāk uzpūtīgs un apzinīgs, savu amatu veicot. Viņš nebija arī no tiem, pie kuŗa kas panākams ar iestāstīšanu un uzstājību. Mikus šatraukums auga. Bija jāuzmanās, lai sevi nenodotu. Bet padoma nebija.

„Jūsu vesti, lūdzu," sacīja ierēdnis, svārkos nekā cita kā vien sabrūžātu kaŗavīru rēķinu neatradis.

Mikus gausi paklausīja. Šai mirklī viņa roka nejauši atdūrās pret kāda koka priekšmeta malu uz biroja galda, pret ko viņš bija atslējies. Ģērbdamies viņš atskatījās — tā bija neliela koka kārba, kuŗas dibenā gulēja daži zīmuļi, zīmogu spilventiņš un saplēstas kartotēkas lapiņas atliekas.

„Dodiet vesti," atkārtoja muitnieks ar uzsvaru.

(Turpinājums sekos)

V. PALMA

Sniedzam pakalpojumus latviešu valodā
MĀJU PIRKŠANAS — PĀRDOŠANAS lietās.
Tel. mājās — RI 3670
Lūdzam zvanīt no pl. 6 pp. līdz 12 vakarā un rītos no plkst. 6 līdz 8.

Piedāvājam:

MĀJAS TORONTO

VISDAŽĀDĀKOS PILSĒTAS RAJONOS PLAŠĀ IZVĒLĒ: DZĪVOJAMĀS MĀJAS, RŪPNIECĪBAS UZĒMUMUS, VEIKALUS UTT.

LAUKU ĪPAŠUMUS

TORONTO TUVĀKĀ UN TĀLĀKĀ APKĀRTNĒ. NESAISTOŠA LAUKU MĀJU, APBŪVES GABALU APSKATE IK SVĒTDIENAS, JA DARĪJUMUS IZDARA MŪSU KANTORĪ, PALĪDZAM

AIZDEVUMU SAGĀDĒ

NEKUSTAMU ĪPAŠUMU PIRKŠANAS IEMAKSĀM PAR 3% G.
UZ DIVIEM GADIEM

M. J. CAMPBELL & Co
REAL ESTATE
Members of Toronto Real Estate Board
219 DANFORTH AVE, TORONTO, TEL. KANTORĪ HA 1192

MĀJAS, VEIKALI UZŅĒMUMI, FARMAS

ERNEST RIDOUT REAL ESTATE LIMITED

PĀRDOŠANĀ TORONTO UN ĀRPUSĒ

MĀJU APDROŠINĀŠANA, MORTGAGE NAUDAS AIZDEVUMI, DZĪVĪBAS UN AUTO APDROŠINĀŠANA, LĪGUMU SLĒGŠANAS NOTEIKUMI U. C. IZZIŅAS UN PASKAIDROJUMUS PAR ŠĀDIEM DARĪJUMIEM KATRĀ LAIKĀ SNIEDZ:

ARNOLDS BĒRZIŅŠ
Birojā tel. PR 5761
1172 Bay St., TORONTO
Tel. mājās: EM 4-8614

VALDIS TUKLERIS
Tel. 94121
913 Main St., E. HAMILTON

Birojs atvērts ik dienas līdz pl. 10 vak., arī sestdienās un svētdienās

ERNEST RIDOUT REAL ESTATE, Ltd., REALTORS

LIELĀKAIS NEKUSTAMO ĪPAŠUMU BIROJS KANADĀ

SEKOJIET IK DIENAS SLUDINĀJUMIEM VIETĒJOS LAIKRAKSTOS

Bruno Puriņš

NATIONAL ASSOCIATION OF REAL ESTATE BOARDS — REALTORS — Are Active Members of Constituent Boards

Member of the Toronto Real Estate Board

Piedāvā bagātīgā izvēlē nekustamus īpašumus Toronto un plašā apkārtnē, kā arī sagādā naudas aizdevumus un apdrošināšanas polises

MĀJU PĒRKOT PĀRBAUDIET MŪSU pārdodamo māju sarakstu

Zemas iemaksas. Izdevīgi nomaksas termiņi.

JOHN PENTURN & SON
Member of the Toronto Real Estate Board
848 EGLINTON AVE, W.
Tel. birojā: RE 0383, RU 1-0383. Tel. mājās (B. Puriņš) ME 2790

Spadina un Queen rajonā 12 istabu māja labā stāvoklī tikko remontēta. Pilna cena $13.500, iemaksa $3.500.

IZĪRĒJAMA 7 istabu māja centra rajonā

TORONTO LATVIEŠU BIEDRĪBA RĪKO

LĪNAS KARLSONES

KONCERTU
AR

EDĪTES TIMERMANES

PIEDALĪŠANOS

Svētdien, 19. oktobrī, plkst. 6 vakarā
SV. ANDREJA BAZNĪCAS SARĪKOJUMU ZĀLĒ
Ieeja $1.00. Biļetes iepriekšpārdošanā Lotus puķu veikalā 854 Bathurst ielā un Biedrības telpās 198 Osler ielā
Apmeklēt lūdz — TLB
(665)

Svētdien, 12. oktobrī, plkst. 17.00, DV mājā
123 HURON St., TORONTO

JĀŅA JAUNSUDRABIŅA VAKARS

Referātu lasīs dzejniece VELTA TOMA
Meistara darbus lasīs DV Teātra ansambļa dalībnieki:
E. ŠKOBE, A. JANSONS, R. MIGLĀNS, I. GUBIŅA,
M. ROŽKALNS, I. PURVA, R. PURVS
PĒC PROGRAMMAS KOPĪGS TĒJAS VAKARS
IEEJA PRET ZIEDOJUMIEM, SĀKOT AR 50c
Puse atlikuma: honorārs Jā nim Jaunsudrabiņam.
Bērniem līdz 12 g. un kaŗa invalidiem ieeja brīva
DV TEĀTRIS KANADĀ
(634)

TORONTO LATVIEŠU NACIONĀLAIS TEĀTRIS
rāda sestdien, 11. oktobrī, plkst. 7.30 vakarā, sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē
3. reizi EM. SKUJENIEKA komēdiju 4 cēlienos

DIRIĢENTS

Režisore MILDA BĒRZIŅA, dekorātors B. VILNIS, apgaismotājs DŽ. UDROVSKIS
Ieejas biļetes $1.50 un $1.00, skolēniem puscena, dabūjamas Lotus puķu veikalā KE 3884 un R. Pavasara konditorejā EM 4-4993. Vietas numurētas
(606)

Iznākusi jauna katoļu lūgšanu un dziesmu grāmata

DIEVS AR MUMS

Sakārtoja un izdeva priest. B. KOKINS, Dr. phil.

Grāmatai 434 lappuses, un tā iespiesta uz laba un izturīga grāmatu papīra. Formāts: apm. 8,5x12,5 cm; biezums apm 2 cm Maksa: izturīgā un glītā ādas imitācijas (fabrikoid) sējumā ar sapaļiem stūriem un sarkanām malām — $3.00; īstā ādas sējumā $4.50. Nelielā daudzumā dabūjamas tās pašas grāmatiņas iespiestas uz plānā bībeles papīra (ap 12 mm biezas), mokko ādas sējumā; maksa — $5.00.
Pasūtinājumi, norādot vēlamo sējuma veidu, un maksājumi adresējami uz izdevēja vārdu: (640)
Rev. B. Kokins, 200 Church St., Toronto, Ont. Canada

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC
143 Queen St., W., Toronto, tel. EM 6-6451
Vecākais ceļojumu un notāriāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notāriālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietas. Runā krieviski, vāciski, latviski (234)

S. LOCĀNS
izpilda dažādus transporta darbus vakaros un sestdienās
LL 9053, Toronto

IZDARU DAŽĀDUS TRANSPORTA DARBUS
un turpat izīrēju pussmago mašīnu
Tel. LA 6743, Toronto
(644)

DAUGAVAS VANAGI
Kičeneras — Vaterlo nod. rīko, š. g. 11. oktobrī, pl. 19.00 Poļu kluba zālē, 124 Sydney St,S. Kičenerā
Daugavas Vanagu nodaļas
ATKLĀŠANAS BALLI
ar labu dejas kapellu. Dažādi atspirdzinājumi. Ieejas maksa — kungiem $1.00, dāmām $0.75.
Laipni ielūdz
K.-V. DV nod. valde
(639)

PIEPRASIET
JAUNĀKO
CENRĀDI.
R. Krūklīša grāmatnīca.
1109 E. Gr. River Ave.,
East Lansing, Mich. USA.

AR TIKAI $10.00 IEMAKSU
Jūs varat iegūt jaunu un modernu RAKSTĀMMAŠĪNU ar vai bez latviešu taustiņu iekārtas
ALEKSANDRS KĀNBERGS
596 Sherbourne St., Toronto.
Tel.: RA 7149 (204)

Meklēju prof. J. CIZARĒVIČA Diferenciālrēķinu un integrālrēķinu grāmatu
Piedāvājumus sūtīt — Toronto 42 Arundel Ave,
L. STEINHOLDAM (592)

Par mērenām cenām
Rozes — Pundurābelītes — Ķirši
Ierīkoju dārziņus, izdaru autotransporta pakalpojumus
M. GRĪNBERGS
68 Locke St., N., Hamilton
Tel. 7-7836 (519)

Immigrantiem ar lidmašīnu LONDONA — MONTREĀLA braukšanas maksa tikai $224. Kuģu kartes uz Kanadu un citur var dabūt katrā laikā. Informācija par brīvu
AIR & OCEAN TRAVEL SERVICE
3 Adelaide St. E, Toronto
Tel. EM 3-5522 (619)

Pārdodams
„DĀRZNIEKU SAPNIS"
19 jūdzes no Toronto, pie jaunā 2A Highway 14 akru farma bez ēkām. Labi kultivēta smilšu — māla dārza zeme piemērota dārzāju, ogu vai sēņu audzēšanai. Visa platība apstrādājama. Latvietis kaimiņos. Ērta autobusa satiksme uz Toronto.
Pilna cena — $4.900.00
Zema iemaksa
KIELE-DUN RAVEŅ APKRTNĒ
6 istabu 3 gadus veca māja, ar privātu iebraucamo ceļu un dārzu. Moderna virtuve ar virtuves skapjiem un bufeti, 4 daļīga moderna vannas istaba. Pilna mājas cena $11.500. Zema iemaksa

---

JAUNS, VIENTUĻŠ
TAUTIETIS
meklē sev dzīves biedri, lai kopīgi sasniegtu sprausto mērķi. Tev jābūt līdz 30 g. vecai, ar mīļu, saticīgu sirdi. Ofertes adresēt šī laikraksta kantorī K. G.

DĀMU FRIZIERE
VIJA KRĒMANIS
PIEŅEM
THE NEW KAY THOMSON BEAUTY SALON'Ā
1556A Danforth Ave
Tel. GL 1474 — darbā
GL 1056 — mājās
Toronto (614)

PĀRDODAMA mazlietota divvietīga tachta. Zvanīt KE 4037, Toronto. (653)

Meklēju bij. Kemptenes nometnes iemītnieku EIŽENU STRAUTS. Kas zinātu viņa adresi, lūdz paziņot: Mr. A. Augulis, 118 Robert St., Toronto, Ont. Canada. (654)

Meklē KĀPOSTA ģimeni ar meitiņu DZINTRU. Lūdz zvanīt Kārkliņam. Tel. MI 6402, Toronto. (665)

LĒTS APARTAMENTS — 3 istabas, vasaras istaba un garāža lietuviešu ģimenē, 36 Fuller Ave, tel. LA 6743, Toronto. (644)

IZDODAMAS 3 nemēbelētas istabas, kopā vai atsevišķi, Toronto, tel. HU 1136, (641)

IZDODAMS glīti mēbelēts neliels dzīvoklis un mēbelēta istaba vieniniekam ar vārīšanas iespējām. Tel. HA 4343, Toronto. (662)

IZDODAMA mēbelēta istaba kungam. Zvanīt pēc 6 vakarā. Toronto MI 6398. (623)

IZDODAMAS divas nemēbelētas istabas ar garāžu. Zvanīt, Toronto tel. LO 8073. (658)

IZDODAMAS saulainas mēbelētas istabas ar virtuves un ledusskapja lietošanu. Zvanīt, Toronto, tel. GE 0756. (536)

IZDODAMA liela, labi mēbelēta istaba ar virtuves lietošanu divām vai vienai personai. Vēlams precēts pāris vai sievietes. Zvanīt vakaros, tel.. PR 4208, Toronto. (652)

MĒBELĒTA istaba ar virtuves lietošanu izd. lēti vienai personai. Pilsētas centrā, tel. EM 4-7975, Toronto. (661)

IZDODAMA mēbelēta istaba ar virtuves lietošanu vienai vai divām personām. 264 Rusholme Rd, Toronto, tel. KE 1021. (669)

IZDODAMA istaba vienai personai Dovercourt — Havelock rajonā. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā, Tel. LL 7166, Toronto. (642)

IZDODAMA mēbelēta istaba ar visām ērtībām vienai personai vai pārim. Viena minūte līdz autobusam. Zvanīt tel. RA 5303, Toronto. (638)

MĒBELĒTA istaba izdodama ar vārīšanas iespējām. 188 Davenport Rd., Toronto, tel. MI 5295. (650)

BAZNICAS ZIŅAS

Ņujorkas latviešu draudzes dievkalpojums 12. okt., pl. 3 pp. Betlemes baznīcā. Māc. A. Ozols.

Bronksā Sv. Jāņa baznīcā latviešu dievkalp. 12. okt., pl. 6 vak. Māc. A. Reinsons no Redingas, Pa.

Daitonā, Ohio, latviešu ev. lut. Pļaujas svētku dievkalpojums svētdien, 12. oktobrī, pl. 2 pp. St. Paul ev.-lut. baznīcā (239 Wayne Ave pie 5th St.) Māc. J. Osis. Bērniem turpat svētdienas skola.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Archibīskapa pārstāvis A.Skrodelis ((99 Herkimer Str. Hamilton, Ont. t. 70136).

Prāv. A. Mitulis (504 Flora St. Winnipeg, Man.) Vinipegā, 12. oktobrī, pl. 4 pp. Pļaujas svētku dievkalp. Sv. Pētera b-cā.

Māc. V. Šēfers (659 Piccadilly St. Londonā, Ont.)

Niagarā, 11. okt. pl. 5 p. p. Pļaujas sv. dievkalp. Pāvila b-cā.

Londonā, 12. okt. pl. 4 p. p. Pļaujas sv dievkalp. Trīsvienības b-cā.

St. Katarinās, 19. okt. pl. 3 p. p. dievkalp. Kristus b cā.

Londonā, 26 okt. pl. 4 p. p. dievkalp. Trīsvienības b-cā.

Māc. E. Pavasars (1139 Cannon Str. E. Hamilton, Ont. t. 93410). **Brantfordā,** 12. okt., pl. 2 pp. lut. b-cā Pļaujas svētku dievkalp.

Māc. A. Briedis (17—8th Str. Noranda, Que.).

Virdžinijataunā, 12. okt., pl. 2 pp. Pļaujas svētku dievkalp. Anglikāņu b-cā; **Otavā,** 19. okt., pl. 2 pp. dievkalp. Sv. Pāvila b-cā (210 Wilbrod St.).

Māc. A. Lūsis (50 Dewson Str. Toronto, Ont. t. LO 2510) **Toronto Sv. Jāņa latv. draudze (baznīca 274 Concord Ave)**

Sestdien, 11. oktobrī, pl. 7,30 vakarā Sv. Jāna draudzes Bēru fonda dalībnieku kopsapulce Sv. Trīsvienības baznīcas sanāksmju telpās (619 Sherbourne Str.). Dienas kārtībā fonda valdes vēlēšanas, revizijas kom. vēlēšanas, pārskats par fonda līdzšinējo darbību un citi jautājumi.

Dievkalpojums **Sv. Jāņa b-cā** (274 Concord Ave), 12. okt., pl. 2 pp. Svētdienas skola pl. 1.45 pp.

Svētdien, 19. oktobrī pēc dievkalpojuma draudzes locekļu pilnsapulce Sv. Trīsvienības baznīcā (619 Sherbourne Str.). Dienas kārtībā — palīgmācītāja pieņemšana Sv. Jāņa ev. lut. draudzei un dažādi jautājumi.

Ticības Atjaunošanas svētku dievkalpojums Sv. Trīsvienības baznīcā svētdien, 2. novembrī, pl. 12-tos.

Māc. A. Čops (118 Isabella St. Toronto, Ont., tel. MI 1873; bazn. PR 1563) Toronto Sv. Andreja b-cā (Carlton un Jarvis ielu stūrī)

Svētdien, 12. oktobrī, pl. 11 Bērnu dievkalpojums.

Māc. A. Gaudiņš (2105 Marlowe Ave, NDC, Que, tel. EL 3422). **Montreālā,** 12. okt., pl. 4 p. p. dievkalp. Redeemer b-cā (285 Clarke Ave. Westmount).

Māc. K. Avotiņš (1091 W 8th Ave, Vancouver 9, B. C.) Vankuverā, 12. okt., pl. 5 p.p. Pļaujas svētku dievkalp.

Māc. H. Kušils (39 King St. **Kirkland Lake, Ont., tel. 2811-W) Port Artūrā,** 12. okt. dievkalp.

Archibīskapa pārst. A. Skrodelis

Toronto baptistu draudzes Gada svētki, svētdien, 12. oktobrī, pl. 15, Walmer Road baptistu baznīcā. Svētkos piedalās: māc. J. Lukašs no Sao Paulo latviešu biptistu draudzes Brazilijā; Čikagas latviešu baptistu draudzes koris un māc. V. Landmanis; Klīvlendas latviešu baptistu dr. koris un māc. J. Barbins; baritons P. Geistauts un M. Tūtere kā pavadītāja pie klavierēm.

Māc. Art. Voitkus Hamiltonā, Pāvila ev. lut. draudzē Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu svētdien, 12. oktobrī, pl. 17,30 pp. Svētdienas skola (vecākā grupa) pl. 10,00 no rīta. Kristīts: Juris Vidvuds Pakrēslis.

KATOĻU DIEVKALPOJUMS
Toronto svētdien, 12. oktobrī, pl. 11,15 Newman Kluba baznīcā, 89 St. George ielā.

SAIMNIECE
SAGATAVO DAŽĀDU VIESĪBU GALDUS
Toronto, tel. EM 4-4211, Veltas kundze

ULDIS ĀBOLIŅŠ
Toronto, tel. LO 8172, zvanīt no 5—7 vakarā
PĀRSTĀV AUTOMATISKAS
EĻĻAS APKURES UZŅĒMUMU
IZSNIEDZ AIZDEVUMUS
Krājumā silta gaisa vai ūdens ierīču pazīstamāko firmu ražojumi
GARNEY & Co
Toronto, 15 Barton Ave,
Tel. ME 2554

Dr. MICHAELS BALKANI,
agrākais Budapeštas sieviešu un dzemdību nodaļas šefārsts, Minchenes sieviešu slimnīcas ārsts,, tagad pieņem
202 St. Clair Ave W, Toronto,
Tel. RA 9632, HU 7841
pēc telefoniskas pieteikšanās (656)

«LATVIJAS AMERIKĀ» pārstāvji:

Visas DV apvienības, nodaļas un kopas ASV un Kanadā.

2. ASV:
A. Lācis, 1800 E. 18th, St., Brooklyn 29, N. Y. Tel.: DEway 9-8280.
A. Augstums, 1634 N. Str., Lincoln, Nebr.
M. Blukis, c/o Mr. Knopfle, 624 Boehlke St., Saginaw, Mich.,
Ed. Dobelis, 123, First St. S. E. Waverly, Iowa.
O. Dikis, latviešu grāmatnīca, R. 2, Waverly, Ohio.
P. Dubovics, Quaker Lane, Hyde Park, New York.
Arvids Eglītis, 2405, 22nd St., East Minneapolis, Minn.
K. Irbenieks, 4937 Mead Ave, Cleveland 27, Ohio.
J. Kājiņš, 600 Tremont St., Boston, Mass.
Rūd. Krafts, Zion Lutheran Church Dalton, Minn.
R. Krūklītis, Latviešu grāmatnīca, 1109 E. Grand River Ave, East Lansing, Mich.
Jānis Lazdiņš 3710 N. Meridian St., Apt. 224, Indianapolis 8, Ind.
Jānis Miķelsons, 67, Mercella St. Boston — Roxbury 19, Mass.
A. Ozoliņa, 1635 N. Orchard St., Chicago, Ill.
A. Punka, 1417. Park Road N.W Apt. 4, Washington 10, D.C.
J. Paucītis, 2116 North Capitol St. Wash, D. C.
V. Puriņš, 1043 Baldwin 6. E., Grand Rapids, Mich.
J. Runikis, 6226 20th Ave, N.E., Seattle 5, Wash.
Jullijs Sakne, grāmatu un laikrakstu apgāds, 537 James Str., Syracuce, N. Y.
J. Soboļevskis, 2711 „W." St. Lincoln,, Nebraska.
G. Šmita grāmatnīca, 19 Prospect St., Poughkeepsie, N. Y.
J. Upesleja, 2518 N. 12th. Str Milwaukee 6, Wiskonsin,
Miss Biruta Ziemiņa, 920 W. Lovell St., Kalamazoo, Mich.
T. Tērauds, c/o Mr. H. Hamilton. 7151 Euclid Rd. Cincinati 27. Ohio.
Rev. J. Turks 1251. W. Lowell St. Kalamazoo. Mich.
Jāna Zabaka grāmatnīca, 1216 Bonita Ave, Berkaley 9 California.

3. KANADĀ:
P. Avotiņš, 854, Bathust Str., Toronto. Tel.: KE 3884.
I. Batraks, P. O. Box 1096 Sta C. Toronto 3, On.
A. Cauka, Latviešu grāmatnīca, 474 Princess Ave, London, Ont. Tālr.: 71384.
Mr. J. Celms, 849 Mc Rae St., Niagara Falls, Ont.
„Daugavas Vanagu" grāmatnīca 123 Huron St., Toronto, Ont.
V. Dreifelds, grāmatnīca, 91 Poplar Ave, Kirkland Lake, Ont.
Olģerts Gebauers, 37 Strathcona Ave, So, Hamilton, Ont.
E. Jurševskis, 408 York St., Hamilton, Ont.
A. Kānbergs, Rakstu un darbu pakalpojumu birojā, 596 Sherbourne St., Toronto. Tel.: RA 7149.
Vilis Kājiņš, 21 Denison Rd. West Weston, Ont. Tel. CHerry 1-2069
Mr. V. Kārkliņš, grāmatnīca, 127 Regent Str., N. Sudbury, Ont
A. Kalniņš, Muskoka Sanatorium P/O Muskoka, Ont.
V. Kopels, 609 Yong Str., Art Handicraft, Toronto, Tel. PR 4596
Marta Kuncāns, 47, Beulah Ave, Hamilton. Ont.
Arturs Ķīvītis, Hurdman's Bridge Box 164, Ottawa, Ont.
L. Līdums 27 Wiley St., St. Catharines, Ont.
Puķu veikals „Lotus", 854 Bathurst St. Toronto, Tel. KE 388
K. Skuja, 20 William St., W. Waterloo, Ont.
Mrs. Leonija Ozolkalne, 466 E. 6th Ave., Vancouver, B.C.
V. Zledņš, Latviešu grāmatnīca, 92 Morse St., Toronto, Ont.
Otto Zilkalns. 6745 Cote St., Luc Rd. Apt. 3. Montreal.

3. Vācijā
Andrejs Ozoliņš, Apgāds un grāmatnīca, (24b) Eutin/Holst., Rettberg—Kaserne.
Mr. V. Pomelnieks, „DV grāmatnīca", Wilhelmsburg, B 1—8. 14a Ulm/Donau.
Abonēšanas maksa: 1 mēn.: DM. 4.- 3 mēn.: DM 11.-

4. Anglijā
Daugavas Vanagu Fonda grāmatnīca, 72 Queensborough Terrace London W2
Abonēšanas maksa: 1 mēnesis 7/- 3 mēneši 20/-

5. Francijā:
Madame R. Birzniece, 31 rue de Seine, Paris 6.
Abon. maksa. 1 mēn. 400 franki 3 mēn. 1000 franki

6. Dānijā:
Mr. K. Reitmanis, Box 292, Koebenhavn, Danmark.
Abon. maksa: 1 mēn.: 4,50 D. Kr.

7. Zviedrijā:
Information (L. Am.), Box 12134, Stockholm K., Sweden.
Abon. maksa: 1 mēn. 4 Zv. Kr.

8. Austrālijā:
DV Sidnevas nodaļa, Mr. E. Lielkājis, 35 Robb St., Revesby, NSW
Abon. maksa: 1 mēn. 8 šiliņi.
Mr. E. Liepiņš, 6 Booreea ST. Lidcombe, Sydney, N. S.
Mr. A. Priedītis, grāmatnīca „Rīga", 74 Judd St., Mortdale, Sydney.

9. Venecuelā:
Mr. J. Henkuzens, Urban. Michelenal S.— 14, Valencia.
Abon. maksa: trimestris 13,40 bol.

Laikrakstam „LATVIJA AMERIKĀ"
123 HURON ST. TORONTO, ONT., CANADA

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu Latvija Amerikā ....
līdz .... uz .... mēnešiem uz šādu adresi:
Mr, Mrs, Miss ....
....
Pievienoju money orderi, čeku vai skaidrā naudā $..................
.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts ....

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto Ont.

DAUGAVAS VANAGU TORONTO NODAĻAS

GADA SVĒTKI

10. OKTOBRĪ, PLKST. 19.30

UKRAIŅU NACIONĀLĀS FEDERĀCIJAS ZĀLĒ

297—311 COLLEGE ST., TORONTO

PROGRAMMA:

1) GARĪGS AKTS

2) KONCERTS AR DAINAS KORA UN MĀKSLINIEKU P. GEISTAUTA UN M. TŪTERES PIEDALĪŠANOS,

3) KOPĒJS AZAIDS. DEJA. ATSPIRDZINĀJUMI

GALDA KARTES REZERVĒJAMAS PA TEL. RI 6453

Latvijas amata meistara

J. KREIĻA

FOTO DARBNĪCA

izdara uzņēmumus iepriekš pieteiktus pa tālruni

PIEŅEM REMONTĀ

FOTO APARĀTUS

FILMAS ATTĪSTA UN KOPĒ

TEL. GE 0756

445 PAPE Ave, TORONTO

FRANK VASS, B.A.

ADVOKĀTS — NOTARS

455 Spadina Ave, Apt., 403

COLLEGE un Spadina ielu stūrī

Tel. birojā — KI 4989,

dzīvoklī — MI 9352

TORONTO BAPTISTU DRAUDZES GADA SVĒTKI

SVĒTDIEN, 12. OKTOBRĪ, PL. 15 WALMER ROAD BAPTISTU BAZNĪCĀ

(Walmer Road un Lowther Ave stūrī)

SVĒTKOS PIEDALĪSIES

NO AMERIKAS: Čikāgas Latv. Baptistu draudzes koris un māc. V. LANDMANIS

Klīvlendas Latviešu Baptistu draudzes koris un māc. J. BARBINS

NO BRAZILIJAS: Sao Paulo Latviešu Baptistu draudzes māc. J. Lukašs

NO TORONTO: baritons P. GEISTAUTS un MARTA TŪTERE pie klavierēm

ĒRGEĻU SOLO SPĒLĒS UN KORAĻUS PAVADĪS KOMP. T. ĶENIŅS

TAUTIEŠI! NĀCIET REDZĒT, DZIRDĒT UN SKATĪT MŪSU TAUTIEŠUS NO AMERIKAS UN BRAZILIJAS!

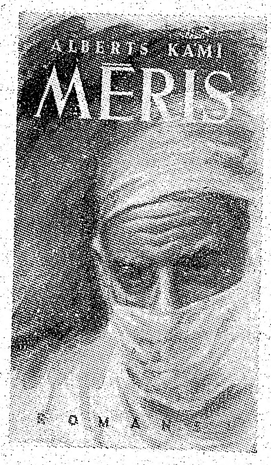

„Pasaule bez mīlestības ir nedzīva pasaule. Vienmēr nāk brīdis, kur mēs, cietumu, darba un drosmes pārguruši, ilgojamies pēc cilvēka sejas un viņa maiguma apburtās sirds."

IZNĀKUSI JAUNA VĒRTĪGA GRĀMATA — VIENS NO MŪSU LAIKA IZCILĀKIEM FRANČU ROMĀNIEM

A. KAMĪ (CAMUS)

MĒRIS

Ar autora atļauju tulkojusi

ZENTA MAURIŅA

Vāku zīm. ĒRIKS DZENIS

Šai spēcīgajā romānā, kam ievadu sarakstījusi tulkotāja, baigā mēra naktī gaiši mirdz cilvēcības saule. Darbība norisinās tagadnē, kāda mēra piemeklētā pilsētā, bet uzmanīgs lasītājs tur atradīs visas kara un nebrīvības piemeklētā cilvēka problēmas. Spriegā drāmatikā te saduras cilvēka niecīgums un dižums, naids un mīlestība, izmisums un ticība, likums un indivīds. Mēra izpostītajai pilsētai pārī ceļas cilvēka nemitīgās ilgas pēc laimes.

Romāns — franču ģeniālā psihologa meistardarbs — guvis pasaules literatūrā vienu no redzamākām vietām un pieder pie būtiskākājiem mūsu drāmatiskā laikmeta dvēseliskoproblēmu risinātājiem.

Grāmata iznākusi apgādā DRUVA, Toronto, Kanadā

MAKSĀ broš. $2.60, ies. $3.20

Grāmata pasūtināma tieši apgādā DRUVA, c/o VALTERS ZIEDIŅŠ, 218 GREENWOOD AVE, Toronto, Ont, Canada un visās latviešu grāmatnīcās Kanadā un ASV

DRUVA

(645)

Amerikāņu un visu eiropiešu receptes apstrādā augsti kvalificēti eiropiešu un kanadiešu reģistrētie farmaceiti, speciālisti

Mēs pagatavojam un izsūtām medikamentus uz visām pasaules malām. Salnīšus aizjūras zemēm iesaiņojam sevišķi rūpīgi un pareizi noadresējam.

Mēs sedzam nodotiem pasūtinājumiem visus pasta izdevumus, maksājam nepieciešamās muitas nodevas, kā arī kārtīgi izpildām vajadzīgos muitas deklarāciju papīrus.

Mūsu krājumā atrodas visādas zāļu tējas, Celsija termometri un arī visi Eiropas medicīniskie preparāti.

IEVĒROJIET MŪSU CENAS:

STREPTOMYCIN — $0.75 gramā, AKNU PREPARĀTS $7.00 par 10 injekcijām, PENICILLIN — $3.95 par 10 injekcijām, 3 milj. vienības.

Mēs sedzam pasta izdevumus par sūtījumiem uz visām pasaules malām

Tagad RIMOFON ir dabūjams — un mēs izsūtām uz jebkuru pasaules malu.

Mūsu aptieka ir vienīgais šāda veida veikals Amerikā, līdzīgi jūsu dzimtenes aptiekai, tikai medicīnas bikses, elastīgās zeķes, visāda veida jostas ir izgatavotas pēc noteikta mēra.

Mēs piemērojam un izpildām brilļu receptes.

VISLABĀKĀ VĒRTĪBA — VISLABĀKAIS PAKALPOJUMS

STARKMAN CHEMISTS

Kanadas lielākā aptieka

463 BLOOR St., W, TORONTO, ONT.

KOFERRAKSTĀM-MAŠĪNAS

MĒS VARAM JŪS APGĀDĀT AR KATRAS KONSTRUKCIJAS KOFERRAKSTĀMMAŠĪNĀM JŪSU PAŠU VALODĀ

Iespējams uz nomaksu

Thomas & Corney

88 ADELAIDE ST.W.

TORONTO, ONT.

(364)

Daugavas Vanagu Kanadas Grāmatnīcā

JŪS VARAT IEGĀDĀTIES LABAS GRĀMATAS,

LATVIEŠU RAKSTNIEKU ORIĢINĀLDARBI:

	broš.	ies.
Irmas Grebzdes — RAGANA, stāsti	—	2.50
Teodora Zeltiņa — SLAZDĀ, rom.	—	3.00
Mintauta Eglīša — PASTA STĀSTI	0.60	—
J. Jaunsudrabiņa — NĀVES DEJA, rom.	2.50	—
J. Jaunsudrabiņa — ES STĀSTU SAVAI SIEVAI	2.80	—
Ģirta Salnais — OKERS, rom.	2.25	—
Ingr. Vīksnas — MUMS JĀBRIEN JŪRĀ	2.50	—
Ed. Salnas — BĀDA BIEDI, stāsts	1.60	2.10
Elvīras Kociņas — EIROPAS VĀRTOS, rom.	2.20	—
Alfr. Dziļuma — VĒJA KANEPE, rom.	2.40	3.00
J. Sudrabiņa — ASIŅAINA GAISMA AUST, tēloj.	1.90	2.50
Viļa Plūdoņa — DAIĻDARBU IZLASE	2.30	2.90
Aleksandra Grīna — TOBAGO, rom.	2.40	3.50
J. Jaunsudrabiņa — JAUNSAIMNIEKS UN VELNS, romāns	1.80	2.40
Aīdas Niedras — KĀRDINĀTĀJA, rom.	2.80	—
Olģerta Liepiņa — VĒLĀ LIESMA, rom.	—	2.60
J. Akuratera — DRAUGI UN GADI, stāsti	2.80	3.40
J. Miesnieka — DZĪVĪBAS NEPRĀTS, stāsti	0.50	—
Aīdas Niedras — KATRĪNE ĀBELE, romāns	1.15	—
J. Klīdzēja — GRĒKS UZ PUSĒM, stāsti un nov.	2.10	—
A. Niedras — PASAULES PLAUKSTA, stāsti, nov.	2.30	2.90
R. Valdesa — JŪRAS VILKI, rom.	2.80	3.40
Egila Kalmes — DEVĪTAIS VILNIS, rom.	—	3.25
K. Ieviņa — PUTRAS DAUĶIS, 1. un 2. grāmata	—	1.50
Pāvila Rozīša — UGUNS CEĻI, rom.	5.40	6.40
Kārļa Skalbes — RAKSTI I	1.10	1.70
	—	4.50

CITTAUTU LITERATŪRA

A. Gailīša — PĀRI BANGAINIEM ŪDEŅIEM, rom.	2.00	—
K. Gudmundsona — DZĪVES RĪTS, rom.	—	3.00
Č. Morgana — AVOTS, rom.	2.60	—
Servantesa — DON KICHOTS	2.70	3.30
K. Hamsuna — VIKTORIJA, stāsts	—	2.60
K. Hamsuna — PA AIZAUGUSĀM TEKĀM	—	2.10
Sallijas Salmineses — KATRĪNE, rom.	—	3.75
Aug. Gailīša — SKARBĀ JŪRA, rom.	2.20	2.80
F. M. Dostojevska — BRĀĻI KARAMĀZOVI, rom	2.50	—
A. Dž. Kronina — CITADELE, rom.	2.90	3.60
Džordža Orvela — 1984. I daļa	2.10	2.70

Bez minētām krājumā vēl citas dažāda satura grāmatas, bērnu un jaunatnes grāmatas, tautiskas lelles, prievītes, grāmatzīmes, latviešu keramikas izstrādājumi, skaņu plates, gaumīgas vārda un dzimumdienu apsveikumu kartes, Ziemsvētku kartītes utt.

Grāmatnīca atvērta katru dienu no plkst. 14—20, sestdienās no plkst. 9—15. Pasūtinājumi pa pastu adresējami:

DV Grāmatnīcai, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

NAMSAIMNIEKU IEVĒRĪBAI!

Tautieši, esiet saudzīgi pret savu īpašumu. Rudens periodam sākoties, ir laiks iztīrīt apkures ierīces un savest tās kārtībā.

Darbus veicu pēc pilsētas noteikumiem

TĀPAT IERIKOJU ARĪ EĻĻAS APKURES

A. LAGUNS

964 Bathurst St., Toronto, tel. ME 6583

PIRMS IEGĀDĀJATIES MĒBELES

PĀRLIECINIETIES PAR CENĀM, KVALITĀTI UN MAKSĀŠANAS NOTEIKUMIEM (PĀRDODAM BEZ IEMAKSAS UZ NOMAKSAS TERMIŅIEM)

T. EATON Co

COLLEGE IELAS 4. STĀVĀ

PRASIET PĒC NIKOLAJA MEDNIS SALES Nr. 34

INF. PA TEL.: TR 1133, VAI MĀJĀ HY 5175 Toronto.

IEVĒRĪBAI! (556)

Veicu pasūtinājumus un labojumus

LATVISKĀM ROTAS LIETĀM

arī pēc piesūtīta zīmējuma un uz nomaksu

O. GRĪĶIS, Muskoka Sanatorium, P. O. Grevenhorst, Ont.

AUTO VADĪŠANAS KURSI BALTIC

OPERATORA UN ŠOFERA LICENCĒM

A. MASINGS

565 Logan Ave, Toronto, tel. HA 1688, zvanit pēc pl. 9 vak.

KRIEVU MĒBEĻU VEIKALS

CANADA FURNITURE CO.

587 QUEEN W., Tel. EM 6-3894, Toronto

Bagātā izvēlē:

DZĪVOKĻA, BIROJA UN SAIMNIECĪBAS MĒBEĻES UN PIEDERUMI.

IEPĒRKOTIES MĒBELES, ŅEMAM PRETĪ VECĀS, TĀS ATTIECĪGI NOCENOJOT.

IZDEVĪGI NOMAKSAS NOTEIKUMI

---

100 LATVIEŠU DZIESMU UN ROTAĻU, MELDIJU UN TEKSTU KRĀJUMS

AUGSIM LATVIJAI

Dabūjams pēc plkst. 6-iem vakarā, tel. KE 6460, Toronto.

AUSTRA ANDERSONE, 157 Rusholme Rd, Toronto, Ont. Canada

Atkalpārdevējiem rabats! (637)

MĀJAS, FARMAS, VEIKALUS lielā izvēlē visos rajonos piedāvā

LAURENTIDE REALTIES Co, Montreal

Pārstāvis O. KRĀDZIŅŠ, 1414 Fort St, Montreal, Que. Tel. GL 2158 «361»

A. DĪZENBACHA

AUTO REMONTU DARBNĪCA

Stop 24, Kingston Road, Scarboro

Tel. Scarboro — 3854 un dzīvoklī Toronto HA 1501

IZDARA VISĀDUS AUTO REMONTUS, SPĀRNU KAROSERIJU LABOŠANU, KRĀSOŠANU, BOJĀTU MAŠĪNU TRANSPORTS AR DARBNĪCAS AUTO NO KATRA ATTĀLUMA, UZ VĒLĒŠANOS PA AUTO REMONTA LAIKU IZRĒĶU DARB-

Veicu remontu darbus visām auto apdrošināšanas sabiedrībām un personīgi izkārtoju maksājumus ar apdr. sabiedrībām. «(953)

MĒBEĻU VEIKALS

Bagāta, daudzpusīga, mājas un kantora mēbeļu izvēle. Dažāda veida elektriskie aparāti mājas vajadzībām. Sakarā ar atklāšanu speciāli pazemināta cenas lienāciet un pārliecinieties! Runājam krieviski Atvērts līdz pulksten 8 vakarā

BURLACOFF'S FURNITURE

619 QUEEN ST., W., TORONTO, Ont. TEL. WA 6812 (496)

Jūs labāk izskatīsities, ja mēteļus, uzvalkus un kostīmus pasūtināsit pie igauņu dāmu un kungu drēbniekmeistara

A. PUSS,

81Pleasant Blvd (St. Clair un Yonge ielu stūrī) Toronto, tel. RA 1457

Jauni angļu drēbju rudens paraugi (573)

MONTREĀLĀ

FOTO STUDIJA

OSKARS ASMENIS

1248 Mackay St., Apt. 1

Montreal, P. Q. Pilsētas centrā.

Tel. WE 5543.

Fotografēšana sarīkojumos. Grupu un kāzu uzņēmumi. Portrejas. Foto pasēm. Foto—amatieŗi, nododiet savas filmas attīstīšanai, kopējumiem vai palielinājumiem.

DRĒBNIEKS

praktizējis Rīgā, Berlīnē, Stokholmā, pieņem pasūtinājumus KUNGU UN DĀMU APĢĒRBIEM

J. GRĪSLIS

188 Davenport Rd., Toronto

Tel. MI 5295 (461)

Iznācis rokdarbu žurnāls

LATVJU ZELTENE

Nr. 14.

Saturā: Sienas segas mets pēc Alsungas rakstiem, moderna stila dakšas tamborējumā. Dignājas tautas tērps. Paklāja mets pēc Rucavas raksta motīviem, Dekorātīva sedziņa izvilkuma technikā, Etnografiskie raksti modernā dzīvē, Norvēģu zeķes raksts, Moderni rotājumi dāmu tērpiem, Kelimtechnika, Galda celiņš, Orienta sietie mākslas darbi, Mēbeļu stūrītis, Vecgulbenes cimdu raksti, Rīdāna rokdarbu vārdnīca uzskatāmās bildēs.

Numurs maksā 60 centu

Krājumā vēl iepriekš iznākušie Nr. 8, 9, 10, 11, 12, 13, Katra numura cena 60c. Kopsējumā Nr.1—7 — $2.50. Piesūtīšana pa pastu vienam vai vairākiem numuriem kopā 10c.

Pasūtinājumi adresējami

V. ZIEDIŅA GRĀMATNĪCAI

218 Greenwood Ave, Toronto, Ont.

Tel. GL 8646 (646)

Dr. JĀNIS REKAI

un

Dr. PAULS REKAI

Budapeštas Vispārējās Slimnīcas chirurģisko un iekšķīgo slimību nodaļu bijušie galvenie ārsti

219 St CLAIRE Ave, W. Toronto, Ont

Iepriekšēja telef. pieteikšanās:

RA 0237 — MI 2395 — PR 3675

Runā vāciski (522)

Dr. A. RATINOW

Bijušais slim. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķīgās slimībās, sevišķi sirds, kuņģa, astmas, reumatisma u. c.

Runā arī vāciski un krieviski

479 1/2 EUCLID AVE, RA 6708

TORONTO (552)

Zobārsts

Dr. D. J. MARTEN

160 BLOOR ST., W., TORONTO

tel. KI 2103, RA 0018

pieņem no 1—7 pp, sestdienās no 8—12

Runā vāciski (616)

Zobu ārsts

Dr. J. ABRAHAMSEN

Dipl. Oslo Norvēģijā un Vīroburgā Vācijā,

372 A Queen St. W. virs Horseshoe Tavern pie Spadina Ave

Tel. WA 9354 Toronto (30)

Dr. ZAMUEL MEDNIK

Zobārsts

199 YONGE ST., TORONTO

(pretim Eatons) tel. EM 4-3782

Runā vāciski

(617)

LAUKU MĀJAS PĀRDODAMAS

GREY COUNTY AR LABU 132 AKRU ZEMI, kieģeļu māja, ūdens, liels šķūnis, ar betonētu stalli. Šo farmu var nopirkt divos gados, ļoti izdevīgs pirkums.

533 AKRU LIELA VIENKOPUS LAUKSAIMNIECĪBAS VAI PIENSAIMNIECĪBAS FARMA ar lielu mūra māju: jauns jumts, izremontēta, augstu šķūni, ūdens, tuvu pie šosejas un dzelzceļa. Ļoti izdevīgā vietā. Uz nomaksu. Pērkama par pus cenu. Izdevīgi divām vai vairākām ģimenēm. (659)

HERB. CORBETT, Dundalk, Phone 186

PĒRKOT MĀJU!

Ja Jūs esat nodomājuši pirkt māju, es varu piedāvāt savu godīgu pakalpojumu un padomu izvēlēties rajonu, palīdzēt izkārtot kreditu, lai būtu drošs, ka Jūs nemaksāsit vairāk par tirgus vērtību; paskaidroju arī dažus sīkumus Jūsu pašu valodā

Es dzīvoju Toronto jau veselus 25 gadus

A. GARBENS

MENARY AND SON REAL ESTATE

431 Roncesvalles Ave, Toronto

Tel. LL 1112 **Vakaros HY 1543**

IZNĀCIS

un jau dabūjams visās grāmatnīcās un grāmatu galdos

LATVIEŠU APGĀDA GAUJA

KABATAS KALENDĀRS 1953. GADAM

(PIEZĪMJU). CETURTAIS GADA GĀJUMS

Saturā: kalendārijs, plašs adresu saraksts, ziņas par periodiskiem izdevumiem, baltas lapas piezīmēm. Glīti iesiets. Cena 50c

Pieprasot apgādā-grāmatnīcā, piesūtīšanas izdevumi nav jāmaksā

R. KRŪKLIŠA GRĀMATNĪCĀ,

1109 E. Gr. River Ave, East Lansing, Mich., USA

(660)